

Рекомендації для досягнення прав на жестову мову

Інструментарій для адвокації від ВФГ

WORLD FEDERATION
OF THE DEAF

Зміст

ПЕРЕДМОВА.....	4
Подяки	5
ПАРТНЕРСТВО	5
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ	6
<u>ВСТУП</u>	<u>6</u>
РОЗДІЛ ДРУГИЙ	8
<u>ЖЕСТОВА МОВА</u>	<u>8</u>
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ	14
<u>ПРАВА ЛЮДИНИ</u>	<u>14</u>
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ	21
<u>ПРАВА НА ЖЕСТОВУ МОВУ.....</u>	<u>21</u>
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ.....	29
<u>ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАВА НА ЖЕСТОВУ МОВУ</u>	<u>29</u>
РОЗДІЛ ШОСТИЙ	57
<u>РОЗУМІННЯ ЗАКОНОДАВСТВА</u>	<u>57</u>
РОЗДІЛ СЬОМИЙ	71
<u>ПОЧАТОК ВАШОЇ АДВОКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</u>	<u>71</u>
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ	75
<u>РОЗРОБКА ЧАСОВОЇ ШКАЛИ ТА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ</u>	<u>75</u>
РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ.....	81
<u>ФОРМУВАННЯ АЛЬЯНСІВ</u>	<u>81</u>
ГЛАВА ДЕСЯТЬ	85
<u>ПОРАДИ ЩОДО УСПІШНОГО ПРОВЕДЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ТА ЗАГАЛЬНОПОЛІТИЧ-НИХ ЗУСТРІЧЕЙ</u>	<u>85</u>
РЕСУРСИ.....	91

Передмова

Всесвітня федерація глухих (ВФГ) співпрацює з 135 країнами-членами по всьому світу, щоб забезпечити повне визнання, повагу та захист їхніх національних жестових мов. Я радий поділитися з вами цією важливою книгою "Рекомендації для досягнення прав на жестову мову". Ця публікація є важливим кроком у наших зусиллях, спрямованих на захист рівних прав глухих людей у всьому світі шляхом юридичного визнання наших національних жестових мов.

У цьому посібнику з адвокації ми розробили інструменти та стратегії, які зміцнять громади глухих та сприятимуть прийняттю надійного та змістовного правового визнання національних жестових мов.

Ця книга є результатом проєкту "Забезпечення доступу до прав на жестову мову", що фінансувався Фондом Ніппон і реалізовувався ВФГ у 2019-2023 роках. Основна мета проєкту полягала в тому, щоб надати національним асоціаціям глухих людей набір ресурсів, які сприятимуть досягненню їхніх цілей у забезпеченні юридичного визнання національних жестових мов. Крім того, ВФГ провів семінари для зміцнення потенціалу національних асоціацій глухих, надавши інформацію та ресурси, а також сприяв скоординованій роботі з питань прав жестової мови та основоположних цінностей рівності та недискримінації.

Цей посібник сприяє досягненню нашої мети – поширенню знань, розширенню можливостей та сприянню національним асоціаціям глухих людей у їхньому прагненні до визнання жестової мови. Він сприяє адвокаційним зусиллям, надаючи відповідні посилання та поточну практику країн, які досягли юридичного визнання своїх національних жестових мов. ВФГ заохочує національні асоціації глухих людей, союзників і захисників, політиків

та всі інші зацікавлені сторони використовувати цей посібник, щоб забезпечити всім глухим людям можливість користуватися фундаментальним правом людини: правом на мову.

ВФГ висловлює подяку Фонду Ніппон за підтримку, а також усім, хто брав участь у розробці цього посібника.

Завдяки цьому інструментарію ми робимо ще один крок до нашого бачення світу, в якому глухі люди скрізь і всюди можуть спілкуватися за допомогою жестової мови.

Доктор Джозеф Дж.
Мюррей

Президент ВФГ

Подяки

Джозеф Мюррей, Президент ВФГ (автор)

Сусана Штігліх, спеціалістка з прав осіб, які користуються жестовою мовою, у ВФГ (автор)

Одрі Сангла, медіа-координаторка ВФГ (загальна координація візуальних матеріалів та відео)

Олександр Блокс (експерт)

Маартъє де Мельдер (експертка і підписувачка відео)

Айша Рамджугернат (перекладачка жестової мови у відео)

Дельфіна Ле Мер (відеосценарій)

Арі Прайс (коректура)

Хосе Аугусто (дизайн)

Даніель Окампо (відеозйомка та монтаж)

Феліпе Руеда (відеозйомка та монтаж)

Copyright 2023 Всесвітня федерація глухих

Номер ISBN 978-952-9648-19-1

Партнерство

Ця публікація є результатом співпраці між Всесвітньою федерацією глухих (ВФГ) та Фондом Ніппон. Це партнерство здійснювалося під егідою проекту "Забезпечення доступу до прав на жестову мову" протягом 2020-2023 років. Ця публікація ілюструє їхнє спільне бачення світу, в якому права жестової мови визнаються, просуваються, поважаються та відзначаються.

WORLD FEDERATION
OF THE DEAF

Всесвітня федерація глухих (ВФГ) - це міжнародна неурядова організація, яка представляє та захищає права людини приблизно 70 мільйонів глухих людей у всьому світі. ВФГ є федерацією організацій глухих з 135 країн світу; її місія полягає у просуванні прав людини глухих людей та повного, якісного та рівного доступу до всіх сфер життя, включаючи самовизначення, жестову мову, освіту, працевлаштування та життя в громаді. ВФГ має консультативний статус в Організації Об'єднаних Націй та є членом-засновником Міжнародного альянсу інвалідів (IDA).

Nippon Foundation - це організація, місією якої є соціальні інновації, спрямовані на створення суспільства, де всі люди підтримують один одного, зменшуючи тягар та виклики, з якими вони стикаються разом. Це досягається шляхом створення зв'язків між громадянами, корпораціями, неприбутковими організаціями, урядами та міжнародними організаціями.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Вступ

ВІДЕО

1.1 - Мета Інструментарію

1.2 - Цілі та структура посібника

Потреба в цьому інструментарії

Глухі люди в усьому світі історично стикалися і продовжують стикатися з ситуаціями дискримінації, пов'язаними з використанням їхніх національних жестових мов. Ці ситуації дискримінації трапляються систематично і часто в різні періоди їхнього повсякденного життя через відсутність рівного доступу до інформації та спілкування в режимі реального часу.

Однією з найбільш постраждалих сфер є освіта. Глухі діти піддаються ризику мовної депривації через відсутність якісної освіти їхньою національною жестовою мовою. ВФГ вважає це серйозним порушенням прав людини.

Пандемія COVID-19 висвітлила нерівність глухих людей у доступі до якісної, надійної та життєво важливої інформації та послуг на їхніх національних жестових мовах. Відсутність такого доступу негативно вплинула на життя глухих людей у деяких частинах світу. Причиною цього є недостатня обізнаність органів державної влади про основні права глухих людей на отримання інформації їхніми національними жестовими мовами.

Право на використання власної національної мови, включно з жестовою мовою, є принципом, визнаним у міжнародних документах з прав людини. Це визнання має бути перекладено та реалізовано на національному, регіональному та місцевому рівнях. Як наслідок, XVIII Генеральна асамблея ВФГ у 2019 році прийняла Стратегічний напрямок на 2020-2030 роки, а Хартія ВФГ про права жестових мов закликала до подальшого юридичного визнання національних жестових мов.

Цим посібником ВФГ підтверджує своє зобов'язання підтримувати наших звичайних членів і громадські організації, очолювані глухими людьми, ресурсами та інструментами, необхідними для підтримки їхніх адвокаційних зусиль, спрямованих на досягнення значного та адекватного правового визнання їхніх національних жестових мов. Разом з цим, оновлені дані для забезпечення національної політики, яка реалізує ці мовні права на використання своїх національних жестових мов у всіх сферах життя.

Мета цього інструментарію

Мета цього посібника – надати національним асоціаціям глухих та іншим зацікавленим сторонам інформацію, яка допоможе їм усвідомити важливість юридичного визнання національних жестових мов як засіб забезпечення доступу до всіх сфер життя національними жестовими мовами.

Читачі цього посібника зможуть отримати доступ до інформації та знань, отриманих на основі передового досвіду та тематичних досліджень. ВФГ і TNF сподіваються, що цей матеріал допоможе національним асоціаціям визначити проблеми і розробити стратегії для визнання своєї національної жестової мови, використовуючи інформацію і ресурси, зібрані в цьому посібнику.

Посібник також містить набір ресурсів та стислу інформацію про права людини та права людей з порушеннями слуху, враховуючи унікальні потреби глухих людей у жестовій мові: потребу в доступі та спілкуванні їхніми національними жестовими мовами. Не маючи повного доступу до інформації та спілкування, глухі люди стикаються з проблемами участі в житті суспільства нарівні з іншими, потенційно стикаючись з дискримінацією та порушенням їхніх основних прав людини.

Структура цього інструментарію

Посібник "Рекомендації для досягнення прав на жестову мову" розроблений таким чином, щоб бути зручним і доступним для користувачів, надаючи особам і організаціям, які виступають за визнання жестової мови, цінну інформацію та ресурси. Кожен з дванадцяти розділів є самостійним блоком, що дозволяє читачам орієнтуватися в посібнику відповідно до їхніх конкретних інтересів і потреб. Зміст полегшує доступ до цільових тем, що цікавлять читача.

Це двомовний посібник, відповідно до мовної політики ВФГ, яка передбачає надання інформації міжнародним жестом та англійською мовою. Кожен розділ містить розділи з QR-кодами. Ці QR-коди надають прямий доступ до інформативних відеороликів міжнародним жестом, що дозволяє читачам глибше ознайомитися матеріалом і отримати краще розуміння ключових концепцій і стратегій.

Визнаючи важливість практичних ресурсів, цей посібник також містить посилання на додаткові ресурси, які можна завантажити. Ці ресурси слугують цінним джерелом для підтримки досліджень, планування та розробки стратегій адвокації жестовою мовою для досягнення юридичного визнання національних жестових мов у вашій країні.

Ми сподіваємося, що цей посібник стане корисним ресурсом і допоможе глухим людям та їхнім організаціям у всьому світі відстоювати права на жестову мову.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Жестова мова

ВІДЕО

2.1 – Невеликий глосарій ключових понять

2.2 – Вступ до жестової мови

2.3 - Міркування про жестову мову та освіту глухих людей

2.4 - Поширені помилкові уявлення про національні жестові мови

Вступ до жестової мови

Жестові мови існують століттями, вони з'явилися і використовуються спільнота глухих по всьому світу. У деяких країнах існують докази існування жестових мов, які були задокументовані в різних формах, таких як ілюстрації, гравюри, фотографії, а останнім часом - у вигляді відео. Жестові мови були задокументовані в стародавніх текстах і такими авторами, як Сократ. У "Кратилі" він писав: "Якби ми не мали ні голосу, ні язика, але хотіли б висловити щось один одному, чи не намагалися б ми робити знаки, рухаючи руками, головою та іншими частинами тіла?", маючи на увазі мову глухих людей¹.

У 1960-х роках Вільям Стокоу вивчав американську жестову мову (ASL) і довів, що ASL (як і будь-яка жестова мова) має таку ж складну структуру, як і усна мова (Stokoe et al., 1960). Завдяки проривному дослідженню Стокоу і багатьом іншим дослідникам, які продовжили його справу, жестові мови почали розглядати як повноцінні мови з такою ж цінністю, як і усні мови, приділяючи їм увагу і надаючи статус, на який вони заслуговують.

Жестові мови - це візуально-жестикуляційні мови, які є "дуже складними природними мовами з повним виражальним потенціалом, з власною граматиною, лексикою, гумором і відповідними формами виконання" (WFD 2018²). Таким чином, вони є такими ж складними і витонченими, як і розмовні мови, і мають ті ж лінгвістичні властивості. Мова може існувати в різних модальностях, у письмовій чи усній формі.

Той, хто використовує національні жестові мови, може передати будь-що. Прості та складні думки, ідеї, концепції, почуття - все це можна зробити національними жестовими мовами. Жестові мови засвоюються немовлятами і дітьми природним чином, і засвоєння жестової мови відбувається за тим же графіком, що і розмовні мови. У глухих дітей, які від народження спілкуються жестовою мовою, немає мовної затримки. За допомогою жестових мов глухі люди підтверджують свою ідентичність і культуру як лінгвістичні меншини. Жестові мови забезпечують доступ до важливих сфер життя і можливість повноцінної участі в ньому.

Однак у деяких країнах світу жестові мови досі вважаються неповноцінними і не мають належного державного та правового визнання. Наразі два найвідоміші та найновіші довідники про мови світу, Ethnologue (2022) та Glottolog (Hammarström et al., 2021), налічують близько 157 та 210 жестових мов відповідно. Тим не менш, ще не всі жестові мови були задокументовані, тому точна кількість жестових мов у світі поки що невідома. Однак

станом на 2023 рік 76 країн надали юридичне визнання своїм національним/регіональним жестовим мовам (De Meulder 2015, De Meulder, Murray, & McKee, 2019; WFD 2023).

Глухі діти не мають проблем з вивченням чи засвоєнням мови. Вони мають проблеми з доступом до мови. У всьому світі глухі діти все ще позбавлені доступу до природної мови у вигляді своїх національних жестових мов. Як наслідок, вони можуть зіткнутися із затримками в оволодінні мовою. Ця затримка пов'язана не з відсутністю слуху, а з політичними факторами, які заважають їм перебувати в середовищі, багатому на жестову мову. Якщо глухі діти мають доступ до природної жестової мови, їхнє засвоєння мови відбувається безперешкодно і на тих самих рівнях розвитку, що й у всіх інших дітей. Відсутність доступу до природної мови може перешкодити глухим дітям повністю розкрити свій потенціал. Як наслідок, глухі люди можуть залишитися позаду від повноцінної участі та включення в суспільство.

Кожна жестова мова розвивається в межах певної спільноти користувачів. Ці спільноти розробляють жестові мови, які відображають особливості їхньої культури. Задокументовано, що деякі країни мають більше однієї національної або регіональної жестової мови (так само, як деякі країни мають більше однієї розмовної мови). Більше того, деякі країни докладають зусиль для документування та збереження корінних жестових мов і офіційного визнання їх (Snoddon & De Meulder 2020). Корінні жестові мови - це мови, які були створені природним чином у спільнотах глухих етнічних меншин (McKee et al 2007), перш ніж зазнали впливу колоніальних жестових мов (Adams 2021). Одним із прикладів є вплив британської жестової мови: британська жестова мова в Австралії повільно протягом багатьох років впливала на жестову мову корінних аборигенів, яка була витіснена з ужитку. Іншим прикладом у Канаді є зусилля, спрямовані на відродження жестової мови корінних народів рівнинних територій (Rice 2020). У Новій Зеландії докладають зусиль для документування та додавання референтів і понять маорі до новозеландської жестової мови (McKee et al 2007).

Глухі люди, які користуються жестовою мовою, об'єднуються в спільноти глухих. Спільноти глухих побудовані на використанні жестової мови та певної культури, що оточує цю мову. У цьому сенсі громаду глухих можна визначити як "культурну та мовну меншину, яка використовує жестову мову як основну мову" (NDF 2019). Культура глухих - це культура, яку спільнота глухих розвиває і поширює серед членів спільноти: вона формується навколо використання певної жестової мови, а також поглядів і життя глухих людей у конкретному контексті.

¹ Детальний аналіз цитати можна знайти в Bauman (2008).

² <https://wfdeaf.org/news/resources/wfd-wasli-statement-use-signing-avatars/>

Міркування про жестову мову та освіту глухих людей

Розуміння жестових мов змінювалося з плином часу. Жестові мови такі ж давні, як і перші люди, оскільки ми можемо простежити надзвичайно ранні алюзії та описи в багатьох різних формах цих мов. Піонерська робота Стокоу, Кастерліна та Кронеберга (Stokoe et al., 1965) зазвичай вважається поворотним моментом в історії жестових мов, оскільки вона визнала жестові мови справжніми та повноцінними мовами, навіть якщо вони виражаються в іншій модальності (візуально-жестовій на протигагу усно-слуховій модальності розмовних мов).

Те, як національні жестові мови розглядалися історично, вплинуло на освітні можливості, доступні для глухих людей. Хамфріс (Humphries, 2013) описує зміну в освіті глухих людей у США від дефіцитної моделі "спеціальної освіти" до моделі двомовної освіти паралельно зі зростаючим усвідомленням жестових мов як природних і повноцінних мов. За словами Хамфріса (Humphries, 2013: 10), американська жестова мова (ASL) раніше не вважалася мовою і, відповідно, вважалася такою, що має обмежену цінність для когнітивного розвитку глухих дітей. ASL розглядалася як "останній засіб" для глухих дітей. Після того, як дослідження ASL показали, що вона є повноцінною мовою, були проведені дослідження, щоб побачити вплив ASL в освітніх контекстах. Ці дослідження показали, що глухі діти отримують користь від включення мови ASL в класах і вдома³. Глухі діти розвиваються та отримують користь від навчання в середовищі жестової мови з однолітками, які говорять жестовою мовою, а також від безпосереднього контакту з спільнотами глухих у своєму житті.

Історія освіти глухих людей довга і складна, але ми розглянемо лише п'ять фундаментальних моментів. Для цього розділу ми використовуємо інформацію з роботи van den Bogaerde, Buré & Fortgens (2016). По-перше, у 16 столітті Педро Понсе де Леон в Іспанії вважається, ймовірно, першим відомим нам учителем глухих: він вважав, що освіта глухих насамперед пов'язана з навчанням говорити, відповідно до потреб його учнів, заможних дворян, яким потрібно було говорити, щоб продемонструвати свою правоздатність. Заснування школи в Парижі під керівництвом абата де Л'єпе у Франції часто розглядається як відправна точка періоду широкого використання жестової мови в освіті глухих, оскільки школи для глухих були запроваджені по всьому світу (але першою чергою в Європі та Західній півкулі). У цей період жестова мова використовувалась в школах, де навчались діти з порушеннями слуху, а в школах для глухих дітей працювали видатні глухі вчителі. Мовленнєве навчання залишалось, і деякі школи, особливо в німецькомовних країнах, все ще не використовували жестові мови у класах. Зрушення

в соціальних дискурсах наприкінці 19 століття, включаючи соціальний дарвінізм і націоналістичну думку, принесли новий акцент у навчання глухих людей національній розмовній мові (Murray 2007, Baynton 1996). Ці тенденції найяскравіше проявилися на Другому міжнародному конгресі вчителів глухонімих у Мілані, Італія, у 1880 році (також відомому як "Міланський конгрес 1880 року"). На цьому конгресі пропагувався "чисто усний" метод навчання, який відмовляв глухим дітям у доступі до жестової мови. Ця філософія залишалася домінуючою протягом десятиліть, і використання жестової мови в освіті глухих значно зменшилося. У 1970-х роках був створений і прийнятий підхід "Тотальної комунікації". Цей підхід дозволяв використовувати жестову мову поряд з будь-якою формою комунікації. Але метою все ще залишалось вивчення розмовної мови. Нарешті, з 1980-х років і дотепер знову утвердилася двомовна освіта з вивченням мови жестової та розмовної мови. Оскільки білінгвальна (або багатомовна) освіта для глухих людей використовує дві модальності (усно-слухову та візуально-жестову), вона також відома як "бімодальна освіта" (див., наприклад, Snoddon & Weber 2022). З цієї короткої історії ми бачимо, що жестові мови рідко відігравали повноцінну роль в освіті глухих людей. Сьогодні ми знаємо, що національні жестові мови є повноцінними мовами, і глухі діти розвиваються, коли навчаються їхніми національними жестовими мовами. Зміна парадигми в нашому розумінні жестових мов призвела до значних змін у спільнотах глухих по всьому світу, але ще не повністю трансформувала освіту для глухих.

Поширені помилкові уявлення про жестові мови

У цьому розділі ви знайдете найпоширеніші непорозуміння та хибні уявлення про національні жестові мови. Деякі з цих міфів існують вже давно і продовжують існувати дотепер, і кожен з них має пояснення, чому він є хибним.

"Жестові мови схожі". Багато людей вважають жестові мови схожими, тому що, на їхню думку, вони дуже схожі або зовсім однакові. Хоча жестові мови схожі між собою у використанні рук, обличчя та тіла для передачі сенсу, детальні описи цих мов показують, що вони відрізняються одна від одної так само, як і розмовні мови. Лексика, словниковий запас і граматика варіюються в жестових мовах так само, як і в розмовних мовах. (Zeshan & Palfreyman 2017). Так, фінська жестова мова (Suomalainen Viittomakieli) відрізняється від намібійської жестової мови та індонезійської жестової мови (BISINDO), так само як англійська відрізняється від іспанської та французької. Деякі спільні риси існують між деякими національними жестовими мовами внаслідок історії передачі мови, але це не обов'язково паралельні розмовні мови. Наприклад, англійська жестова мова має коріння у французькій жестовій мові (LSF), а фінська жестова мова - у шведській жестовій мові (STS), незважаючи на те, що розмовні мови цих країн дуже відрізняються.

³ Детальніше про ці дослідження див. Humphries (2013)

"Існує міжнародна жестова мова, яку знає і використовує кожна глуха людина". З попереднім переконанням пов'язана ідея про те, що існує одна жестова мова - міжнародна жестова мова, яку нібито знають і використовують глухі люди в усьому світі. Це лише частково вірно: існує явище мовного контакту під назвою "міжнародний жест", яка функціонує як "набір умовностей" для жестів, як зазначено у ВФГ (2019), у контекстах, де глухі люди можуть не використовувати свою національну жестову мову. Ці сценарії включають міжнародні зустрічі, конгреси, заходи за участю глухих людей з усього світу. Однак, не всі глухі люди володіють міжнародним жестом. Лексика міжнародного жесту залежить від контексту, в якому вона використовується, і для деяких контекстів з часом з'явилася розширена лексика міжнародного жесту (Kusters, 2021).

"Жестові мови не мають граматики". Граматика - це сукупність правил, за допомогою яких мова створює значення. Як іспанська та англійська мови мають власні граматичні правила, так само і жестові мови. Жестові мови мають свій власний набір граматичних умовностей. Дослідники працюють над вивченням конкретних граматичних правил певної національної жестової мови, але також зацікавлені в аналізі та порівнянні цих правил з правилами інших жестових мов.

"Жест - це лише жести". Зазвичай під словом "жест" розуміють не що інше, як випадкові вирази та рухи за допомогою тіла, і в цьому сенсі вважається, що жести - це не лінгвістичні одиниці, а випадкові рухи тіла. У своїй визнаній праці 60-х років Стокоу встановив, що знаки можна аналізувати, беручи до уваги три характеристики: форму руки, рух і місце, що бере участь у створенні жесту (Stokoe et al. 1965). Подальші дослідження виявили модифікації роботи Стокоу, але його праця все ще залишається основою фонології жестової мови, оскільки вона може ефективно описувати багато жестів як комбінації різних ознак. Таким чином, жести - це не просто жести, а структуровані лінгвістичні одиниці. Однак сучасні дослідження визнають як лінгвістичний статус жестів, так і необхідність розпізнавати та вивчати жестові компоненти, а також, як люди жестовою мовою використовують весь свій мовний репертуар для спілкування (Kusters & Sahasrabudhe 2018; Kusters & Lucas 2022; Wilcox 2004).

"Жестові мови є штучними". Усі мови виникли природним шляхом з причин репрезентації певної форми реальності та комунікації між людськими групами. Жестові мови не є винятком: там, де є глухі люди, обов'язково з'являється принаймні одна

жестова мова.

"Національні жестові мови затримують або перешкоджають розвитку мовлення". Це поширена і шкідлива помилка, що йде корінням в ідеологію оралізму 19-го століття. Цей міф існує і сьогодні, його підтримують ті, хто прагне зосередитися лише на розвитку розмовної мови. Жодне достовірне дослідження не довело цього. Насправді, всі достовірні дослідження показують протилежне (Caselli та ін., 2023). Ця хибна думка щодо негативного впливу жестової мови історично призвела до серйозної шкоди глухим дітям, що призводить до мовної депривації (Henner та ін., 2016, Hall та ін., 2017, Gulati, 2018). Існує безліч доказів того, що використання національних жестових мов покращує мовний розвиток і навчання глухих дітей, у тому числі глухих дітей, які використовують кохлеарні імплантати. Холл і Казеллі (Hall, Caselli, 2019) припускають, що глухі та слабкочуючі діти повинні опанувати принаймні одну мову, щоб повністю розкрити свій потенціал, і вони повинні вивчати її спонтанно в багатому на мови середовищі. Однак попереду ще довгий шлях до підвищення обізнаності та пояснення важливості національної жестової мови з точки зору прав людини. Для отримання додаткової інформації про хибне уявлення щодо негативного впливу жестової мови, будь ласка, дивіться Позиційний документ ВФГ щодо інклюзивної освіти (ВФГ 2018). Конвенція про права осіб з інвалідністю визнає, що національні уряди зобов'язані заохочувати права глухих людей на використання їхньої національної жестової мови та користування перевагами їхньої мовної ідентичності.

"Національні жестові мови важко зрозуміти і вивчити людям, якічують". Це поширений міф, згідно з яким люди думають, що жестову мову дуже важко вивчити людям, якічують. Це часто трапляється, коли сім'ї глухих дітей вперше отримують інформацію від медичних працівників, не маючи повного уявлення про глухих людей і національні жестові мови (Humphries et al. 2015). Якщо ви зіткнулися з подібними коментарями або заявами, найкраще проводити просвітницьку роботу, пояснюючи причини важливості доступу глухих дітей до всієї інформації, яка їх оточує, особливо в сімейному середовищі, де вивчення національних жестових мов має вирішальне значення і відповідає інтересам дитини, щоб отримати доступ до повноцінної комунікації в ранньому дитинстві. Позиційний документ ВФГ щодо мовних прав глухих дітей (ВФГ 2016) наводить велику кількість доказів на підтримку того, що "раннє ознайомлення з жестовою мовою в сім'ї найкраще готує глухих дітей до їхньої майбутньої ефективної участі в суспільстві".

Деякі рекомендовані дослідження

Про лінгвістику жестової мови

Baker, A., van den Bogaerde, B., Pfau, R., & Schermer, T. (Eds.). (2016). *The linguistics of sign languages: An introduction*. John Benjamins Publishing Company.

Hou, L., & de Vos, C. (2022). *Classifications and typologies: Labeling sign languages and signing communities*. *Journal of Sociolinguistics*, 1-8.

Kusters, A. (2021). *International Sign and American Sign Language as Different Types of Global Deaf Lingua Francas*. *Sign Language Studies* 21(4), 391- 426.
<https://doi.org/10.1353/sls.2021.0005>

Kusters, AMJ & Sahasrabudhe, S 2018, 'Language Ideologies on the Difference Between Gesture and Sign', *Language and Communication*, vol. 60, pp. 44–63.
<https://doi.org/10.1016/j.langcom.2018.01.008>

Kusters, A., & Lucas, C. (2022). *Emergence and evolutions: Introducing sign language sociolinguistics*. *Journal of Sociolinguistics*, 26, 84– 98.
<https://doi.org/10.1111/josl.12522>

Lillo-Martin, D., & Henner, J. (2021). *Acquisition of sign languages*. *Annual review of linguistics*, 7, 395-419.
<https://doi.org/10.1146/annurev-linguistics-043020-092357>

Lucas, C. (Ed.). (2001). *The sociolinguistics of sign languages*. Cambridge University Press.

Stokoe, W. C., Casterline, D. C., & Croneberg, C. G. (1965). *A dictionary of American sign language on linguistic principles*. Linstok Press.

Wilcox, S. (2004). *Gesture and language: Cross-linguistic and historical data from signed languages*. *Gesture*, 4(1), 43-75.

Про громади та культури глухих

Senghas, R. J., & Monaghan, L. (2002). *Signs of their times: Deaf communities and the culture of language*. *Annual Review of Anthropology*, 31(1), 69-97.

Padden, C., Humphries, T., & Padden, C. (2009). *Inside deaf culture*. Harvard University Press.

Ladd, P. (2003). *Understanding deaf culture*. *Multilingual Matters*.

Про освіту для глухих

Swanwick, R. (2016). *Deaf children's bimodal bilingualism and education*. *Language Teaching*, 49(1), 1-34.
<https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/abs/deaf-childrens-bimodal-bilingualism-and-education/6E187F469C3490983410060EC906164B>

Marschark, M., & Spencer, P. E. (2010). *The Oxford handbook of deaf studies, language, and education*, vol. 2. Oxford University Press.

Spencer, P. E., & Marschark, M. (2010). *Paradigm shifts, difficult truths, and an increasing knowledge base in deaf education*. M. Marschark & PE Spencer, *The Oxford handbook of deaf studies, language, and education*, 2, 473-478.

Посилання

Adams. (2021, May 3). *Indigenous Sign Languages - Rodney Adams*. YouTube. Retrieved October 18, 2022, from <https://www.youtube.com/watch?v=6Ndrfgb0qgM>

Baker, A. (2016). *Sign languages as natural languages*. In A. Baker, B. van den Bogaerde, R. Pfau, & T. Schermer (Eds.), *The linguistics of sign languages: an introduction* (pp. 1- 24). John Benjamins Publishing Company.

Bauman, H-Dirksen L. (2008). *On the disconstruction of (sign) language in the Western tradition: A Deaf reading of Plato's Cratylus*. In H-Dirksen L. Bauman (Ed.), *Open your eyes: Deaf studies talking* (pp. 127-145). University of Minnesota Press

De Meulder, M. (2015). *The Legal Recognition of Sign Languages*. *Sign Language Studies*, 15(4), 498–506.
<https://doi.org/10.1353/sls.2015.0018>

Eberhard, David M., Gary F. Simons, and Charles D. Fennig (eds.). (2022). *Ethnologue: Languages of the World*. Twenty-fifth edition. Dallas, Texas: SIL International.
Online version: <http://www.ethnologue.com>

Gulati, S. (2018). *Language deprivation syndrome*. In Neil S. Glickman, & Wyatt C. Hall (Eds.), *Language deprivation and deaf mental health* (pp. 24-53). Routledge.

Hall, M. L., Hall, W. C., & Caselli, N. K. (2019). *Deaf children need language, not (just) speech*. *First Language*, 39(4), 367–395.
<https://doi.org/10.1177/0142723719834102>

Hammarström, H., Forkel, R., Haspelmath, M., & Bank, S. (2021). *glottolog/glottolog: Glottolog database 4.5 (v4.5) [Data set]*. Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.5772642>

Humphries, T. (2013). *Schooling in American Sign Language: Aparadigm shift from a deficit model to a bilingual model in deaf education*. *Berkeley Review of Education*, 4(1).

Humphries, T., Kushalnagar, P., Mathur, G. et al. (2012) *Language acquisition for deaf children: Reducing the harms of zero tolerance to the use of alternative approaches*. *Harm Reduct J* 9, 16.
<https://doi.org/10.1186/1477-7517-9-16>

McKee, Rachel & McKee, David & Smiler, Kirsten & Pointon, Karen. (2007). *Māori Signs: The Construction of Indigenous Deaf Identity in New Zealand Sign Language*.
<https://doi.org/10.2307/j.ctv2rr3fxz.6>

Pfau, Roland & Quer, Josep. (2010). *Nonmanuals: their grammatical and prosodic roles*. In D. Brentari (ed.) *Sign Languages* (pp. 381–402). Cambridge University Press.

Pontecorvo, E., Higgins, M., Mora, J., Lieberman, A. M., Pyers, J., & Caselli, N. K. (2023, April 12). *Learning a Sign Language Does Not Hinder Acquisition of a Spoken Language*. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 66(4), 1291–1308.
https://doi.org/10.1044/2022_jslhr-22-00505

Rice, K. (2020). *Indigenous Sign Languages in Canada*. In *The Canadian Encyclopedia*. Retrieved from <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/indigenous-sign-languages-in-canada>

Senghas, A., & Coppola, M. (2001). *Children creating language: How Nicaraguan Sign Language acquired a spatial grammar.* *Psychological science*, 12(4), 323-328.

Stokoe, William C. (1960). *Sign language structure: an outline of visual communication systems of the American deaf.* University of Buffalo.

Tervoort, Bernard T. (1953). *Structurele analyse van visueel taalgebruik binnen een groep dove kinderen.* Amsterdam: Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij.

Van den Bogaerde, B., Buré, M., & Fortgens, C. (2016). *Bilingualism and deaf education.* In A. Baker, B. van den Bogaerde, R. Pfau, & T. Schermer (Eds.), *The linguistics of sign languages: an introduction* (pp. 325-336). John Benjamins Publishing Company.

World Federation of the Deaf. (2016, Sep 7). *WFD Position Paper on the Language Rights of Deaf Children*
<https://wfdeaf.org/news/resources/wfd-position-paper-on-the-language-rights-of-deaf-children-7-september-2016/>

World Federation of the Deaf. (2018) *WFD Position Paper on Inclusive Education*
<https://wfdeaf.org/news/resources/5-june-2018-wfd-position-paper-inclusive-education>

World Federation of the Deaf. (2019). *FAQ on International Sign.*
<https://wfdeaf.org/news/resources/faq-international-sign/>

World Federation of the Deaf. (2022, Jan 10). *The Legal Recognition of National Sign Languages.*
<https://wfdeaf.org/news/the-legal-recognition-of-national-sign-languages/>

Wilcox, S. (2004). *Gesture and language: Cross-linguistic and historical data from signed languages.* *Gesture*, 4(1), 43–73.
<https://doi.org/10.1075/gest.4.1.04wil>

Woll, B. (2013). *The history of sign language linguistics.* In K. Allan, *The Oxford Handbook of the History of Linguistics* (pp. 91-104). Oxford University Press.

Zeshan, Ulrike & Palfreyman, Nick. (2017). *Typology of sign languages.* In Aikhenvald, A. Y., & Dixon, R.M.W. (Eds.), *The Cambridge Handbook of Linguistic Typology* (pp. 178- 216). Cambridge University Press.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Права людини

ВІДЕО

- 3.1 - Вступ до прав людини
- 3.2 - Загальна декларація прав людини
- 3.3 - Дев'ять міжнародних договорів
- 3.4 - Піраміда норм
- 3.5 - Конвенція про права осіб з інвалідністю

Що таке права людини?

Права людини - це сукупність прав, притаманних кожній людині, незалежно від її статі, релігії, національності, етнічного походження, раси, інвалідності чи соціального статусу, від народження до смерті. Ці права є невід'ємними, неподільними та взаємопов'язаними і не можуть бути відняті у людини (Управління Верховного комісара ООН з прав людини).

Щоб краще зрозуміти цю концепцію, необхідно зробити короткий екскурс в інші види прав, такі як громадянські та політичні права. Громадянське право, у розумінні Цивільного кодексу, - це право особи здійснювати будь-які дії або укласти договори як фізична особа, наприклад, одружуватися, купувати товар, всиновлювати дитину або володіти майном. Ці права часто пов'язані з досягненням певного віку – повноліття, яке в різних країнах коливається від 16 до 21 року. Це означає, що люди набувають і можуть користуватися своїми правами на купівлю майна або одруження лише після досягнення повноліття, але не раніше (за винятком батьківського дозволу).

Інша група прав - це політичні права. Політичне право людей - це їхнє право балотуватися на виборах або голосувати за бажаного політичного кандидата чи партію. Це право також пов'язане з досягненням повноліття. Воно також пов'язане з громадянством і місцем проживання: громадянин Бельгії не може голосувати за кандидата в президенти Перу. Крім того, в деяких правових системах кримінальний стан, що призводить до ув'язнення у в'язниці, може призвести до втрати політичного права на час ув'язнення - ув'язнений не може голосувати або балотуватися на виборах. Ці два приклади наведені для того, щоб краще пояснити особливу унікальність прав людини: вони притаманні всім людям (незалежно від їхньої національності), у будь-який час (від народження до смерті без будь-яких умов щодо повноліття) і є невід'ємними (люди не можуть втратити свої права в будь-якій ситуації, навіть у випадку кримінального засудження). Ідея про те, що кожна людина та її гідність повинні поважатися протягом усього життя, лежить в основі прав людини. Вона починається з базової передумови, що кожна окрема людина є етичною і розумною істотою, яка має право на гідне і поважне ставлення до себе. **Кожна людина має рівне і недискримінаційне право на основні права людини без будь-якої дискримінації.**

Права людини мають спільну особливість бути невідчужуваними, неподільними та взаємопов'язаними.

Права людини є **невід'ємними** в тому сенсі, що вони не можуть бути забрані у людей, які володіють цими правами. Права не можуть бути втрачені або бути набути в певний момент життя. Єдиною умовою набуття цих прав є народження, а єдиною умовою їх втрати - смерть.

Права людини є **неподільними**. Це означає, що вони становлять сукупність прав, притаманних людині, які не можна розділити. На відміну від ресторанного меню, де можна вибрати страву на свій смак, уряди не можуть надавати людям права, які вони самі обирають. Права людини - це пакет неподільних прав.

Права людини **взаємопов'язані**. Вони являють собою пакет з декількох прав, які є взаємозалежними та пов'язаними між собою. Вилучення одного права може погіршити доступ до інших прав. Оскільки права людини є неподільними, їх поділ ставить під загрозу реалізацію невід'ємних прав усіх людей.

Організація Об'єднаних Націй започаткувала сучасну концепцію прав людини. Організація Об'єднаних Націй - це міжнародна організація, заснована в 1945 році 51 країною, яка сьогодні налічує 193 держави-члени. Її мета - підтримувати міжнародний мир і безпеку, бути платформою для розвитку і підтримки стійкого партнерства між державами, а також сприяти соціальному прогресу, підвищенню рівня життя і захисту прав людини.

Дізнайтеся, чи є ваша країна членом системи Організації Об'єднаних Націй, скориставшись пошуком за цим посиланням:

<https://www.un.org/en/member-states/index.html>

Сучасна концепція прав людини народилася у 1948 році з прийняттям Загальної декларації прав людини. Текст був розроблений як безпосередня відповідь на лиха та варварські дії, які зазнали народи світу під час Другої світової війни. Ці країни взяли на себе зобов'язання підтримувати міжнародний мир і безпеку, розвивати дружні відносини між народами, сприяти соціальному прогресу, підвищенню рівня життя і, звичайно, правам людини.

У 1946 році, після найсмертоноснішого конфлікту, який коли-небудь бачив світ, новостворена Економічна і Соціальна Рада Організації Об'єднаних Націй заснувала Комісію з прав людини, щоб розробити і підготувати проект тексту. На Генеральній Асамблеї ООН за нього проголосувала 51 країна. Документ складається з 30 статей, в яких зібрані сучасні концепції прав людини. Сьогодні Загальна декларація прав людини є найбільш перекладеним текстом у світі.

Повний перелік прав людини можна прочитати тут:

https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf

Однак Загальна декларація не є договором, а отже, її положення не є юридично обов'язковими. Це політичне зобов'язання, а це означає, що держави-учасниці ООН не є юридично зобов'язаними дотримуватися положень Загальної декларації. Таким чином, щоб вирішити це питання, у 1976 році Декларація була значною мірою інкорпорована у два міжнародні договори, які були прийняті більшістю держав-членів ООН: Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права та Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. ООН називає ці пакти і Загальну декларацію Міжнародним біллем про права людини.

При проведенні політичної та адвокаційної роботи, в тому числі у сфері прав жестової мови та досягнення прав людини на жестову мову шляхом юридичного визнання вашої національної жестової мови, дуже важливо розуміти різницю між двома видами інструментів: **юридично зобов'язуючими інструментами** та **політичними зобов'язаннями**.

Юридично обов'язкові інструменти складаються із законів, і національні уряди зобов'язані їх виконувати. Це означає, що на правові положення документа можна посылатися в суді проти національних урядів, органів державної влади, організацій або приватних осіб. Деякі приклади юридично обов'язкових інструментів включають Конвенцію про права осіб з інвалідністю (КПІ), Конвенцію про права дитини (КПД) та Конвенцію про ліквідацію дискримінації щодо жінок (CEDAW).

Політичні зобов'язання - це необов'язкові документи, які слугують доказом доброї волі держав-членів ООН. Вони слугують для них орієнтиром у конкретних сферах. Їхні положення не можуть бути використані окремими особами для того, щоб змусити або перешкодити державі-члену здійснити певну дію. Реалізація політичних зобов'язань залежить від доброї волі національних урядів. Однак, спостерігається зростаюча готовність національних урядів до просування та виконання політичних зобов'язань порівняно з виконанням юридично зобов'язуючих інструментів. Прикладами політичних зобов'язань є Загальна декларація прав людини, Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року, Паризька угода та Сендайська рамкова програма зі зменшення небезпеки стихійних лих.

Протягом перших двох десятиліть існування Організації Об'єднаних Націй та після прийняття Загальної декларації прав людини деяким державам-членам, а також ООН стало зрозуміло, що хоча права людини є універсальним принципом, його реалізація та наслідки не були універсальними. Насправді, деяким категоріям населення продовжували відмовляти в правах людини, наприклад, кольоровим людям, жінкам, дітям та людям з обмеженими можливостями. Ці групи хотіли мати можливість користуватися своїми правами людини нарівні з іншими.

Таким чином, починаючи з 1965 року і до сьогодні, Організація Об'єднаних Націй прийняла 9 юридично обов'язкових міжнародних договорів, які втілюють принципи, викладені у Загальній декларації, для захисту різних меншин і маргіналізованих груп. Це на додаток до двох міжнародних пактів, згаданих вище.

Цими дев'ятьма юридично обов'язковими договорами є :

Піраміда норм:

У правовій системі кожна норма розміщена у пірамідальній структурі відповідно до її джерела та пріоритету. У цій ієрархічній організації міжнародна конвенція має перевагу над внутрішнім регулюванням. Таким чином, міжнародний договір, ратифікований урядом, має пріоритет над національною правовою системою; все національне законодавство повинно відповідати йому. Після міжнародних договорів слідує національна конституція. Після національної конституції - закони. Після законів - підзаконні акти і так далі. Законодавство нижчого рівня повинно відповідати принципам, змісту та обмеженням, встановленим ієрархічно вищим законодавством.

Тому, ратифікуючи нову міжнародну конвенцію, національний уряд повинен переконатися, що його внутрішня правова система відповідає мінімальним стандартам, встановленим новою ратифікованою конвенцією. Таким чином, національний уряд повинен або прийняти нове законодавство, яке імплементує положення конвенції, якщо такого законодавства не існувало до ратифікації, або скасувати/змінити існуюче законодавство, яке не відповідає положенням конвенції.

Приклад 1: Уряд країни X має національне трудове законодавство, яке дозволяє дитячу працю вже з 12 років. Уряд ратифікує новий юридично обов'язковий міжнародний договір, який встановлює легальний вік для початку трудової діяльності на рівні 16 років. Таким чином, оскільки міжнародна конвенція має вищу юридичну силу, ніж національне трудове законодавство, уряд X повинен реформувати національне трудове законодавство, змінивши легальний вік початку трудової діяльності з 12 до 16 років.

Приклад 2: Уряд країни Y має національне трудове законодавство, згідно з яким молодь може починати працювати лише з 18 років. Він ратифікує новий юридично обов'язковий міжнародний договір, який встановлює легальний вік для початку трудової діяльності на рівні 16 років. Уряду Y не потрібно реформувати своє законодавство, оскільки конвенція встановлює мінімальний вік у 16 років, який не може опускатися нижче, але може підвищуватися, як у цьому випадку, до 18 років.

Приклад 3: Уряд країни Z не має жодного трудового законодавства, яке б встановлювало легальний вік для початку трудової діяльності. Фактично, будь-хто міг працювати в будь-якому віці, навіть у віці 2 років. Уряд ратифікує новий юридично обов'язковий міжнародний договір, який встановлює легальний вік для початку трудової діяльності на рівні 16 років. Уряд країни Z повинен прийняти нове трудове законодавство для реалізації положень Конвенції.

На цих трьох прикладах ми бачимо, що при ратифікації міжнародної конвенції національні уряди повинні реформувати існуючу правову систему, щоб вона відповідала новому міжнародному документу. Ця реформа може відбуватися шляхом прийняття нових законів або внесення змін до існуючого законодавства, яке не відповідає щойно ратифікованій конвенції.

Підсумовуючи, права людини полягають у наступному:

- Всі люди народжуються з однаковим базовим набором прав.
- Ніхто з нас не зазнає дискримінації, ми всі маємо однакові права.
- Не має значення, звідки ми родом і де живемо, наша стать, колір шкіри, релігійні чи духовні переконання, етнічне походження, інвалідність чи мова, якою ми користуємося.
- Кожна людина - дитина, жінка і чоловік - має однакові універсальні права людини і несе однакові обов'язки.
- Викорінення всіх форм дискримінації є передумовою глобального дотримання прав людини. Жодна людина, з будь-якої причини, не повинна мати іншого ставлення, ніж інші.
- Існують юридично зобов'язуючі інструменти та політичні зобов'язання. Тільки юридично зобов'язуючі документи можуть зробити права людини ефективними. Більшість фактичних прав людини можна знайти в юридично обов'язкових документах
- Ратифікуючи нову міжнародну конвенцію, національні уряди повинні реформувати існуючу правову систему, щоб вона відповідала новому міжнародному документу. Ця реформа може відбуватися шляхом ухвалення нових законів або внесення змін до існуючого законодавства, яке не відповідає новій ратифікованій конвенції.

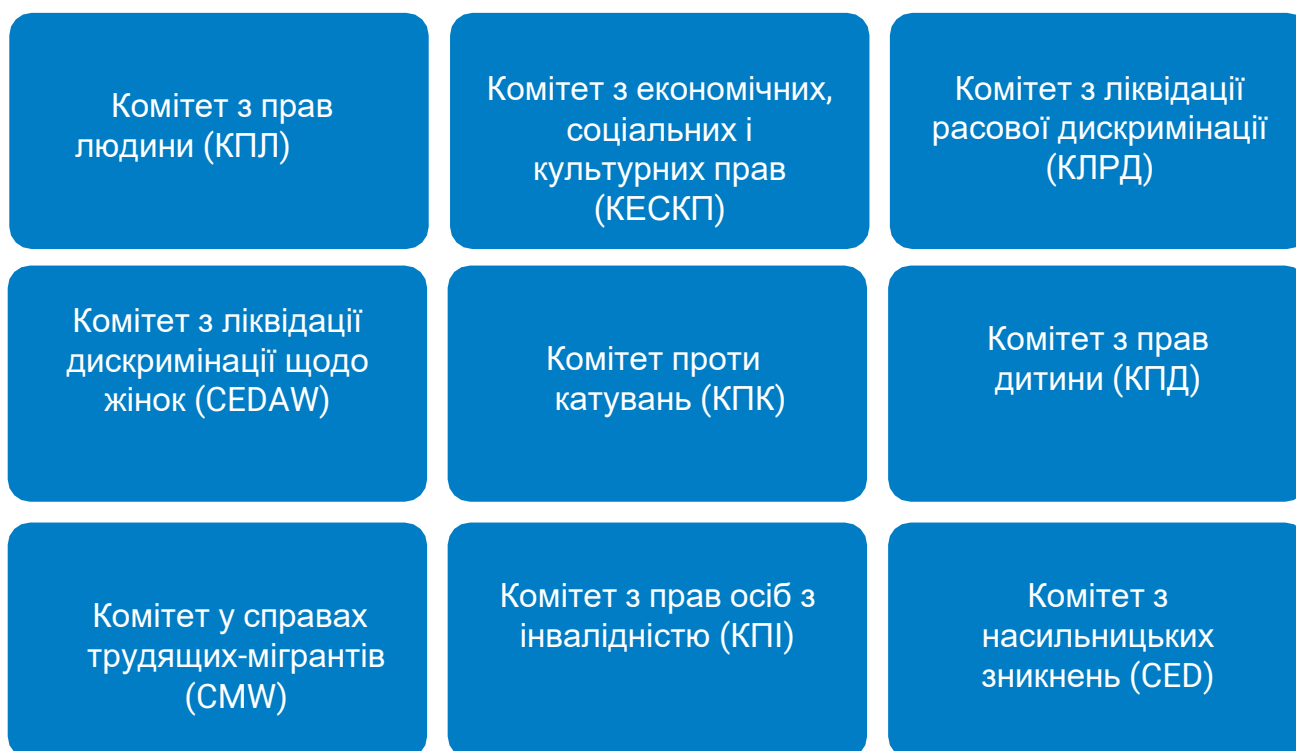
Ви і ваша організація зможете стати більш ефективними захисниками і домогтися істотних змін у просуванні прав глухих людей, якщо ви розумієте і знаєте про свої права людини.

Для отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення – ознайомтеся з посібником "Знати та реалізовувати свої права людини", який можна знайти в розділі "Ресурси" цього посібника.

Договірні органи з прав людини - це комітети незалежних експертів, які здійснюють моніторинг імплементації основних міжнародних договорів з

прав людини. Держави-учасниці висувають і обирають незалежних експертів з прав людини на чотирирічний термін до десяти договірних організацій з прав людини.

Відділ договорів Управління Верховного комісара ООН з прав людини, що базується в Женеві, надає підтримку всім договірним органам. Договірні органи аналізують доповіді, скарги, запити держав-учасниць, приймають загальні коментарі, організовують тематичні дискусії для тлумачення договору або договорів і проводять щорічні засідання. На наступній ілюстрації представлені договірні органи:

Конвенція про права осіб з інвалідністю (КПІ)

Конвенція про права осіб з інвалідністю (КПІ), прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 2006 році і ратифікована до червня 2023 року 186 державами-членами ООН, є останньою міжнародною конвенцією з прав людини, прийнятою ООН. Це також одна з найбільш ратифікованих конвенцій у правовій системі ООН.

КПІ ініціювала на міжнародному рівні зміну парадигми відходу від медичної моделі інвалідності, яка розглядає людей з інвалідністю як "ненормальних" і таких, що потребують лікування або реабілітації. Через цю призму глухі люди розглядалися як люди, які не можуть чути і говорити, і повинні бути вилікувані та реабілітовані. Це призвело до заперечення основних прав людини, включаючи право на природний доступ до національних жестових мов.

Конвенція про права осіб з інвалідністю призвела до переходу до правозахисної та соціальної моделі інвалідності. Ця модель визнає, що інвалідність є природною частиною людського розмаїття; що люди з інвалідністю мають такі ж права, як і всі інші; і визнає гідність, притаманну всім людям в рівній мірі. Крім того, ситуація інвалідності спричинена не нездатністю людини, а скоріше недоступністю створеного середовища. Глуха людина не має інвалідності, тому що вона не може зрозуміти новини по телевізору. Телевізійні новини стають недоступними, коли вони не супроводжуються субтитрами або не доступні через відсутність перекладу на національні жестові мови.

На людей з інвалідністю не покладається тягар пристосування до суспільства. Натомість, суспільство повинно змінюватися і ставати

доступним для всіх. Коли КПІ набула чинності, було заявлено, що вона не створює нових прав для людей з інвалідністю. Натомість, вона визначає, як права людини можуть застосовуватися до них, і які кроки можуть зробити уряди, щоб забезпечити людям з інвалідністю можливість користуватися своїми правами людини. Таким чином, термін "права людей з інвалідністю" означає застосування невід'ємних, неподільних і взаємопов'язаних прав людини до людей з інвалідністю.

КПІ також є першим міжнародним правовим документом, який прямо згадує жестову мову і визнає їх повноправними мовами. Вона складається з 50 статей, з яких у п'яти окремих статтях є 8 згадок про глухих людей і жестову мову. Глухі люди та жестові мови згадуються в документі більше, ніж будь-яка інша група людей з інвалідністю. Зміст цих п'яти статей буде більш детально роз'яснено в наступному розділі. Однак до глухих людей застосовується вся КПІ, а не тільки ці п'ять статей.

Девіз КПІ "Нічого про нас без нас" ставить людей з інвалідністю, в тому числі глухих, та організації, що представляють їх інтереси, в один ряд з національними асоціаціями глухих людей - на авангарді процесів прийняття рішень, що стосуються глухих людей. Стаття 4.3 КПІ визнає обов'язок національних урядів активно консультуватися і співпрацювати з національними асоціаціями глухих людей щодо будь-якого законодавства, програм і політики, пов'язаних з глухими людьми і національними жестовими мовами. Ці консультації повинні бути доступними (наприклад, через фінансування та надання професійних перекладачів національної жестової мови) і проводитися на кожному етапі ініціативи, від початку до завершення. Це правове положення надає глухим людям статус самовизначення. Через організації, що представляють їхні інтереси, глухі люди отримують можливість ділитися своїми поглядами та вирішувати, що для них найкраще.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

Права на

жестову мову

ВІДЕО

- 4.1 - Права на жестову мову
- 4.2 - Стаття 2: Визначення мови
- 4.3 - Стаття 9: Доступність
- 4.4 - Стаття 21: Свобода вираження поглядів і переконань та доступ до інформації
- 4.5 - Стаття 24: Освіта
- 4.6 - Стаття 30: Участь у культурному житті, відпочинку, дозвіллі та спорті
- 4.7 - Домашнє завдання: що таке права жестової мови?
- 4.8 - Що таке мовні права меншин?
- 4.9 - Що таке мовні права людини?
- 4.10 - Домашнє завдання: Погляди на жестову мову у вашій країні

Мовні права - це права людини і громадянина, що стосуються індивідуального та колективного права обирати мову або мови для спілкування в приватному чи публічному середовищі.

З часу прийняття Загальної декларації прав людини Організацією Об'єднаних Націй у 1948 році мовні права вважаються складовою культурних прав людини.

Окрім цієї Декларації, низка інших міжнародних договорів і декларацій також визнають важливість мовних прав людини. До них належать Загальна декларація мовних прав (1989), Європейська хартія регіональних мов або мов меншин (1992), Декларація ООН про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин (1992), Рамкова конвенція про захист національних меншин (1994), а також Конвенція Міжнародної організації праці № 169 і Декларація Організації Об'єднаних Націй про права осіб з інвалідністю 2006 року.

У більшості випадків судова практика щодо мовних прав пов'язана з культурними та освітніми правами або визнається частиною системи культурних та освітніх прав. До прийняття Конвенції про права осіб з інвалідністю права на жестову мову не були включені до жодного з договорів, що стосуються мов етнічних меншин. У Конвенції є посилання на глухих людей і жестову мову у п'яти окремих статтях:

СТАТТЯ 2: ВИЗНАЧЕННЯ

„мова” включає мовленнєві й жестові мови та інші форми немовленнєвих мов;

Згідно зі статтею 2 Конвенції про права осіб з інвалідністю (КПІ), жестові мови вважаються мовами. Крім того, згідно з цією ж статтею, проводиться принципова різниця між мовою та способами **спілкування**

„спілкування” включає використання мов, текстів, абетки Брайля, тактильного спілкування, великого шрифту, доступних мультимедійних засобів, так само, як і друкованих матеріалів, аудіо засобів, простої мови, читців, а також підсилювальних і альтернативних методів, способів та форматів спілкування, зокрема доступної інформаційно-комунікаційної технології;”

СТАТТЯ 9: ДОСТУПНІСТЬ

“9.2.е) надавати різні види послуг помічників і посередників, зокрема провідників, читців і професійних перекладачів жестової мови, для полегшення доступності будинків та інших об'єктів, відкритих для населення”

Це законодавче положення стосується забезпечення доступності за допомогою професійних та акредитованих національних перекладачів жестової мови. Використання терміну "професійні перекладачі жестової мови", як зазначено в пункті 9.2, означає, що перекладачі жестової мови пройшли належну підготовку за участю громади глухих, сертифіковані відповідно до нейтрального механізму сертифікації, в якому представлені глухі люди, і отримують заробітну плату відповідно до їхнього професійного статусу. Глухі люди мають право жити в суспільстві, яке є повністю доступним для них завдяки використанню їхніх національних жестових мов. Одним із способів досягнення цієї доступності є використання професійних перекладачів національної жестової мови.

Стаття 21 Конвенції про права осіб з інвалідністю розглядає питання доступу до інформації, а також свободи вираження поглядів і переконань. Ця стаття конкретно згадує жестові мови. Ця стаття визнає право глухих людей на отримання офіційної та урядової інформації їхньою національною жестовою мовою.

Тому, щоб гарантувати дотримання мовних прав глухих людей на вибір своєї мови в офіційній взаємодії зі своїми урядами, останні повинні надавати інформацію та послуги національною жестовою мовою. З цієї причини юридичним обов'язком є представлення новин національними жестовими мовами, як глухими людьми, так і професійними та акредитованими національними перекладачами жестової мови. Крім того, глухі люди мають право взаємодіяти з органами державного управління та службами національною жестовою мовою або безпосередньо своєю національною жестовою мовою, або за допомогою професійних та акредитованих національних перекладачів жестової мови.

СТАТТЯ 21: СВОБОДА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМКИ ТА ПЕРЕКОНАНЬ І ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

“b) прийняття та сприяння використанню в офіційних відносинах: жестових мов, абетки Брайля, підсилювальних і альтернативних способів спілкування й усіх інших доступних способів, методів та форматів спілкування за вибором осіб з інвалідністю;”

“e) Визнання та заохочення використання жестових мов”

Як видно з статті 21(е), це положення чітко визнає зобов'язання держав-учасниць юридично визнавати і розвивати свої національні жестові мови. Ця стаття може бути використана національними асоціаціями глухих як юридичне обґрунтування для звернення до своїх урядів з вимогою юридичного визнання їхньої національної жестової мови як офіційної мови, поряд з розмовною мовою (мовами).

Хоча стаття 23 КПІ прямо не згадує глухих людей або жестової мови, важливо згадати про це. Ця стаття стосується дому та сім'ї. У ній зазначено, що уряди повинні надавати дітям з інвалідністю та їхнім сім'ям ранню та всебічну інформацію, послуги та підтримку. Це означає, що глухі діти не повинні залишатися позаду в досягненні свого повного потенціалу, а їхні сім'ї повинні отримувати інформацію, яка відповідає найкращим інтересам їхньої глухої дитини. Ця інформація включає доступ до жестової мови, культури глухих та двомовних освітніх програм.

СТАТТЯ 23: ПОВАГА ДО ДОМУ ТА СІМ'Ї

" 3. Держави-учасниці забезпечують, щоб діти з інвалідністю мали рівні права стосовно сімейного життя. Для реалізації цих прав і недопущення приховування дітей з інвалідністю, залишення їх, ухиляння від догляду за ними та їх сегрегації держави-учасниці зобов'язуються від самого початку забезпечувати дітей з інвалідністю та їхні сім'ї всебічною інформацією, послугами та підтримкою "

СТАТТЯ 24: ОСВІТА

«3. Держави-учасниці надають особам з інвалідністю можливість засвоювати життєві та соціалізаційні навички, щоб полегшити їхню повну й рівну участь в процесі освіти і як членів місцевої спільноти. Держави-учасниці вживають у цьому напрямі належних заходів, зокрема:
b) сприяють засвоєнню жестової мови та заохоченню мовної самобутності глухих»

Це положення про інклюзивну освіту визнає право глухих людей, у тому числі глухих дітей, на доступ до освіти їхніми національними жестовими мовами.

Жодній дитині з інвалідністю, в тому числі глухій дитині, не повинно бути відмовлено в доступі до якісної та інклюзивної освіти в освітньому середовищі за їхнім вибором на основі принципу рівності та недискримінації. Це правове положення є результатом консенсусу, досягнутого кількома міжнародними неурядовими організаціями та національними урядами.

У **Позиційному документі ВФГ щодо інклюзивної освіти**, який надає тлумачення цього правового положення, підкреслюється, що освіта для глухих дітей найкраще досягається через двомовну освіту – національну жестову мову та національну письмову мову (мовах). Такі інклюзивні навчальні заклади повинні відповідати офіційній національній освітній програмі, а також викладати національну жестову мову та культуру глухих. Вчителі повинні володіти жестовою мовою на рівні рідної мови, а глухі діти повинні бути оточені своїми однолітками, які спілкуються жестами, в інклюзивному середовищі. У **Глобальному звіті про інклюзивну освіту за 2020 рік Міжнародного альянсу з інвалідності** визнається, що якісна інклюзивна освіта для глухих дітей складається з колективів, де вони можуть взаємодіяти з глухими однолітками на їхніх національних жестових мовах.

ВФГ не рекомендує заміщати глухих вчителів у місцевих школах перекладачами жестової мови як життєздатне рішення. Доступ через національного перекладача жестової мови означає, що глухі діти не отримують безпосередньої інформації від вчителя і не можуть спілкуватися безпосередньо з іншими учнями. Діти, які беруть участь у навчанні через перекладачів жестової мови, ризикують втратити взаємодію між однолітками, не кажучи вже про інформацію, що відбувається в їхньому безпосередньому оточенні.

Крім того, Загальний коментар № 6 Комітету з прав людини щодо рівності та недискримінації⁴ у пункті 65 визнає, що недостатнє володіння жестовою мовою вчителями глухих дітей і, як наслідок, недоступність шкільного середовища фактично виключає з нього глухих дітей і вважається дискримінацією.

СТАТТЯ 30: УЧАСТЬ У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ, ПРОВЕДЕННІ ДОЗВІЛЛЯ Й ВІДПОЧИНКУ ТА ЗАНЯТТЯХ СПОРТУ

«4. Особи з інвалідністю мають право нарівні з іншими на визнання й підтримку їхньої особливої культурної та мовної самобутності, зокрема жестових мов і культури глухих»

Ця стаття юридично визнала громади глухих як частину культурної та мовної меншини зі своєю власною унікальною культурою. Держави-учасниці повинні сприяти розвитку культури та мовної ідентичності глухих спільнот шляхом, серед іншого,

⁴ <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no6-equality-and-non-discrimination>

використання їхніх національних жестових мов. Однак ця стаття також визнає право глухих людей та їхніх спільнот брати участь у будь-якій культурній та дозвіллевій діяльності у своїх суспільствах нарівні зі своїми колегами, якічують.

Рамки, встановлені КПІ, дозволяють розробити програму для просування мовних і культурних прав громад глухих. Ці спільноти не лише прагнуть просувати свої мовні права, але й привернути увагу до важливості раннього вивчення національних жестових мов для дітей та сприяння їхній мовній і культурній ідентичності.

Всесвітня федерація глухих (ВФГ) підкреслює у

своїх численних позиційних документах, що національні жестові мови є відмінними та взаємозалежними від розмовних мов, мають такий самий статус, як і розмовні мови, і потребують такого ж ставлення до них у законодавстві, як і до розмовних мов. Глухі діти, які не можуть в ранньому віці вивчати жестову мову, позбавлені міцного мовного фундаменту, що є порушенням їхніх фундаментальних прав людини.

Крім зосередження уваги на мові, ідентичності та культурі глухих людей, концепція прав на жестову мову також включає право глухих людей на освіту рідною мовою та на вивчення інших мов з урахуванням культурного контексту обох цих мов.

Що таке права на жестову мову?

Здатність висловлюватися нашою рідною мовою є фундаментальним правом через тісний зв'язок, який існує між мовою та іншими аспектами культури, ідентичності та участі в житті спільноти. Якщо нам вдасться його реалізувати, ми зможемо розкрити свій максимальний потенціал не лише як особистості, а й як спільнота.

Перш ніж ми підемо далі, давайте поміркуємо над переліченими нижче питаннями:

Яку роль жестова мова відіграє у вашій повсякденній діяльності?	Як ви підтверджуєте свою ідентичність глухої людини за допомогою жестової мови та культури?
Що робить ваш уряд для того, щоб ви могли вільно висловлюватися своєю національною жестовою мовою?	Що робить ваш уряд для того, щоб діти у вашій країні мали доступ до якісної освіти вашою національною жестовою мовою?
Що робить ваш уряд щодо публічної інформації в офіційних трансляціях, чи вони використовують жестову мову? Які правила існують для цього?	Чи існують нормативні акти щодо права глухих дітей вивчати національні жестові мови у вашій країні? Чи існують державні програми для сімей з вивчення жестової мови?
Які чинні закони існують у вашій країні, де згадується про ваше право на спілкування вашою національною жестовою мовою?	Які є наукові дані про національні жестові мови вашої країни?

Розробіть формат відповіді на кожне запитання як інструкцію для обговорення у вашій організації. Використовуйте наступний приклад з першим питанням.

Інструкції:

У групах ви можете написати, намалювати або занотувати ключові слова. Порівняйте відповіді та підготуйте одну сторінку з результатами роботи в групах.

Яку роль жестова мова відіграє у вашій повсякденній діяльності?

Після того, як ви розглянули ці питання - як на індивідуальному, так і на колективному рівні у вашій організації, - вам слід зняти коротке відео або написати короткий документ з вашими висновками та висновками з кожного питання. Вони знадобляться вам пізніше, коли ви почнете писати та розробляти ідеї для законопроекту про права осіб, які використовують жестову мову.

Що таке мовні права меншин?

Згідно з міжнародними договорами, мовні права, іноді відомі як лінгвістичні права, є правами людини. Вони мають особливе значення для вибору мови членами груп меншин, а також для заборони дискримінації, свободи слова та права спілкуватися рідною мовою з іншими членами своєї групи.

Певні мови меншин, включно з жестовими мовами, часто піддаються обмеженням, навіть прямим заборонам, а також недостатній підтримці в деяких країнах світу.

Організація Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО та низка інших міжнародних організацій визнали важливість мовних прав меншин і сприяли підвищенню обізнаності про питання, пов'язані з цими правами. Існує низка принципів, інструментів і програмних документів, які мають на меті сприяти реалізації прав мов меншин і роз'яснювати як вони реалізуються. Наприклад, ЮНЕСКО окреслює важливість захисту прав мовних меншин у своїй книзі "Мовні права мовних меншин: Практичний посібник з реалізації". (2017,⁵) і прямо вказує на це:

«Мова посідає центральне місце в людській природі та культурі і є одним із найважливіших проявів ідентичності. Тому питання, пов'язані з мовою, є особливо емоційними та важливими для громад мовних меншин, які прагнуть зберегти свою групову та культурну ідентичність, іноді в умовах маргіналізації, виключення та дискримінації»

Відповідно до цього поняття, міжнародні договори закликають національні уряди не примушувати і не втручатися у вибір мови або мовне самовираження меншин, які часто є корінними народами. Крім того, сфера застосування цього права є широкою і включає в себе визнання та підтримку права на освіту рідною мовою.

Нижче наведено перелік деяких інших важливих договорів і керівних документів, які стосуються прав мов меншин:

⁵ <https://www.ohchr.org/en/documents/tools-and-resources/language-rights-linguistic-minorities-practical-guide-implementation>

- Декларація ООН про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин (1992 р.)⁶
- Європейська хартія регіональних мов або мов меншин (1992 р.)⁷
- Три принципи мови та освіти ЮНЕСКО (2003 р.)⁸
- Кілька рекомендацій Форуму ООН з питань меншин щодо імплементації Декларації про права осіб, які належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин⁹
- Тематичний коментар Ради Європи № 3 щодо мовних прав осіб, які належать до національних меншин, відповідно до Рамкової конвенції (2012 р.)¹⁰
- Рекомендації Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), прийняті в Осло щодо мовних прав національних меншин (1998 р.)¹¹

З 2005 року в Організації Об'єднаних Націй працює Спеціальний доповідач з питань меншин. Роль цього доповідача полягає в тому, щоб керувати роботою Форуму з питань меншин і сприяти виконанню Декларації про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин. Протягом дуже тривалого періоду часу Організація Об'єднаних Націй та різні міжнародні організації, що займаються питаннями меншин, не визнавали національні жестові мови мовами меншин. Це призводило до того, що громади глухих не мали статусу культурних і мовних меншин. Ситуація змінилася завдяки Спеціальному доповідачу доктору Фернану де Варенну. У звіті за 2018 рік¹² він визнав, що національні жестові мови є повноцінними мовами, якими користуються меншини певної країни, і, отже, громади глухих є меншинами в рамках Декларації ООН про меншини 1992 року. Таким чином, глухі люди мають право використовувати свої національні жестові мови у своєму суспільстві. Доктор Фернан де Варенн є давнім союзником світової спільноти глухих, відкривши мандат Спеціального доповідача ООН з питань меншин для глухих спільнот та національних жестових мов.

Щоб дізнатися більше про д-ра де Варенна, дивіться його участь у вебінарі, присвяченому [Міжнародному дню жестових мов](#) 2020 року.

Організація Об'єднаних Націй - не єдина організація, яка відстежує питання, що стосуються національних меншин. ЮНЕСКО, Консультативний комітет Ради Європи з питань Рамкової конвенції про захист національних меншин та Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин також займаються цими питаннями. За це відповідає Секція мов і багатомовності ЮНЕСКО. Однак Європейська хартія регіональних мов або мов меншин Ради Європи ще не визнає національні жестові мови мовами меншин. Станом на сьогодні сфера застосування цієї Хартії не включає

національні жестові мови, незважаючи на те, що механізм ООН визнав їх. Це свідчить про те, що іноді існують розбіжності між регіональними та глобальними організаціями.

Що таке мовні права людини?

Лінгвістичні права людини - це за нещодавно розробленою концепцією на перетині мовних прав і прав людини. Ця концепція була висунута Туве Скутнабб-Кангас у 1989 році. Вона стверджує, що мовні права є однією з категорій прав людини, і їхнє позбавлення позбавляє користувачів мовних меншин можливості повною мірою користуватися своїми правами людини.

Ця концепція має вирішальне значення для громад глухих, оскільки визнано, що відсутність національних жестових мов для глухих людей призведе до позбавлення їх найголовніших прав людини. Без національних жестових мов вони не зможуть отримати доступ до якісної та інклюзивної освіти; без національних жестових мов глухі люди не зможуть отримати доступ до справедливого та інклюзивного ринку праці, необхідного для підтримання гідного економічного життя; без національних жестових мов глухі люди не зможуть спілкуватися з органами державної влади у випадках катастроф та надзвичайних ситуацій. Таких прикладів можна навести безліч.

Є кілька країн, які мають законодавчу базу, що підтримує мовні права людини (здебільшого це стосується розмовних мов). У більшості випадків йдеться про законодавство, що надає право використовувати мову за власним вибором у деяких або всіх сферах життя суспільства. Сфера дії цього законодавства часто охоплює право на освіту, охорону здоров'я, правову систему, працевлаштування, а також офіційну взаємодію з державними органами та службами.

⁶<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-rights-persons-belonging-national-or-ethnic#:~:text=Стаття%202-Сини%20належні%20до%20національних%20або%20етнічних%20релігійних%20та%20мовних%20меншин,%20та%20без%20втручання%20будь-яких%20інших%20осіб%20та%20організацій%20та%20установ%20та%20організацій>⁷ <https://www.coe.int/en/web/european-charter-regional-or-minority-languages/text-of-the-charter>

⁸<http://www.inarels.com/resources/unesco2003.pdf>

⁹<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/hrc/minority/pages/forumindex.aspx>

¹⁰<https://rm.coe.int/16800c108d>

¹¹<https://www.osce.org/hcnm/oslo-recommendations>

¹²<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/G1800879.pdf>

Основна ідея мовних прав полягає в тому, що, надаючи людям право обирати власну мову, ми поважаємо і реалізуємо їхні права людини. Крім того, це сприятиме їхній інтеграції та участі в житті суспільства через спільне почуття ідентичності та взаємоповаги. У більшості мовних законів визнається, що з користувачами мов меншин та їхніми громадами необхідно консультиватися щодо будь-яких питань чи ініціатив, пов'язаних із використанням їхніх мов урядом. Це нагадує нам статтю 4.3 Конвенції про права осіб з інвалідністю, яка зобов'язує держави-учасниці консультиватися з представницькими організаціями осіб з інвалідністю щодо будь-яких ініціатив, пов'язаних з особами з інвалідністю.

Документи, що містять переконливі докази важливості мовних прав людини в освіті, були опубліковані відповідно ЮНЕСКО¹³, ЮНІСЕФ¹⁴ та ВФГ¹⁵.

Доведено, що навчання рідною мовою покращує освітні результати, підвищує рівень грамотності та здатність людини вільно спілкуватися як рідною мовою, так і мовою, якою розмовляє більшість населення. Ці висновки узгоджуються між собою. У кожному з трьох текстів підкреслюється необхідність наявності мовних і культурних моделей, а також потреба в залученні сімей і громад.

Насамкінець, принципи, що регулюють права на жестову мову, які ми розробили раніше, повинні бути узгоджені із загальним принципом мовних прав людини.

Наступні **керівні концепції** повинні бути включені в будь-яке законодавство про права осіб, які використовують жестову мову, оскільки вони відображені в системі лінгвістичних прав людини:

- Повага до гідності та ідентифікація користувачів жестової мови як меншини.
- Повага до культурної та мовної ідентичності глухої людини.
- Можливості для раннього та природного засвоєння жестової мови, починаючи з моменту виявлення глухоти або народження, а також для сімей глухих людей та осіб, які здійснюють догляд за ними.
- Доступ до якісної освіти національною жестовою мовою (мовами), що передбачає наявність кваліфікованих викладачів, які вільно володіють національною жестовою мовою, а також сприяння розвитку їхньої мовної ідентичності та культури.
- Доступ до інформації та комунікації в державних службах.
- Доступ до судової системи з перекладачами жестової мови та визнання дієздатності.
- Підкреслюючи, що відмова у наданні національних жестових мов призведе до того, що глухі люди не зможуть користуватися своїми фундаментальними правами людини.

Домашнє завдання:

Проведіть опитування у вашому суспільстві, запитавши глухих і чуючих людей про їхні знання про національні жестові мови. Один з можливих форматів опитування наведено у зразку таблиці нижче. Використовуйте отримані цитати та відповіді для заповнення діаграми.

Займаючись цією діяльністю, ваша організація отримає більш повне уявлення про те, як члени вашої спільноти розуміють вашу національну жестову мову. Це опитування також має зібрати думки людей, які не належать до вашої спільноти глухих. Крім того, це забезпечить більш чітке уявлення про те, в яких сферах необхідно зосередитись під час розробці інформаційно-

просвітницьких кампаній щодо національних жестових мов та спільнот глухих.

Це гарантує, що всі будуть на одній хвилі, коли розпочнеться адвокаційна робота з юридичного визнання вашої національної жестової мови.

¹³ Принципи мови та освіти ЮНЕСКО (2003 р.), "Достукатися до неохвачених: міжкультурна двомовна освіта корінних народів у Латинській Америці", довідковий документ ЮНЕСКО, підготовлений для Всесвітнього моніторингового звіту "Освіта для всіх" за 2010 рік.

¹⁴ ЮНІСЕФ, Дослідження дій щодо двомовної освіти на основі рідної мови: Покращення рівності та якості освіти для дітей етнічних меншин у В'єтнамі, вересень 2012 р., доступне за посиланням: http://www.unicef.org/vietnam/Edu_Pro_Brief_3_-_8_pages.pdf.

¹⁵ <https://wfdeaf.org/news/wfd-position-paper-language-rights-deaf-children/>

Зразок таблиці анотацій для вашого опитування

Приклад можливих відповідей:

	Жестова мова чи жести	Жестові мови як інструмент комунікації	Жестова мова як мова	Національна жестова мова як офіційна мова спільноти глухих
Погляди на жестову мову у вашій місцевій громаді. Додайте цитати з відповідей різних опитаних осіб (сім'ї глухих дітей, громадськість, вчителі тощо).				

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

Передовий

досвід

законодавства

про права на

жестову мову

ВІДЕО

- 5.1 - Підсумок
- 5.2 - Вступ до рекомендацій
- 5.3 - Мовна політика і свобода
- 5.4 - Рівність і недискримінація
- 5.5 - Освіта
- 5.6 - Перекладачі жестової мови
- 5.7 - Використання мови та просування ідентичності
- 5.8 - Доступ до інформації
- 5.9 - Участь громади глухих у процесах прийняття рішень
- 5.10 - Правоздатність
- 5.11 - Тематичні дослідження: Вступ
- 5.12 - Тематичне дослідження: Кенія
- 5.13 - Тематичне дослідження: Колумбія
- 5.14 - Тематичне дослідження: Південна Корея
- 5.15 - Тематичне дослідження: Болгарія
- 5.16 - Тематичне дослідження: Нова Зеландія

У попередніх розділах ми розглянули важливість лінгвістичних прав людини на жестову мову для глухих людей. У цьому розділі буде представлено збірку того, що Всесвітня федерація глухих вважає найкращими практиками у сфері законодавства про жестові мови. Це дозволить країнам, які тільки починають свою діяльність, мати модель, яка слугуватиме основою для розробки власного національного законодавства про жестову мову.

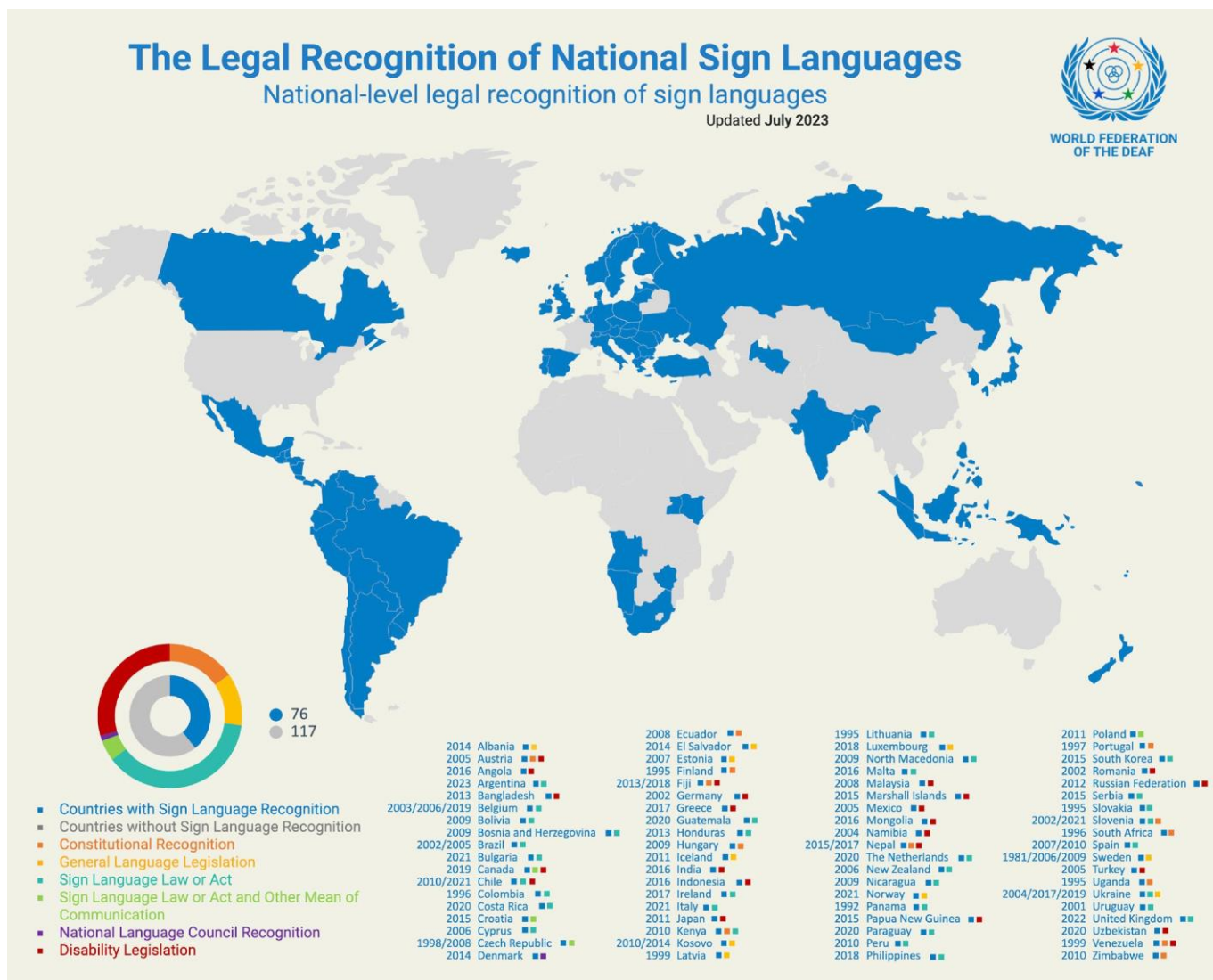
Право глухих людей на використання жестової мови в законодавчих, адміністративних та юридичних актах, право на отримання освіти жестовою мовою, право на розвиток своєї повної культурної ідентичності та право на участь у всіх аспектах життя суспільства без дискримінації, маргіналізації чи виключення є питанням прав людини.

Зведення про те, скільки країн вже визнали свою національну жестову мову.

Всесвітня федерація глухих збирає дані з країн, які вже отримали визнання своєї національної жестової мови на законодавчому рівні. Ці результати будуть висвітлені в цьому розділі.

У ряді країн світу спостерігається значний прогрес у визнанні національних та/або регіональних жестових мов та культурних прав глухих людей.

«Значуще правове визнання національних жестових мов призводить до до кращого здійснення прав людини»

Опис категорій правової бази:

Правові системи в усьому світі мають відмінності та подібності, а також різні підходи. Де Мельдер (2015)¹⁶ представив класифікацію різних типів права, які використовуються в цьому посібнику. Як зазначає де Мельдер, це не є ієрархією чи ранжуванням, а радше простим описом різних правових структур. Важливо те, що мета законодавства полягає в тому, щоб воно визнавало

жестову мову повноцінною мовою і те, що глухі люди мають на неї право, і завдяки цій законодавчій базі мовні та культурні права дотримуються в усіх аспектах повсякденного життя, як це було проаналізовано в попередніх розділах. Пам'ятайте, що ми маємо право на самовираження нашою мовою, на отримання якісної освіти на нашій мові, і, звичайно, ми маємо право на доступну інформацію за допомогою кваліфікованих перекладачів жестової мови.

Колір	Назва	Опис
Синій	Країни з визнанням жестової мови	Зазначені всі країни, в яких існує будь-яке визнання жестової мови. Це визнання має різні форми і надає різні права в різних країнах.
Сірий	Країни без визнання жестової мови	Цим кольором позначені країни, які ще не досягли юридичного визнання своєї жестової мови на національному рівні. Деякі країни можуть мати визнання на субнаціональному рівні.
Помаранчевий	Конституційне визнання	Країни, які досягли національного визнання жестової мови на конституційному рівні.
Жовтий	Загальне мовне законодавство	Країни, які включили свою національну жестову мову до загального мовного законодавства.
Бірюзовий	Закон або акт про жестову мову	Країни, які досягли юридичного визнання своєї національної жестової мови у формі закону, прийнятого національним законодавчим органом.
Зелений	Закон або акт про жестову мову, включаючи інші засоби комунікації	Країни, які досягли юридичного визнання своєї національної жестової мови в законі, який також визнає інші форми спілкування, що використовуються глухими людьми і зазвичай включає комунікації, якими користуються сліпоглухі люди. Цей тип визнання може бути у формі закону, прийнятого парламентом, указу або урядової постанови.
Фіолетовий	Визнання Національної ради з питань мов	Країни, які досягли юридичного визнання своєї національної жестової мови в законодавстві на основі функціонування мовної ради.
Червоний	Законодавство про інвалідність	Країни, які досягли юридичного визнання своєї національної жестової мови у формі загального законодавства про інвалідність. Це може бути закон, прийнятий національним законодавчим органом, або постанова виконавчої влади.

У розділі "Ресурси" цього посібника ви знайдете повний список країн, які домоглися юридичного визнання своєї національної жестової мови, в алфавітному порядку.

¹⁶ <https://www.jstor.org/stable/26191000>

Рекомендації щодо того, що має містити належне законодавство про права осіб, які використовують жестову мову.

Правові системи в усьому світі мають відмінності, і в цьому розділі ми наводимо перелік мінімальних стандартів, які повинні бути в законодавстві, що визнає вашу національну жестову мову.

Це актуально у випадку, якщо ваш уряд працює над визнанням національної жестової мови або хоче реформувати існуюче законодавство.

Це теми, які слід розглядати як абсолютний мінімум для охоплення:

- юридичне визнання та популяризація національної жестової мови,
- положення про навчання глухих учнів їхньою національною жестовою мовою,
- викладання національної жестової мови,
- підготовка, фінансування та акредитація національних перекладачів жестової мови,
- сприяння мовній та культурній ідентичності глухих людей
- залучення спільноти глухих до будь-яких процесів прийняття рішень, що стосуються їх національної жестової мови

При розробці національного законодавства про жестові мови дуже важливо додати посилання на Конвенцію про права людей з інвалідністю, її керівні принципи, а також ключові поняття, такі як недискримінація, розумне пристосування, доступність і мовний статус національних жестових мов.

Нижче наведено перелік керівних концепцій, які слід використовувати для розробки надійного національного законодавства про жестову мову.

Мовна політика і свобода

Офіційне визнання та просування жестових мов

Цей процес має відбуватися відповідно до мов меншин та міжнародних конвенцій, таких як Конвенція про права осіб з інвалідністю. Законодавство щодо прав користувачів жестової мови повинно включати наступні керівні принципи:

- Визнання національної жестової мови (або жестових мов, якщо їх більше однієї) культурним і мовним правом спільноти глухих.
- Забезпечити реалізацію основних принципів, гарантованих Конституцією, пов'язаних з повним дотриманням прав людини, та заборонити дискримінацію за мовною ознакою або за ознакою інвалідності. Якщо дискримінація відбувається за цими ознаками, вона є порушенням прав людини.
- Розглядати право на жестову мову в рамках комплексного правового підходу, що включає національне конституційне, цивільне, кримінальне та адміністративне законодавство, яке гарантує повне дотримання прав людини за допомогою жестових мов, включаючи перекладачів жестової мови.
- Містити положення, що забезпечують глухим людям можливість користуватися їхніми національними жестовими мовами у системі правосуддя шляхом безпосереднього спілкування або через перекладачів жестової мови.
- Містити положення, що забезпечують моніторинг виконання національного закону про жестову мову за участю представницьких організацій глухих людей.
- Містити положення, що забезпечують повне і стабільне фінансування імплементації законодавства про жестову мову.
- Підкреслювати повагу до гідності та приналежності до громади глухих як частини мовної та культурної меншини.
- Визнання офіційного статусу національних жестових мов країни, надання їм таких самих прав і привілеїв, як і іншим національним офіційним мовам (якщо такі існують). Це означає, що глухі люди повинні мати можливість користуватися своєю жестовою мовою як у публічній, так і в приватній сферах.
- Отримувати державні послуги в державних установах національними жестовими мовами безпосередньо або за допомогою перекладачів жестової мови, що гарантує реалізацію їхніх прав у всіх сферах.

Рівність та недискримінація

- Недискримінація - законодавство повинно містити положення про мовну рівність та заборону дискримінації, виключення або необґрунтованої дискримінації за мовною ознакою.
- Національна жестова мова повинна розвиватися і розглядатися як національна культурна спадщина, а глухі люди повинні бути визнані промоутерами цієї спадщини, відповідальними за її збереження, документування, вивчення, поширення та відродження.

Освітні положення

Освітні положення в освіті жестовою мовою для глухих дітей

Освіта є фундаментальним правом людини, визнаним у кількох міжнародних документах з прав людини, починаючи з Загальної декларації прав людини (1948), Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (1966) та Конвенції про права дитини (1979), серед інших. Якісна та інклюзивна освіта для глухих дітей також є правом, підкресленим у Цілі 4 Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року.

Незважаючи на це, мільйони глухих дітей, підлітків і дорослих продовжують залишатися позбавленими якісної та інклюзивної освіти впродовж усього життя. Більше того, якість освіти, коли вона пропонується, є гіршою, ніж та, що надається іншим учням. Більшість з цих причин можна пояснити соціальними, мовними, культурними та доступними проблемами. Одним із способів пом'якшити цю проблему є включення положень про якісну та інклюзивну освіту в законодавство.

Національне законодавство про жестову мову повинно містити розділ або частину, спеціально присвячену освітнім проблемам глухих людей. Оскільки це один з найважливіших компонентів, дуже важливо, щоб ці положення були розроблені з особливою ретельністю і точністю, щоб не було місця для непорозуміння. ВФГ рекомендує мінімальний набір міркувань щодо освіти глухих дітей у Позиційному документі про інклюзивну освіту.

Це:

- Інклюзія - це досвід, а не працевлаштування.

Глухі учні мають унікальну потребу в навчанні жестовою мовою та можливості брати участь разом зі своїми глухими однолітками в колективному середовищі, що сприяє їхньому мовному та культурному розвитку.

ВФГ вважає, що для досягнення якісної інклюзивної освіти для глухих дітей освітнє середовище має відповідати **чотирьом критеріям**:

- 1) Освіта повинна надаватися національною жестовою мовою і національною письмовою мовою (мовами);
- 2) Школа повинна слідувати офіційній державній навчальній програмі і максимально розвивати навчальний потенціал глухих дітей;
- 3) Викладачі повинні володіти національною жестовою мовою (мовами) на рівні носія;
- 4) Глухі діти повинні бути оточені своїми глухими однолітками та глухими дорослими - зразками для наслідування.

Тут ми розміщуємо найважливіші настанови, які повинен мати цей законопроект:

- Глухі діти повинні мати доступ до природного і спонтанного вивчення національних жестових мов. У школі вони повинні мати змогу спілкуватися з глухими людьми, які розмовляють жестовою мовою, а їхні сім'ї повинні мати можливість отримати доступ до навчання жестовій мові якнайраніше. Багате на мови середовище збільшує шанси глухих дітей на розвиток і повне розкриття їхнього потенціалу як багатомовних особистостей.
- Освіта для глухих учнів має бути якісною, безкоштовною, доступною, обов'язковою і повною, включаючи дошкільну, початкову і середню освіту. В освіті не повинно бути жодної дискримінації будь-якого характеру, в тому числі на підставі інвалідності та/або використання жестової мови.
- Повинні існувати положення про реалізацію освітніх програм для глухих людей, які не завершили повний цикл освіти і потребують його завершення. Ці положення також повинні впроваджувати програми, спрямовані на досягнення грамотності для тих, хто не навчився ані жестової мови, ані письмової мови, з метою доступу до вищої освіти, що дасть їм більше шансів на справедливий та інклюзивний ринок праці.

- Повинні бути виділені достатні ресурси для підготовки вчителів, матеріали для розробки навчальних програм національною жестовою мовою (мовами), ресурси для розумного пристосування для всіх глухих учнів, ресурси для створення моделей жестової мови для глухих і кваліфікованих перекладачів жестової мови, коли це необхідно.
- Мають бути передбачені положення, пов'язані з розробкою навчальних матеріалів для глухих студентів національними жестовими мовами, а також документуванням і розширенням реєстрів жестовими мовами, які ведуть глухі перекладачі.
- Освітні положення під час кризових або надзвичайних ситуацій повинні включати і передбачати розумне пристосування для глухих дітей у віртуальному освітньому середовищі, а також повинні бути положення, що забезпечують безперервність доступних освітніх послуг під час кризи.

Перекладачі жестової мови

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови

Дуже важливо включити положення або розділ, присвячений професійним перекладачам жестової мови. Глухі люди часто стикаються з неякісними послугами перекладу жестової мови. Такі послуги не дозволяють або не забезпечують належного спілкування або повного доступу до інформації.

Однак, згідно з КПІ, держави-учасниці зобов'язані фінансувати навчання та послуги професійних перекладачів жестової мови. Однак цей обов'язок часто ігнорується, порушуючи права глухих людей у світлі КПІ. Всесвітня федерація глухих видала наступні рекомендації як мінімум міркувань для перекладачів жестової мови:

- Модель перекладача жестової мови та гід-перекладача жестової мови (для сліпоглухих) повинна бути чітко визначена, щоб їхня роль, обов'язки, підготовка, підвищення кваліфікації, сертифікація та акредитація були обов'язковими та чітко визначеними.
- У деяких країнах немає професійних програм підготовки перекладачів жестової мови. Однак у них є навчальні програми, які не надають дипломів, можливо, під керівництвом асоціацій глухих. Якщо це стосується вашої країни, законопроект про жестову мову повинен чітко визначати поняття перекладача жестової мови без диплома, терміни навчання, оцінювання, яке вони повинні пройти, щоб мати змогу працювати, а також показувати процес, який вони повинні пройти, щоб стати професійними та повністю сертифікованими перекладачами.
- Після ухвалення законопроекту слід розробити рекомендації щодо сфери застосування та обов'язків перекладачів жестової мови та сурдоперекладачів у забезпеченні доступності в судовій системі, телерадіомовленні, державних службах, службах охорони здоров'я, екстрених службах та в усіх інших сферах.
- Повинні існувати положення про те, що національні, регіональні та місцеві органи влади несуть відповідальність за фінансування посад професійних перекладачів жестової мови в різних державних службах. Так само повинні існувати механізми оплати для приватних організацій, що надають послуги населенню. У деяких країнах це покривається за рахунок коштів центрального уряду, в інших країнах приватні організації покривають ці витрати як частину свого загального бюджету. Глухі споживачі не повинні нести відповідальність за оплату доступу до державних послуг. Впровадження цього має бути прогресивним, тобто поступово збільшувати доступ з часом, а також впроваджувати подальше регулювання або директиви.
- Законопроект повинен чітко встановити, що Національна асоціація глухих повинна бути залучена до оцінювання та акредитації професійних перекладачів жестової мови.

Використання мови та просування ідентичності

Положення, що підтримують культуру глухих та мовну ідентичність спільноти глухих

- Повинні існувати рекомендації щодо збереження та популяризації жестової мови як частини мовної та культурної спадщини країни за допомогою спеціальних планів і програм, що фінансуються урядом. Їх повинні очолювати експерти з числа представників спільноти глухих.
- Держави можуть вживати заходи для заохочення культурного самовираження глухих людей, оцінюючи їхні жестові мови. Крім того, національні керівні органи, що сприяють розвитку мовної та культурної ідентичності, повинні включати національні жестові мови до своїх мандатів.
- Повинні існувати положення, що гарантують, що групам меншин не буде відмовлено у праві користуватися своєю культурою та мовами.

Доступ до інформації (включаючи надзвичайні ситуації)

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою, в тому числі в надзвичайних ситуаціях

Інформація, що надається органами державної влади, повинна бути доступною для всіх громадян, включаючи глухих людей. Законодавство про жестову мову має надавати урядам керівні принципи для забезпечення доступності всіх комунікацій та послуг, включаючи мовлення, адміністративні послуги, громадський транспорт, соціальні послуги, телекомунікації, послуги водо- та електропостачання, а також інші сфери.

Під час потенційної небезпеки, наприклад, природних або гуманітарних катастроф, збройних конфліктів, зміни клімату або біологічних та санітарних небезпек, уряди зобов'язані надавати всю інформацію та повідомлення для широкої громадськості національною жестовою мовою (мовами). Потреби глухих людей повинні враховуватися при плануванні операцій з надання допомоги, евакуації, екстреної психологічної допомоги, невідкладної медичної допомоги, тимчасового житла для біженців або постраждалих, а також будь-яких інших ініціатив, спрямованих на вразливі групи населення.

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень

Участь громади глухих у процесах прийняття рішень щодо жестової мови

Участь членів спільноти глухих у законодавчому процесі розглядається як один з елементів, що сприяє результату зусиль із захисту прав на використання жестової мови. Це впливає зі статті 4.3 КПІ.

Важливо, щоб законодавство, яке регулює жестову мову, містило конкретні положення, що стосуються спільноти глухих. Законопроект повинен гарантувати процедури участі та залучення глухих людей, через їхні представницькі організації, до імплементації закону про жестову мову. У деяких країнах це було досягнуто шляхом створення національної ради з питань жестової мови; в інших - шляхом створення органу, відповідального за національну жестову мову, що передбачає участь громади глухих. Ще однією ілюстрацією може слугувати положення, яке зобов'язує уряд досягти домовленості з громадою глухих про те, як реалізувати закон. Надійне законодавство про жестову мову повинно визначати методи залучення глухих людей. Нижче наведені деякі стандарти, які повинні бути включені в закон або акт, що стосується жестової мови.

- Встановити обов'язок для діючого національного уряду, регіональних і місцевих органів влади та їхніх державних органів консультуватися з громадою глухих з усіх питань, що стосуються глухих людей, жестових мов і культури.
- Створити або уповноважити організацію, яка очолить планування, вивчення, поширення, відродження, збереження, захист національної жестової мови (мов) та розширення прав і можливостей глухих спільнот.
- Законодавство повинно передбачати механізм підзвітності або щорічної звітності, щоб найкращим чином відстежувати прогрес, дотримання та прозорість у досягненні права на жестову мову для всіх. Це має бути зроблено як національною жестовою, так і письмовою мовами.

Правоздатність

Глухі люди та дієздатність

- Повинні існувати положення про правоздатність глухих людей, щоб не було жодних сумнівів з цього приводу. Глухі люди повинні мати право на свободу вираження поглядів і думок своєю національною жестовою мовою. Крім того, вони повинні мати право використовувати свою національну жестову мову для реалізації своєї правоздатності на самовизначення, здійснюючи будь-які цивільні правові процедури, такі як укладання контрактів, отримання водійських прав або одруження.

При лобюванні законопроекту про жестову мову в інтересах спільноти глухих потрібно, щоб він був якомога вичерпнішим, відповідно до потреб країни. Це означає, що він повинен містити якомога більше положень, що охоплюють різні аспекти інтеграції глухих людей у суспільство. Такі питання, як двомовна освіта для глухих людей, перекладачі жестової мови, розвиток і дослідження жестової мови, доступ до публічної інформації, моніторинг і механізми реалізації, якщо вони ще не закріплені в інших законах, повинні бути кодифіковані в цьому законопроекті про жестову мову.

Важливо, щоб ваша організація взяла до уваги той факт, що процес адвокації включатиме тривалі переговори, дискусії з політиками та особами, які приймають рішення. Багато часу буде витрачено на читання запропонованого законопроекту та внесення поправок, а також на участь у публічних консультаціях на різних рівнях влади.

Тому, перш ніж розпочати процес лобювання законодавства про жестову мову, ви і ваша організація повинні проаналізувати всі питання і теми, які повинні бути включені в закон. Після складання цього переліку визначте, які теми не підлягають обговоренню, і вимагайте включення в закон конкретних формулювань.

Важливо, щоб національні асоціації глухих вивчали мовну політику та правове поле своєї країни і приймали рішення про те, які питання повинні бути включені до законопроекту про жестову мову.

Тематичні дослідження законодавства про жестову мову

У цьому розділі посібника ми представимо огляд п'яти країн та їхніх законів (по одному на континент), кожен з яких, на нашу думку, містить деякі положення, що є прикладом найкращих практик ухвалення національного законодавства про жестову мову. Жоден закон не є прикладом найкращої практики в повному обсязі. Деякі положення деяких законів можна було б покращити, але ці закони були відібрані для того, щоб висвітлити деякі положення, які можуть бути використані іншими країнами як найкращі практики.

Ми зосередимося на найважливіших положеннях у кожній з цих країн. Аналіз кожної країни враховує наступні аспекти:

- Аналіз передумов та цілей закону
- Мовна політика і свобода
- Рівність та недискримінація
- Політика щодо використання жестової мови та просування культурної ідентичності
- Освітні положення в освіті жестовою мовою для глухих дітей
- Професійна підготовка, сертифікація та акредитація перекладачів жестової мови
- Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій
- Участь громади глухих у процесі прийняття рішень.

Ви можете ознайомитися з матеріалом, який надано тут, у бібліографії, де також можна знайти посилання на повний текст закону.

Африка - Кенія

У 2010 році Кенія прийняла нову конституцію, в якій кенійська жестова мова згадується у трьох різних статтях. Ця Конституція визнала кенійську жестову мову мовою корінних народів згідно зі статтею 7(3)(b), в якій йдеться про це:

"Сприяти розвитку та використанню мов корінних народів, кенійської жестової мови, шрифту Брайля та інших комунікаційних форматів і технологій, доступних для людей з інвалідністю".

Більше того, у статті 54(1)(d) зазначено, що особа з будь-якою інвалідністю має право на це:

"використовувати жестову мову, шрифт Брайля або інші відповідні засоби комунікації"

І, нарешті, у статті 120 (1) тієї ж Конституції, кенійська жестова мова вважається офіційною та робочою мовою кенійського парламенту:

"Офіційними мовами Парламенту є суахілі, англійська та кенійська жестова мова, а робота Парламенту може вестися англійською, суахілі та кенійською жестовою мовою".

Ця адвокаційна робота щодо включення кенійської жестової мови до Конституції стала можливою завдяки фінансовій підтримці Фонду Ніппон та активній адвокаційній діяльності кенійської спільноти глухих під егідою Кенійської національної асоціації глухих (KNAD).

Його реалізація зайняла більше часу, ніж очіувалося, і глухі люди в Кенії все ще стикаються з труднощами в доступі до кваліфікованого перекладу жестовою мовою, мають труднощі з працевлаштуванням, доступом до освіти, отриманням публічної інформації та іншими проблемами. З цієї причини Кенійська національна асоціація глухих діяла за підтримки інших організацій, таких як MIUSA та Національна асоціація глухих зі Сполучених Штатів, які допомагали їм у проведенні юридичних тренінгів та підтримували їх під час процесу з метою створення більш всеохоплюючого законодавства. Цей процес вимагав багато роботи, співпраці, переговорів і консультацій з глухими людьми та перекладачами жестової мови. KNAD найняв юриста, який брав участь у всіх зустрічах і тренінгах та сформулював пропозицію, враховуючи рекомендації учасників. Після того, як законопроект був розроблений, були проведені зустрічі для отримання відгуків, думок та пропозицій як від громади глухих, так і від місцевої влади.

Ця інтенсивна робота, нарешті, принесла свої плоди з прийняттям кенійського законопроекту про жестову мову від 2019 року¹⁷, який зараз є законопроектом про жестову мову від 2021 року¹⁸.

Цей законопроект складається з двох розділів і загалом 19 статей, присвячених виключно кенійській жестовій мові.

Цілі закону:

Законопроект про KSL 2021 має сім цілей, і вони забезпечують основні права глухих кенійців у суспільстві. Вони узгоджуються із загальними принципами КПІ та відповідними положеннями про KSL Конституції Кенії 2010 року, які зрівнюють права глухих людей в Кенії, надаючи їм необхідні засоби для повноцінної участі в житті суспільства.

Цілі законопроекту полягають у наступному:

- (a) *забезпечити інтеграцію глухих або слабкочуючих людей у суспільство;*
- (b) *захищати та просувати право на правосуддя та справедливі адміністративні дії щодо осіб з порушеннями слуху та зору*
- (c) *сприяти доступу до якісної освіти для глухих та слабкочуючих учнів;*
- (d) *забезпечити визнання та регулювання діяльності перекладачів жестової мови;*
- (e) *сприяти доступу глухих людей до державних послуг;*
- (f) *сприяти інклюзії та різноманітності на робочому місці, створюючи можливості для глухих та слабкочуючих людей конкурувати за можливості працевлаштування;*
- (g) *сприяти розвитку грамотності глухих та слабкочуючих учнів.*

Мовна політика, свобода та ідентичність:

Мовна політика кенійського законопроекту про жестову мову, перш за все, згадується в першій частині документа з посиланням на Конституцію, яка закликає до заохочення і розвитку використання кенійської жестової мови як для освіти, так і для правоздатності (судочинства) глухих людей.

Крім того, у статтях 4(1) і (2) Законопроекту KSL передбачено чітке і пряме визнання мови, якою користуються глухі та слабкочуючі люди в Кенії, а саме KSL як для самовираження, так і для спілкування з іншими людьми.

Згідно з цим положенням, кенійські глухі люди мають право вільно спілкуватися жестовою мовою. Важливим аспектом цього закону є те, що він покладає на глухих людей відповідальність за розвиток і збереження кенійської жестової мови. З глухими людьми повинні консультуватися в будь-якому аспекті, пов'язаному з їхньою мовою. Це є ключовою особливістю цього законодавства.

Стаття, про яку йдеться, є такою:

- 4. (1) *Кенійська жестова мова - це мова, якою користуються глухі або слабкочуючі люди в Кенії для самовираження та спілкування з іншими.*
- (2) *Спільнота глухих людей в Кенії має право використовувати і зберігати кенійську жестову мову.*
- (g) *сприяти розвитку грамотності глухих або слабкочуючих учнів.*

Ця стаття встановлює, що глухі люди віддають перевагу мові KSL, яка є центральною частиною їхньої ідентичності. Це положення покладає на них відповідальність за збереження та розвиток кенійської жестової мови.

^{17 18} <http://www.parliament.go.ke/sites/default/files/2019-09/The%20Kenyan%20Sign%20Language%20Bill%2C%202019.pdf>

Рівність і недискримінація:

Законопроект KSL 2021 року конкретно не згадує рівність і недискримінацію. Однак у заключній частині закону міститься посилання на статтю 10 (2) Конституції, яка конкретно згадує принципи рівності та недискримінації як частину цінностей національного управління Кенії. Таким чином, жодна людина, включаючи глухих, не може бути дискримінована і має право на те, щоб до неї ставилися так само, як і до інших.

Глухі люди мають право і захищеність у використанні жестової мови. Тому влада повинна поважати і реалізовувати право на рівність у мовних питаннях у всіх аспектах життя, таких як доступ до адміністративних послуг, судової системи або, наприклад, державної освіти.

Освітні програми жестовою мовою для глухих дітей:

Законопроект KSL 2021 року встановлює різні положення, що стосуються освіти глухих людей. Він також вказує на різні заходи, спрямовані на те, щоб глухі учні вивчали домінуючу мову країни з підтримкою та коригуванням для досягнення цієї мети в разі потреби. Законопроект також передбачає, що для досягнення цієї мети держава гарантує наявність кваліфікованих вчителів для викладання як мови більшості, якою є суахілі, так і кенійської жестової мови. Згідно з цим положенням, обидві мови розглядаються як однаково важливі в освіті глухих дітей.

Крім того, законопроект KSL встановлює обов'язок використовувати кошти на розробку навчальних матеріалів, включаючи цифрові матеріали для вивчення кенійської жестової мови, які також повинні містити англійську мову як засіб навчання. Глухі учні повинні мати доступ до трьох мов: суахілі, англійської та кенійської жестової мови, таким чином вони стануть багатомовними.

Ще одним важливим аспектом закону про освіту є те, що в ньому зазначено, що заклади підготовки вчителів включатимуть до своєї навчальної програми курси кенійської жестової мови та курси з підготовки перекладачів жестової мови.

Законопроект також зобов'язує забезпечити достатню кількість місць для вчителів шкіл для глухих і слабкочуючих дітей, що означає, що глухі діти матимуть кваліфікованих фахівців у школах, які вони відвідують. Нарешті, Законопроект про KSL 2021 року зобов'язує розробити схему для сімей глухих дітей та/або їхніх опікунів для відвідування кенійських класів жестової мови. Це справді важливо як засіб просування їхньої ідентичності та культури Статті про освіту:

7. Секретар Кабінету Міністрів з питань освіти повинен

- (a) забезпечити, щоб глухі учні та учні зі зниженим слухом навчалися таким чином, щоб вони могли розуміти і використовувати домінуючу мову викладання в системі освіти;**
- (b) забезпечити, щоб вчителі глухих дітей допомагали учням набутти достатньої компетентності у використанні англійської мови та мови суахілі, включаючи забезпечення викладання кенійської жестової мови у формі жестів, а не у письмовій формі;**
- (c) забезпечити розробку допоміжних навчальних матеріалів для навчання глухих учнів та учнів зі зниженим слухом;**
- (d) виділити достатні кошти на розробку навчальних матеріалів для глухих учнів та учнів з порушеннями слуху;**
- (e) забезпечити, щоб кенійська жести́ва мова в цифровому вигляді містила напис стандартною англійською мовою як засобом навчання;**
- (f) навчальні заклади для глухих людей забезпечують формальну та неформальну освіту, розвиток навичок та самодостатності глухих учнів відповідно до їхніх потреб;**
- (g) забезпечити, щоб навчальні заклади, які пропонують підготовку вчителів, пропонували в рамках своєї навчальної програми курси кенійської жестової мови та усного перекладу;**
- (h) забезпечити достатню кількість місць для вчителів дітей з вадами слуху, які навчаються у визнаних школах;**

(i) розробити схему надання послуг з вивчення кенійської жестової мови (i) батькам, братам, сестрам, бабусям і дідусям глухих дітей; та

(ii) іншим особам, які можуть бути опікунами або основними піклувальниками глухої або слабкочуючої дитини.

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови:

У законопроекті про KSL 2021 року є кілька статей, які детально описують сферу застосування, профіль та роботу перекладачів жестової мови. Перекладачі жестової мови повинні будуть стати професійними, отримати акредитацію та дотримуватися робочого кодексу поведінки, як показано нижче:

9. (1) Секретар Кабінету Міністрів з питань, пов'язаних з особами з інвалідністю, після консультацій з членами спільноти глухих, розробляє національну систему стандартів, акредитації та процедур для кенійської жестової мови.

Усний переклад.

Стандарти, акредитація та процедури.

(2) Для цілей підрозділу

(1) Секретар кабінету міністрів повинен -

- (a) регулювати надання перекладу кенійською жестовою мовою;
- (b) встановити додаткові процедури та критерії для реєстрації кенійських перекладачів жестової мови;
- (c) створити та вести реєстр перекладачів кенійської жестової мови; та
- (d) визначити освіту, підготовку та кваліфікацію, необхідні для реєстрації особи як перекладача жестової мови в Кенії.

10. (1) Особа, яка бажає надавати послуги перекладача жестової мови Кенії, повинна подати заяву на реєстрацію до Міністерства відповідно до критеріїв та процедур, визначених Секретарем Кабінету Міністрів відповідно до розділу 8. Реєстрація перекладачів жестової мови.

(2) Заява відповідно до підрозділу (1) подається за формою, встановленою в Регламенті Секретарем Кабінету Міністрів.

11. (1) Секретар Кабінету Міністрів призначає державного службовця в Міністерстві в якості реєстратора перекладачів кенійської жестової мови.

(2) Секретар Кабінету Міністрів після консультацій з найбільш репрезентативною зареєстрованою асоціацією перекладачів жестової мови визначає умови та кваліфікаційні вимоги для реєстрації в якості перекладача жестової мови.

12. (1) Реєстратор веде та зберігає реєстр, до якого вноситься ім'я кожної особи, зареєстрованої Секретарем Кабінету Міністрів для надання послуг з перекладу жестової мови, із зазначенням

- (a) дата внесення запису до реєстру;
- (b) адреса зареєстрованої особи;
- (c) кваліфікація особи; і
- (d) інші відомості, які можуть бути встановлені Секретарем Кабінету Міністрів. Реєстр перекладачів жестової мови.

(2) Особа, ім'я якої внесено до реєстру відповідно до підрозділу (1), зобов'язана інформувати реєстратора про будь-які зміни у відомостях, викладених у підрозділі (1).

13. (1) Реєстратор видає свідоцтво про реєстрацію особі, ім'я якої внесено до реєстру. Свідоцтво про реєстрацію.

- (2) Якщо ім'я особи вилучається з реєстру, реєстратор надсилає повідомлення цій особі або, якщо вона померла, законному представнику цієї особи з вимогою здати реєстратору свідоцтво про реєстрацію.
- (3) Свідоцтво про реєстрацію, видане реєстратором, є дійсним і залишається чинним протягом одного року.
14. Особа може у звичайні робочі години та після сплати встановленого збору ознайомитися з реєстром та будь-яким документом, що стосується запису, а також отримати від реєстратора копію або витяг з реєстру будь-якого такого документа. Ознайомлення з реєстром.
15. (1) Секретар Кабінету Міністрів після консультацій з найбільш репрезентативним зареєстрованим об'єднанням перекладачів жестової мови публікує в Урядовому віснику кодекс поведінки перекладачів жестової мови. Кодекс етики.
- (2) Кодекс, опублікований відповідно до підпункту (1), слугує керуванням для надання якісних послуг перекладу жестової мови.
- (3) Особа, яка порушує положення кодексу відповідно до підрозділу 1, може бути виключена з реєстру перекладачів жестової мови.

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій:

Законопроект про KSL 2021 року містить лише положення щодо доступності публічних послуг та інформації. Немає жодних згадок про доступ під час надзвичайних ситуацій або криз.

5. (d) інформація, що стосується державних послуг, повинна бути доступною для глухих за допомогою відповідних засобів, включаючи кенійську жестову мову.

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень щодо жестових мов:

У статті 5 (а) законопроекту про Закон про KSL 2021 року конкретно згадується, що з членами спільноти глухих завжди потрібно буде консультуватися щодо всіх рішень, які приймають органи державної влади стосовно жестової мови:

"5. національний уряд і уряди графств при здійсненні своїх повноважень і функцій відповідно до Конституції або будь-якого іншого написаного закону повинні, наскільки це практично можливо, забезпечити, щоб

(а) з членами спільноти глухих консультуватися з усіх питань, пов'язаних з розвитком, використанням та популяризацією кенійської жестової мови;

(b) Кенійська жестова мова використовується для просування державних послуг та надання інформації населенню".

Це положення узгоджується з принципами КПІ щодо імплементації законодавства та політики, які зобов'язують держави-учасниці тісно консультуватися з організаціями людей з інвалідністю та активно залучати їх до співпраці. Глухі люди через організації, що представляють їхні інтереси, найкраще знають проблеми, пов'язані з жестовою мовою та їхніми комунікаційними та інформаційними потребами. Тому вони найкраще можуть підтримати свій уряд.

У зв'язку з цим, уряд Кенії повинен буде вжити необхідних заходів для залучення глухих людей до розробки, розвитку та впровадження всіх положень, викладених у законопроекті. Кенійська спільнота глухих через свою представницьку організацію повинна буде реагувати і консультувати уряд в інтересах глухих людей і кенійської жестової мови.

Крім того, у тій самій статті 5 (с) Закону про КСЗ 2021 року уряд зобов'язується гарантувати активну участь громади глухих у житті суспільства, беручи на себе витрати, пов'язані із забезпеченням доступності, як того вимагають глухі люди:

(b) Кенійська жестова мова використовується для просування державних послуг та надання інформації громадськості".

Південна Америка - Колумбія

У 1996 році Конгрес Колумбії ухвалив закон № 324, який диктує правила щодо глухих людей. Це був важливий закон, оскільки він пояснював, що колумбійська жестова мова (в той час її називали ручною мовою) є природною мовою глухих людей. По-друге, він зобов'язав уряд гарантувати доступність у телевізійних програмах, освіті глухих дітей, а також відповідальність уряду за фінансування перекладачів жестової мови.

Колумбійські лідери глухих з FENASCOL (Національної асоціації глухих) та інших організацій підтримали ініціативи уряду щодо впровадження закону і продовжили виступати за більш комплексне законодавство щодо глухих людей, жестової мови, освіти та інших питань. Після прийняття закону № 324 наступні закони містили сильніші положення щодо прав на жестову мову: № 982 від 2005 року - положення на користь громади глухих, № 1618 від 2013 року - положення, що гарантують повну реалізацію прав осіб з інвалідністю, та № 1804 від 2016 року - державна політика щодо цілісного розвитку дітей від народження. Останній - Закон № 2049 від 2020 року, який затвердив створення Національної ради з питань планування жестової мови та визнав 23 вересня Днем жестової мови в Колумбії, як і Міжнародний день жестових мов.

Отже, робота над визнанням жестової мови є постійним процесом, і було прийнято кілька законодавчих актів, які посилюють важливість жестової мови в житті глухих людей.

Цілі закону:

Основними цілями Закону № 324 є

По-перше, юридичне визнання колумбійської жестової мови як мови, якою користуються глухі люди. По-друге, гарантування доступу до телевізійних засобів масової інформації з перекладачами жестової мови. По-третє, освіта глухих жінок. Глухі студенти мають умови для того, щоб мати можливість навчатися на рівних умовах з іншими студентами. Зрештою, уряд Колумбії контролюватиме та гарантуватиме фінансування оплати праці колумбійських перекладачів жестової мови скрізь, де вони потрібні.

Мовна політика і свобода:

Цей закон і наступні закони, прийняті в Колумбії щодо колумбійської жестової мови, дозволяють і гарантують абсолютну повагу до використання мови і право вивчати її з раннього віку. Цей закон також створює прецедент, який зобов'язує уряд захищати сім'ї з глухими дітьми та надавати їм необхідну підтримку. Таким чином, вони можуть отримувати консультації, освіту та вивчення жестової мови з раннього віку.

Рівність і недискримінація:

Закон 324 не встановлює жодних конкретних положень щодо рівності та недискримінації. Однак він передбачає визнання колумбійської жестової мови для глухих людей. У нормативних актах і законах, які були прийняті через роки після Закону 324, є окремі статті, пов'язані з цим питанням.

Крім того, Закон № 982 від 2005 року передбачає наступне щодо недискримінації:

Стаття 34. Будь-яка дискримінація глухого чи сліпоглухого через його мовну чи культурну ідентичність або глухого, який спілкується чи напівглухого через його глухоту, буде каратися згідно з відповідним законодавством, навіть якщо природа цього виду дискримінації не передбачена цим Законом.

Політика щодо використання мови та просування ідентичності:

Цей закон створює прецедент, який зобов'язує державу захищати і забезпечувати сім'ї з глухими дітьми доступом до необхідних послуг підтримки. Тобто, держава повинна надавати послуги сім'ям з глухими дітьми, надавати їм консультації, навчати національній жестовій мові, а глухі діти повинні мати доступ до освіти та вивчати національну жестову мову з раннього віку. Таким чином досягається право глухих дітей зростати в середовищі жестової мови і в сім'ях, які отримують підтримку, що дозволить глухим дітям розвивати свою мовну ідентичність і отримати доступ до освіти жестовою мовою. Це положення було закріплено в наступних законах після Закону № 324 і з прийняттям Конвенції про права осіб з інвалідністю.

Закон № 982, прийнятий у 2005 році, чітко визначає наступне:

Стаття 21. Поважаючи їхні мовні та комунікативні особливості, глухі та сліпоглухі матимуть невід'ємне право на доступ до форми спілкування, будь то оралізм або колумбійська жестова мова, як дві форми, за допомогою яких вони можуть бути реабілітовані, поважаючи характеристики глухоти та її можливості. Навіть якщо це неповнолітня особа, держава гарантує, що ніхто не позбавить її цього права".

Стаття 25. Національний уряд запровадить програми, щоб чуючі батьки глухих та сліпоглухих дітей, які використовують жестову мову для спілкування, мали час вивчити колумбійську жестову мову і жити разом зі спільнотою глухих і сліпоглухих. Ці програми включатимуть необхідну фінансову підтримку.

Ці положення надають конкретні мовні права глухим людям у Колумбії.

Освітні програми жестовою мовою для глухих дітей:

Закон № 324 встановлює, що уряд поступово гарантуватиме та надаватиме необхідні ресурси та підтримку для освіти глухих людей. Кілька років по тому цей закон був посилений законами № 982 та № 2049, які мають більш чіткі положення щодо освіти глухих студентів.

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови:

Закон № 324 робить прорив, зобов'язуючи уряд визнати та виділити ресурси для найму та фінансування перекладачів жестової мови. У ньому зазначено, що ця послуга буде впроваджуватися поступово.

Закон № 982 від 2005 року має кілька статей, пов'язаних з цим питанням, і передбачає, що перекладачі жестової мови повинні пройти відповідну підготовку, бути кваліфікованими та акредитованими для надання послуг. Уряд відповідає за нагляд за цим у таких сферах та співпрацює з громадою глухих через альянси, як зазначено нижче.

Стаття 4. Держава гарантує та надає допомогу відповідних перекладачів та перекладачів-супроводжувачів, щоб глухі та сліпоглухі могли отримати доступ до всіх послуг, які Конституція надає їм як громадянам Колумбії. З цією метою держава організовує через офіційні установи та на основі угод з асоціаціями перекладачів та асоціаціями глухих присутність перекладачів та перекладачів-супроводжувачів для забезпечення доступу до послуг.

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій:

Закон № 324 та інші закони, прийняті після нього, не містять жодної конкретної статті щодо доступу до інформації під час кризових або надзвичайних ситуацій. Однак Закон № 982 від 2005 року вказує на те, що уряд зобов'язаний надавати офіційну та телевізійну інформацію в доступній для глухих формі, а також наказує підтримувати доступ до телефонного зв'язку, як зазначено в наступних статтях:

Стаття 15. Кожна установа або залежна установа держави і територіальних утворень, що має доступ до громадськості, повинна мати вивіски, повідомлення, візуальну інформацію та системи візуальної сигналізації, придатні для розпізнавання глухими, сліпоглухими та слабкочуючими людьми.

Стаття 16. У будь-якій публічній рекламі, в якій використовуються звуки навколишнього середовища, звукові ефекти, діалоги або словесні повідомлення, що передаються національним урядовим каналом, повинні використовуватися системи доступу до інформації для глухих, такі як закриті субтитри або прихований текст, субтитрування та переклад жестовою мовою, відповідно до нормативних актів, виданих національним урядом з цією метою.

Стаття 17. Національний уряд через Міністерство зв'язку та Національну телевізійну комісію повинен гарантувати телебачення як суспільну послугу для глухих та сліпоглухих, для чого вони укладатимуть угоди про співпрацю з відкритими каналами на національному, регіональному або місцевому рівнях, прагнучи до виконання положень, встановлених у попередній статті.

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень щодо жестових мов:

Після прийняття Закону № 2049 у 2020 році, який затвердив створення Національної ради з питань планування жестової мови, ця рада повинна складатися з половини плюс одна глуха особа з наступних установ (важливо зазначити, що вони повинні бути активними користувачами колумбійської жестової мови):

Два (2) представники організацій глухих, які спілкуються колумбійською жестовою мовою та є її користувачами;

Два (2) представники глухих студентів вищих навчальних закладів, які є активними і спілкуються колумбійською жестовою мовою;

Один (1) представник глухих випускників вищих навчальних закладів, який спілкується та є користувачем жестової мови.

Ця Рада має мандат на інтеграцію та визнання мовних прав колумбійської спільноти глухих і гарантування рівних можливостей для всіх глухих у Колумбії. Рада відповідатиме за розробку та впровадження політики щодо жестової мови.

Азія - Південна Корея

Південна Корея почала виступати за юридичне визнання корейської жестової мови з 2008 року. У грудні 2015 року Національна асамблея в Сеулі прийняла Закон про корейську жестову мову, який набув чинності в лютому 2016 року (Закон № 13978).

Цілі закону:

Закон про корейську жестову мову має єдину і важливу мету - надати офіційний статус корейській жестовій мові як національній мові. Таким чином, глухі люди отримують лінгвістичні права. Цей Закон спрямований саме на покращення якості життя глухих людей шляхом повної поваги до їхньої мови.

Стаття 1. (мета)

Метою цього Закону є поліпшення права на мову та якості життя глухих і користувачів корейської жестової мови, шляхом проголошення корейської жестової мови вродженою мовою глухих, яка має такий самий статус, як і корейська державна мова, а також шляхом закладення основи для розвитку та збереження корейської жестової мови.

Мовна політика і свобода:

Закон про корейську жестову мову чітко визначає її статус як офіційної мови. Він надає абсолютні права глухим людям на використання та спілкування корейською жестовою мовою. У Законі чітко прописані положення щодо поваги до жестової мови, мовної політики та права глухих людей спілкуватися корейською жестовою мовою.

Рівність і недискримінація:

Статей на цю тему немає.

Політика щодо використання мови та просування ідентичності:

У корейському Законі про жестову мову є кілька статей, що стосуються мовної політики та сприяння самоідентифікації глухих людей. Вони містяться у визначеннях. Уряд зобов'язаний поважати ідентичність, культуру та мову глухих людей, зокрема, при розробці планів та програм для глухих людей. У цьому законі навіть чітко зазначається та встановлює, що корейська жестова мова вважається частиною лінгвістичної

спадщини і повинна вивчатися, просуватися та поширюватися належним чином за допомогою рамкового плану, який розробляється кожні п'ять років і обговорюється експертами з корейської жестової мови.

Освітні програми жестовою мовою для глухих дітей:

Закон про корейську жестову мову має статтю, присвячену навчанню корейською жестовою мовою. Вона надає повноваження органам державної влади та місцевого самоврядування надавати додаткові правила для впровадження двомовної освіти для глухих учнів, які досягають оволодіння обома мовами: корейською жестовою мовою та корейською мовою:

Стаття 11. (Навчання корейської жестової мови тощо)

- (1) Держава та органи місцевого самоврядування повинні створити освітнє середовище, в якому глухі та інші особи можуть покращити знання корейської жестової мови та корейської мови.**
- (2) Держава та місцеві органи влади повинні розробляти політику щодо освіти глухих тощо, необхідну для того, щоб глухі могли вивчати корейську жестову мову з ранньої стадії інвалідності.**
- (3) Держава та органи місцевого самоврядування забезпечують використання корейської жестової мови в школах для глухих як мови викладання та навчання нарівні з корейською мовою.**
- (4) Держава та місцеві органи влади повинні надавати підтримку, щоб у школах для глухих можна було безперешкодно здійснювати навчання з використанням корейської жестової мови та навчання за допомогою корейської жестової мови.**

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови:

Стаття 16 Закону про корейську жестову мову встановлює різні положення щодо перекладу корейської жестової мови. Ці положення стосуються зобов'язань щодо забезпечення перекладачів жестової мови, навчання та акредитації:

Стаття 16. (Переклад жестовою мовою)

- (1) Держава та органи місцевого самоврядування забезпечують переклад жестовою мовою для глухих та інших осіб, які потребують перекладу жестовою мовою.**
- (2) Держава та органи місцевого самоврядування забезпечують переклад жестовою мовою, якщо це вважається необхідним для публічних заходів; судових, адміністративних та інших процедур; користування громадськими об'єктами; публічного мовлення та інших випадків, які вважаються необхідними для суспільного інтересу.**
- (3) Держава та місцеві органи влади повинні надавати послуги перекладу жестовою мовою, щоб глухі та інші особи могли уникнути несприятливих умов у всіх видах діяльності, пов'язаних з працевлаштуванням, таких як пошук роботи, професійна підготовка, робота тощо.**
- (4) Держава та органи місцевого самоврядування повинні докладати зусиль для підготовки кадрів, які спеціалізуються на перекладі жестовою мовою.**
- (5) Держава та органи місцевого самоврядування можуть створювати та забезпечувати функціонування центрів перекладачів жестової мови при комунальних реабілітаційних установах для осіб з інвалідністю відповідно до пункту 2 частини 1 статті 58 Закону про захист осіб з інвалідністю.**

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій:

У корейському Законі про жестову мову немає спеціальної статті про доступ до інформаційних послуг під час кризи або надзвичайних ситуацій. Однак існує інший закон 1997 року про інвалідність під назвою "Закон про соціальний захист осіб з інвалідністю" № 5332, який передбачає, що національні та місцеві органи влади можуть вимагати забезпечення доступності на телебаченні:

Стаття 35. (Жестова мова та субтитри)

Абзац 1. Національні та місцеві органи влади можуть вимагати від керівника телерадіомовної станції транслювати новини жестовою мовою і з субтитрами або ретранслювати такі засоби масової інформації, що стосуються важливих для держави питань, для осіб з порушеннями слуху.

Це положення можна було б посилити в майбутньому, додавши положення про доступність в цілому або в кризових чи надзвичайних ситуаціях.

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень щодо жестових мов:

Закон про корейську жестову мову встановлює, що органом, відповідальним за виконання закону, є Міністерство культури, спорту і туризму. Воно відповідає за розробку п'ятирічного плану та його реалізацію. Закон не інформує і не передбачає, як глухі представники громадянського суспільства можуть брати участь у цьому процесі, він лише вказує на те, що вони матимуть підтримку експертів з корейської жестової мови. Але не зазначено, чи будуть вони найняті на роботу, або чи буде спільнота глухих брати участь у процесах прийняття рішень щодо корейської жестової мови.

Європа - Болгарія

Закон про жестову мову у Болгарії був одногосно прийнятий парламентом у січні 2021 року.

Болгарська спільнота глухих разом із Софійським університетом та іншими союзниками виступали за це з 2019 року, чому передувало дослідження болгарської жестової мови протягом 2016-2018 років.

Закон складається з 5 розділів, що містять 29 статей та перехідних положень. Усі статті цього Закону набули чинності у 2021 році, за винятком статті 11, що стосується освіти, яка набуде чинності у 2026 році, оскільки її імплементація буде доповнена додатковими нормативно-правовими актами.

Цілі закону:

Мета цього закону викладена в третьому розділі закону, що складається з семи положень, починаючи з визнання болгарської жестової мови рівноправною і незалежною мовою для глухих і сліпоглухих людей в Болгарії, як зазначено в статті 1:

Стаття 1. (1) Цей закон регулює суспільні відносини, пов'язані з визнанням болгарської жестової мови як природної самостійної мови і з дотриманням права глухих і сліпоглухих осіб на самовираження та отримання інформації болгарською жестовою мовою.

Мовна політика і свобода:

Глухі та сліпоглухі особи, згідно з цим законом, можуть повністю висловлюватись болгарською жестовою мовою.

Цей закон додатково визнає культуру та ідентичність глухих і сліпоглухих людей у двох статтях, що означає, що вони можуть отримати доступ до жестової мови з раннього віку:

Стаття 3. (2) Особливості болгарської жестової мови, а також культура та ідентичність спільноти глухих у Республіці Болгарія повинні поважатися і зберігатися.

Стаття 4. Кожна людина має право висловлюватись болгарською жестовою мовою, користуватися нею та вивчати її.

Стаття 7. (1) Визнання болгарської жестової мови як природної незалежної мови;

(3) Визнання культурної та мовної самобутності спільноти глухих людей та формування поваги до них за допомогою болгарської жестової мови.

Рівність і недискримінація:

У цьому законі немає конкретних статей, які б прямо згадували про рівність і недискримінацію. Однак є згадка про усунення комунікативних бар'єрів, пов'язаних з використанням жестової мови, і про те, що вони мають право на доступ до всіх сфер суспільного життя, при цьому мається на увазі, що недискримінація за мовною ознакою мається на увазі з контексту.

Стаття 1 (2) Закон створює умови для усунення будь-яких обмежень у спілкуванні глухих і сліпоглухих осіб, а також у використанні та доступі до інформації за допомогою болгарської жестової мови.

Стаття 6. (5) рівний доступ до всіх сфер суспільного життя за допомогою болгарської жестової мови.

Політика щодо використання мови та просування ідентичності:

У болгарському Законі про жестову мову є кілька статей, де називають жестову мову офіційною мовою глухих і сліпоглухих людей. Він визнає їхнє право на утвердження своєї ідентичності та культури.

Стаття 6. Основними принципами закону є:

- 1. Рівний доступ до інформації та комунікації;*
- 2. Рівний доступ до якісної освіти за допомогою болгарської жестової мови;*
- 3. Збереження та утвердження культури та ідентичності спільноти глухих людей;*
- 4. Розвиток і популяризація болгарської жестової мови;*
- 5. Рівний доступ до всіх сфер суспільного життя за допомогою болгарської жестової мови.*

Стаття 11 цього закону також сприяє вивченню болгарської жестової мови учнями, які не є глухими або сліпими, в рамках навчальної програми у факультативні шкільні години. Це сприятиме позитивній взаємодії в шкільному середовищі, і більше людей, які чують, також вивчатимуть болгарську жестову мову.

11. (4) Для учнів з нормальним слухом підготовка до отримання додаткової підготовки з болгарської жестової мови може здійснюватися у факультативний час, а для дітей з порушенням слуху - підготовка до вивчення болгарської жестової мови у додаткових формах педагогічної взаємодії.

Освітні програми жестовою мовою для глухих дітей:

У болгарському Законі про жестову мову є кілька статей, пов'язаних з освітою. Це один з найважливіших аспектів закону, якому присвячено найбільше статей. Він пояснює важливість для глухих учнів мати доступ до освіти з використанням жестової мови протягом усього життя. Крім того, закон зобов'язує дітей вивчати болгарську жестову мову і проходити спеціальний курс навчання, як це можна побачити нижче:

Стаття 7. (4) Формування стійкого ставлення та мотивації до навчання впродовж життя та використання болгарської жестової мови з метою забезпечення рівних можливостей для глухих та сліпоглухих осіб для їх повної інтеграції та участі у суспільному житті;

(5) Застосування болгарської жестової мови в системі дошкільної, шкільної та вищої освіти;

Стаття 8. У дитячих садках, школах і центрах підтримки розвитку особистості створюються умови для вивчення, засвоєння і використання болгарської жестової мови.

Стаття 11. (1) Для навчання та спілкування в спеціальних школах учнів з сенсорними порушеннями - глухих - використовується болгарська жестова мова.

(2) У спеціальних школах для учнів з сенсорними порушеннями, для глухих учнів, які навчаються в школах системи дошкільної та шкільної освіти, навчання болгарській жестовій мові проводиться як спеціальний предмет.

(3) Для глухих дітей та сліпоглухих дітей відповідно до ступеня порушення зору та/або слуху в дитячих садках проводиться підготовка до вивчення болгарської жестової мови за спеціальним освітнім напрямом.

Крім того, Закон містить статті, що стосуються важливості того, щоб шкільні вчителі вільно володіли болгарською жестовою мовою і щоб їх навчали професійні викладачі болгарської жестової мови.

Нарешті, у статті 21 спеціально згадується, що у вищих навчальних закладах будуть надаватися послуги перекладачів болгарської жестової мови додатково до кількості годин, на яку має право кожна особа:

Стаття 21. (2) Глухі і сліпоглухі студенти і докторанти в процесі навчання для здобуття вищої освіти, крім передбаченого ліміту, мають право додатково користуватися послугами перекладу болгарською жестовою мовою в обсязі до 60 годин на семестр.

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови:

У болгарському Законі про жестову мову є окремий розділ, присвячений професіоналізації та профілю перекладачів жестової мови. Болгарські перекладачі жестової мови повинні бути професійними та пройти процес акредитації, щоб отримати дозвіл на роботу.

Перекладачі, які пройшли акредитацію, будуть внесені до публічного списку, щоб з ними можна було зв'язатися для надання послуг усного перекладу.

Стаття 16. (1) Перекладачем з болгарської жестової мови та на болгарську жестову мову може бути працездатна фізична особа, яка має болгарське громадянство або право на постійне проживання в Республіці Болгарія, яка володіє професійною кваліфікацією або кваліфікацією за частиною професії за переліком професій для професійно-технічного навчання відповідно до ст.6 Закону "Про професійну освіту і навчання".

(2) Послуги перекладу з болгарської жестової мови та на болгарську жестову мову в порядку, передбаченому цією главою, надаються особами, включеними до Списку перекладачів болгарської жестової мови.

Стаття 17. (1) Список перекладачів болгарської жестової мови веде і підтримує Агентство у справах людей з інвалідністю.

(2) Список, зазначений у пункті 1, повинен містити: 1. ідентифікаційний номер перекладача; 2. дату вступу перекладача; 3. ім'я та прізвище перекладача; населений пункт, в якому знаходиться поточна адреса перекладача; 5. номер телефону та/або адресу електронної пошти перекладача; 6. годинний діапазон, протягом якого перекладач може надавати послуги; 7. бажані сфери перекладу жестової мови.

(3) Перелік оприлюднюється на веб-сайті Агентства з питань людей з інвалідністю з дотриманням нормативних вимог щодо захисту персональних даних.

Стаття 18. (1) Будь-яка особа, яка бажає надавати послуги перекладу з болгарської жестової мови та на болгарську жестову мову, подає особисто або через уповноважену нею особу до Агентства у справах людей з обмеженими можливостями заяву про включення до списку, передбаченого статтею 17. Заява складається за формою, затверджену виконавчим директором Агентства у справах людей з обмеженими можливостями.

(2) До заяви додається свідоцтво про здобутий ступінь професійної кваліфікації, відповідно свідоцтво про здобуту кваліфікацію в частині професії "Перекладач з болгарської жестової мови та на болгарську жестову мову".

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій:

Глухі та сліпоглухі люди в Болгарії, як зазначалося в попередніх статтях, мають право передавати інформацію та висловлюватись болгарською жестовою мовою. У зв'язку з цим, в Законі зазначено, що вони завжди матимуть доступ до всіх державних установ та органів влади через перекладачів жестової мови. Крім того, Закон надає додаткову кількість годин на рік, протягом яких вони мають право користуватися послугами перекладачів жестової мови, коли вони цього потребують, у різних установах, включаючи Міністерство внутрішніх справ, охорону здоров'я, соціальні служби та інші.

Стаття 21. (1) Глухі та сліпоглухі особи мають право на безоплатні послуги перекладу болгарською жестовою мовою в межах 120 годин на рік.

(2) Глухі та сліпоглухі студенти та докторанти в процесі навчання для здобуття вищої освіти, крім передбаченого ліміту, мають право додатково користуватися послугами перекладу болгарською жестовою мовою в обсязі до 60 годин на семестр.

Кількість годин для безоплатної послуги перекладу болгарською жестовою мовою визначається на кожний календарний рік відповідно до ліміту та пропорційно до строку дії експертного рішення ТЕМС або NEMC, або місяців, що залишилися після надання послуги перекладу. 1. болгарською жестовою мовою пацієнту 2. госпіталізації до медичних закладів для стаціонарного лікування та надання невідкладної медичної допомоги;

Стаття 24. (1) Глухі та сліпоглухі особи, яким надається послуга перекладу в порядку, передбаченому статтями 22 і 23, користуються правом на безоплатну послугу перекладу болгарською жестовою мовою через перекладачів, обраних ними зі списку.

(2) У відповідних випадках відповідна установа надає глухим та сліпоглухим особам послуги перекладу за допомогою перекладача зі списку.

Стаття 25. Державні установи та органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечувати переклад болгарською жестовою мовою понад встановлений ліміт.

Не існує чітких і прямих положень щодо інформації, яка передається громадським мовленням, або доступу до інформації під час надзвичайних ситуацій. Однак, як уже згадувалося, Закон чітко встановлює статті, які стверджують, що болгарська жести́ва мова є правом глухих і сліпоглухих людей, і за допомогою цього вони можуть вимагати дотримання своїх прав.

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень щодо жестової мови:

У болгарському Законі про жестову мову є дві важливі статті, які містять положення, що стосуються поділу громади глухих. Перша з них міститься в статтях, пов'язаних з освітою, в яких спеціальні школи можуть і повинні взаємодіяти з юридично організованою спільнотою глухих і сліпоглухих. Це підкреслює важливість, яку вони надають близькості та взаємодії глухих і сліпих учнів з лінгвістичними моделями.

Другий - це конкретне положення, яке наказує створити Болгарську раду жестової мови і в якому зазначено, що вона повинна мати п'ять глухих та/або сліпих членів з 14 членів загалом.

Це дозволило б гарантувати активну участь глухих у мовній політиці щодо жестової мови в Болгарії.

Стаття 10. (3) У своїй діяльності заклади можуть взаємодіяти з організаціями осіб з порушеннями слуху та сліпоглухих, зареєстрованими в установленому законом порядку як неприбуткові юридичні особи з метою здійснення суспільно корисної діяльності.

Стаття 27. (1) При Міністрі освіти і науки створюється Рада з питань болгарської жестової мови.

(2) Рада є дорадчим органом, який допомагає міністру освіти і науки у здійсненні заходів, пов'язаних з розвитком болгарської жестової мови.

(3) Рада складається з 14 членів, до складу якої входять 1. два представники Міністерства освіти і науки та один представник Міністерства праці та соціальної політики; 2. два габілітовані викладачі з академічної спільноти - лінгвіст та спеціальний педагог; 3. один представник Болгарської академії наук; 4. п'ять представників спільноти глухих та сліпоглухих людей; 5. один представник спеціальної школи для учнів з сенсорними порушеннями слуху; 6. два перекладачі болгарської жестової мови.

Океанія - Нова Зеландія

Адвокаційна робота розпочалася на початку 2003 року з консультацій щодо законопроекту з Управлінням з питань інвалідності та представниками спільноти глухих у кількох місцях. Після цього уряд погодився на прийняття законопроекту, і відбулися подальші консультації. Після того, як законопроект був внесений до парламенту, він проходив регулярні консультації, парламентські читання, поки не був прийнятий і не отримав відповідну королівську санкцію.

У 2006 році був прийнятий Закон про жестову мову Нової Зеландії, згідно з яким новозеландська жестова мова стала офіційною мовою Нової Зеландії.

Цілі закону:

Закон про НЗЖМ має на меті юридичне визнання жестової мови, якою користуються глухі люди в Новій Зеландії. Важливо, що закон також надає глухим людям правоздатність користуватися новозеландською жестовою мовою. Закон має на меті встановити компетенції перекладачів жестової мови і те, як NZSL буде просуватися і використовуватися, як зазначено в наступній статті.

Стаття 3.: Мета

Метою цього Закону є заохочення та підтримка використання новозеландської жестової мови шляхом

- (a) Проголошення новозеландської жестової мови офіційною мовою Нової Зеландії;**
- (b) Забезпечення використання новозеландської жестової мови в судочинстві;**
- (c) Сприяння прийняттю нормативно-правових актів, що встановлюють стандарти компетентності для перекладу новозеландської жестової мови в судових процесах;**
- (d) Викладення принципів, якими мають керуватися урядові відомства у просуванні та використанні жестової мови Нової Зеландії.**

Мовна політика і свобода:

Мовна політика в Законі про жестову мову Нової Зеландії чітко викладена в кількох статтях, які встановлюють обсяг права на використання НЗЖМ.

Законодавство починається з визначення та надання офіційного статусу новозеландській мові. Потім воно описує мову та людей, які нею користуються, і, нарешті, значення та обсяг офіційного визнання.

Усний переклад: Новозеландська жестова мова (NZSL) - це візуальна та жестикуляційна мова, яка є першою або основною мовою в Новій Зеландії для окремої мовної та культурної групи людей, які не чують.

Стаття 6. Новозеландська жестова мова є офіційною мовою Нової Зеландії.

Новозеландська жестова мова оголошується офіційною мовою Нової Зеландії.

Стаття 8. Наслідки визнання

(2) В розділі 6 або розділі 7 -пусто

(a) впливає на будь-яке право, яке має будь-яка особа, окрім як на підставі цих розділів, шукати, отримувати або передавати будь-яке повідомлення в NZSL

Рівність і недискримінація:

Закон Нової Зеландії про жестову мову не має окремої статті, яка б диктувала конкретні положення щодо рівності та недискримінації. Однак він вказує і повторює, що новозеландська жестова мова є офіційною мовою глухих людей для всіх видів спілкування та взаємодії.

Політика щодо використання мови та просування ідентичності:

Закон не містить статей, які б детально розробляли питання використання мови та просування ідентичності та культури глухих людей. Однак, він вказує уряду, що вони повинні завжди консультиватися з громадою глухих з усіх питань, пов'язаних з новозеландською жестовою мовою.

Освітні програми жестовою мовою для глухих дітей:

Закон не має спеціальних статей про освіту глухих людей.

Однак, через рік після виходу закону, який офіційно визнав НЗЖМ, у 2007 році, Міністерство освіти видало нову національну навчальну програму, в якій були встановлені керівні принципи для освіти глухих людей. У ньому зазначено, що НЗЖМ є засобом навчання для глухих людей, і що глухі люди повинні зростати і навчатися у двомовному середовищі.

Підготовка, сертифікація та акредитація професійних перекладачів жестової мови:

Закон про визнання NZSL дає визначення (тлумачення) того, що означає "перекладач жестової мови", з одного боку, і зобов'язує уряд прийняти відповідні нормативні акти. З іншого боку, він наказує і доручає уряду розробити конкретні правила для встановлення стандартів і компетенцій перекладача жестової мови. Останнє все ще впроваджується, але глухі люди можуть користуватися послугами перекладачів жестової мови, і ці послуги покриваються та оплачуються державою.

Стаття 3. (c) Надання повноважень на прийняття нормативних актів, що встановлюють стандарти компетентності для усного перекладу новозеландської жестової мови в судових процесах.

Визначення:

Усний переклад по відношенню до новозеландської жестової мови означає:

- (a) висловлювання новозеландською жестовою мовою слів, що вимовлених англійською або маорі, або обома мовами; та*
- (b) усне висловлювання англійською або маорі чи обома мовами повідомлень, висловленою новозеландською жестовою мовою*

Доступ до інформації та послуг жестовою мовою під час надзвичайних ситуацій:

З юридичним визнанням новозеландської жестової мови, Закон стверджує, що вся урядова та публічна інформація повинна бути доступною для глухих людей. Він також покладає на уряд відповідальність за реалізацію цього права. У цьому пункті немає конкретних статей щодо доступу до інформації в кризових або надзвичайних ситуаціях.

9 принципів

- (b) НЗЖМ слід використовувати для просування державних послуг та надання інформації громадськості;*
- (c) державні послуги та інформація повинні бути доступними для громади глухих за допомогою відповідних засобів (включаючи використання НЗЖМ).*

Участь громади глухих у процесі прийняття рішень щодо жестових мов:

Одним з найважливіших аспектів і сильних сторін новозеландського Закону про жестову мову є те, що цей закон вимагає, щоб з громадою глухих консультувалися з усіх питань, пов'язаних з жестовою мовою і правами глухих людей. У них навіть є спеціальна рада, яка займається питаннями новозеландської жестової мови.

9 принципів

- (a) з громадою глухих слід консультуватися з питань, що стосуються НЗЖМ (включаючи, наприклад, просування використання НЗЖМ)*

У травні 2014 року Кабінет міністрів Нової Зеландії з питань інвалідності створив Раду NZSL для надання конкретної допомоги уряду у виконанні зобов'язань, передбачених КПІ та Законом про NZSL 2006 року. Рада складається з 10 членів, які є користувачами NZSL, і більшість з них повинні бути глухими користувачами NZSL.

Перше правління було призначено у 2015 році, і з того часу вони ведуть питання, пов'язані з правами жестової мови в Новій Зеландії, з чинним урядом.

Важливість постійного вдосконалення законів про визнання жестової мови

Після досягнення юридичного визнання вашої національної жестової мови (мов) важливо розпочати безперервну адвокаційну роботу, спрямовану на її імплементацію. Недостатньо мати закон, який містить лише одну статтю, що визнає національну жестову мову вашої країни офіційною мовою. Якщо законодавство вашої країни щодо прав осіб, які використовують жестову мову, є обмеженим, адвокатуйте подальше законодавство та державну політику

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

Розуміння

законодавства

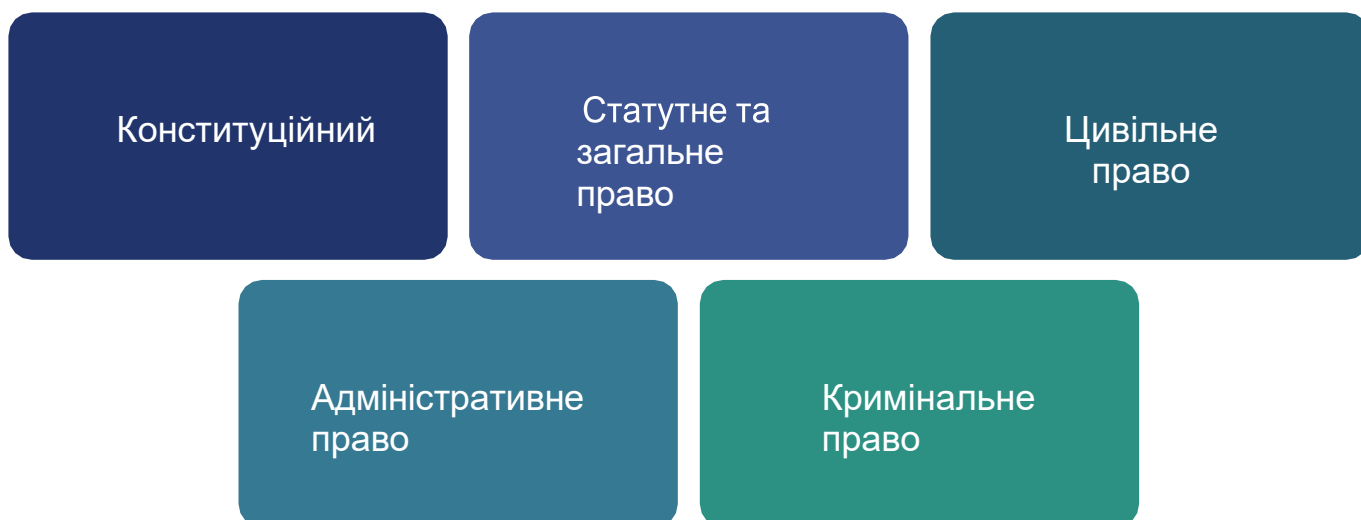
ВІДЕО

- 6.1 - Навіщо потрібне законодавство про жестову мову?
- 6.2 - Конституція
- 6.3 - Законодавчий рівень
- 6.4 - Виконавчий рівень
- 6.5 - Регіональний рівень
- 6.6 - Домашнє завдання: дослідження правової системи + дослідження різних рівнів виконавчої влади
- 6.7 - Домашнє завдання: дослідіть ваше національне законодавство щодо інвалідності
- 6.8 - Як законодавство застосовується на практиці
- 6.9 - Домашнє завдання: інфографіка про відповідальність та рівні законодавства
- 6.10 - Організації, відповідальні за дотримання прав на жестову мову
- 6.11 - Фінансове право на практиці
- 6.12 - Положення про фінансування в законодавстві про жестову мову
- 6.13 - Моніторинг та дотримання вимог
- 6.14 - Як національна асоціація глухих може контролювати виконання закону про жестову мову?
- 6.15 - Домашнє завдання щодо платформ публічних консультацій та хто за нього відповідає
- 6.16 - Залучення організацій людей з інвалідністю до комплаєнс-заходів

Навіщо потрібне законодавство:

Закони необхідні, тому що вони встановлюють рамки і визначають юридичну відповідальність урядів, громадян і те, як слід поводитися з усіма людьми. Закони охоплюють кілька сфер і організовані відповідно до правової системи кожної країни.

Законодавство в усьому світі здебільшого поділяється на різні типи законів, такі як:

У цьому посібнику ми зосередимося на законодавстві, яке може бути застосоване для досягнення визнання національної жестової мови. Це насамперед конституційні, статутні або загальні закони, прийняті парламентом або Конгресом, а також адміністративні закони, прийняті на федеральному або регіональному рівнях влади.

Як розробляються закони і які найпоширеніші процедури?

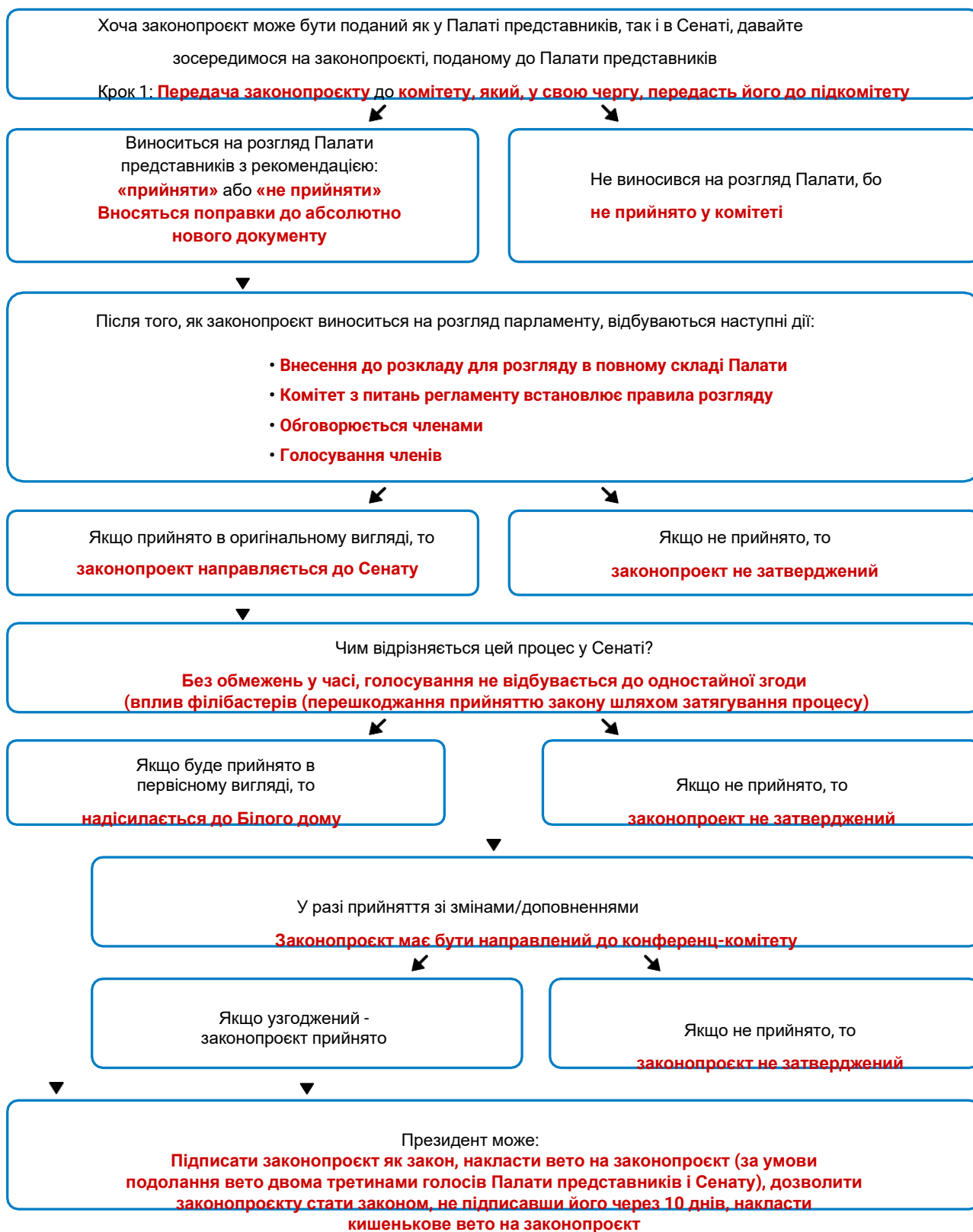
Важливо, щоб ви вивчили, як приймаються закони у вашій країні, а також склад вашої національної правової системи. Деякі країни можуть мати іншу нормативно-правову базу, ніж та, що описана нижче.

Домашнє завдання:

Вивчіть процес створення законів у вашій країні. Розробіть блок-схему з найважливішими процесами. Приклад блок-схеми:

Як законопроект стає законом (блок-схема)

Різні типи законодавства

Правова система країни складається з багатьох рівнів і категорій законодавства, і кожна країна має свій власний унікальний набір законів. Ця правова система необхідна для того, щоб люди, приватні особи та державні органи дотримувалися своїх прав та обов'язків. Уряду необхідно мати структуру, щоб мати можливість керувати відповідно до існуючої правової бази. Без цього він матиме багато правових прогалин або прогалин у повноваженнях, і в тому, і в іншому випадку буде надзвичайно складно спрямовувати дії та діяльність уряду на користь населення. Без цього він матиме численні правові прогалини або прогалини у повноваженнях.

Правові рамки складаються з сукупності законів, які можна знайти в різних документах. До них належать національна конституція, закони, підзаконні акти та офіційні укази. Наведена нижче піраміда ілюструє різні типи чинного законодавства, які є найбільш поширеними у світі. Ця схема ілюструє взаємозв'язок, що існує між різними законодавчими актами, а також їх пріоритети в ієрархії норм. Кожне законодавство повинно відповідати законодавству, яке є ієрархічно вищим.

У цьому розділі буде надано пояснення для кожного рівня кількох видів законів, які існують в ієрархічному порядку.

Конституційний рівень

Усі країни мають законодавчу базу, яка починається з основоположного документа, такого як конституція (IFES, 2016)¹⁹. Конституція встановлює сферу дії

повноважень та органів влади в країні, а також систему управління країною (федеральну або національну, регіональну та муніципальну) та регіонами. Цей правовий інструмент також встановлює офіційну мову (мови) країни. Вона також закріплює гідність і основні права громадян країни.

Крім того, конституція також організовує функціонування влади, її інститутів, таких як законодавчий процес для прийняття законів, судова система для вирішення правових питань та виконавча влада для виконання законів або забезпечення належного функціонування державного управління.

Конституція зазвичай розробляється зборами обраних осіб або експертів. Це зібрання називається Установчими зборами (або установчою владою). Розробка конституції ініціюється законодавчим мандатом після національного референдуму, урядом або самим законодавчим органом. Процес розробки конституції повинен передбачати конструктивну участь різних зацікавлених сторін, таких як правозахисні організації, науковці, організації громадянського суспільства та інші. До конституції можна вносити поправки, але такі поправки повинні проходити сувору і складну законодавчу процедуру. Це може включати референдум або розробку та затвердження законопроекту переважною більшістю голосів у законодавчому органі.

Оскільки конституція знаходиться на вершині ієрархії норм, процедури її перегляду є досить складними. Це довгострокова правова основа, що захищає верховенство права, права народу і суверенітет країни від короткострокових політичних урядів.

На момент, коли ми пишемо ці рядки, 13 країн визнали свою національну жестову мову на конституційному рівні. Їх можна об'єднати в три категорії;

- Розглядає національну жестову мову як частину офіційних мов цієї країни
- Закріплює право на отримання освіти національною жестовою мовою.
- Забезпечує доступ до прийнятних форм комунікації, в яких враховується національна жестова мова.

Поради:

Знання правової системи вашої країни допоможе вам краще зрозуміти, як розробляються закони, як вони проходять процедуру затвердження і як реалізуються на практиці.

¹⁹ ІЄРАРХІЯ ЗАКОНІВ Розуміння та застосування правових норм, що регулюють проведення виборів

Домашнє завдання:

Дослідіть та дайте відповіді на наступні питання:

- Чи маю я доступ до всіх відповідних документів правової системи моєї країни? Де я можу їх знайти?
- Яка правова система у вашій країні?
- Який вид закону має найвищий рейтинг? Як закони пов'язані між собою?

Законодавчий рівень (закони конгресу або парламенту)

Законодавчий рівень є другим рівнем національної правової системи після конституційного. Його закони видаються парламентом/зборами, які складаються з парламентаріїв, обраних демократичним шляхом (населенням країни).

На цьому законодавчому рівні існують два види законів

1. Статутні закони: вони впливають з Конституції і встановлюють правила загальнодержавного значення, такі як суспільний лад, національна безпека, обов'язки уряду та інші.

Оскільки вони є дуже важливими, процедури розробки та внесення змін до них також є складними та тривалими: вони повинні пройти ретельне обговорення, низку доопрацювань у комітетах парламенту і бути проголосованими абсолютно більшістю парламенту. Прикладом статутного закону є закон про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю.

2. Закони, запропоновані та розроблені депутатами парламенту за пропозицією уряду або за ініціативою громадян, якщо такі існують в країні. Вони повинні пройти доопрацювання в комітетах парламенту і бути проголосованими більшістю в парламенті.

Деякі країни визнали свою національну жестову мову на законодавчому рівні. Доктор де Мельдер (2015) класифікував ці типи законів, в яких здійснюється визнання, на чотири різні категорії:

- Загальне мовне законодавство
- Загальне законодавство про інвалідність
- Закон або акт про жестову мову
- Закон про жестову мову та інші засоби комунікації

У процесі розробки нормативно-правових актів глухі люди та національні асоціації глухих повинні мати можливість брати участь у дебатах і вносити свій внесок у цей процес.

Після того як закон/нормативно-правовий акт прийняв парламент, він має бути схвалений урядом. Це може бути зроблено Президентом або королівською санкцією, залежно від правової системи країни. Після цього він має бути опублікований в урядовому віснику, щоб набути чинності і бути реалізованим.

Загальне законодавство про інвалідність

У більшості країн вже існує загальне законодавство про інвалідність, і після ратифікації Конвенції про права людей з інвалідністю ці країни повинні адаптувати його відповідним чином. Якщо ваша країна ще не внесла поправки до законодавства або перебуває на стадії їх внесення, у вашій організації є можливість запровадити положення про визнання вашої національної жестової мови та/або визнання мовних прав глухих людей у сферах освіти, доступу до інформації, перекладу жестової мови тощо. Якщо ви хочете дізнатися, чи є у вашій країні загальне законодавство про інвалідність, зверніться до цієї сторінки <https://www.un.org/development/desa/disabilities/disability-laws-and-acts-by-country-area.html>.

Цей процес відбувається повільно, і є кілька країн, які все ще проходять внутрішні процеси з метою оновлення свого законодавства. На сьогоднішній день десять країн (станом на 2023 рік, як зазначено в п'ятому розділі) чітко визнали свою національну жестову мову офіційною мовою в загальному законодавстві про інвалідність.

Домашнє завдання:

Знайдіть ваше національне загальне законодавство про інвалідність (і підзаконні акти, якщо такі є) та проаналізуйте його, використовуючи пункти наведеної нижче таблиці. Проаналізуйте та обговоріть законодавство з іншими членами вашої асоціації. Складіть список позитивних аспектів вашого національного законодавства про загальну інвалідність, відсутніх або негативних аспектів цього законодавства, а також того, що слід оновити відповідно до принципів КПІ.

Закінчивши роботу, складіть план проведеного аналізу, щоб мати його під рукою під час зустрічей із законодавцями чи урядовцями. Цей план може бути використаний для того, щоб поділитися пріоритетами вашої організації при оновленні законодавства. Ви також можете запланувати зустрічі з іншими організаціями людей з інвалідністю (ОЛІ) та обмінятися думками.

Цей діалог посилить тези вашої організації у ваших адвокаційних зусиллях та заходах. Це зміцнить статус вашої організації в очах урядовців, ОЛІ та інших зацікавлених сторін.

Елемент, на який слід звернути увагу	Питання, які допоможуть вам у проведенні аналізу	Анотації
Визначення	Чи існують якісь визначення щодо глухих людей, жестової мови, перекладачів жестової мови?	
Рівність та недискримінація	Чи існує закон, який згадує про дискримінацію за мовною ознакою?	
Жестова мова	Чи є згадки про жестову мову у загальному законодавстві про інвалідність?	
	Якщо жестова мова згадується, що про неї сказано?	
	Чи вважається жестова мова рівноправною та офіційною мовою, чи вона є інструментом комунікації для цілей освіти або забезпечення доступності?	
Доступність	Які заходи розглядаються в доступності та усуненні бар'єрів?	
Освіта	Що там сказано про освіту людей з інвалідністю, або глухих?	
	Чи існують заходи, спрямовані на задоволення освітніх потреб глухих людей у базовій, обов'язковій освіті, вищій освіті, професійно-технічній освіті?	
	Чи є згадки про жестову мову, лінгвістичні моделі для глухих, просування мовної та культурної ідентичності, перекладачів жестової мови чи інші актуальні теми?	
Свобода вираження поглядів і переконань та доступ до інформації	Чи розглядається жестова мова та інші формати альтернативної комунікації (наприклад, жестова мова для сліпоглухих) та інші форми альтернативних способів спілкування?	
Інше		

Виконавчий рівень (політика, національні програми)

Кожна країна або регіон має свій власний уряд, і вони можуть відрізнятися в різних країнах. Крім того, в кожній країні існують різні рівні виконавчої влади, які здійснюються урядом: національний, федеральний, регіональний та/або місцевий. Система уряду визначається конституцією, яка регулює його організацію, обов'язки, повноваження та інститути.

Державна політика розробляється для того, щоб діючий уряд міг підтримувати належне функціонування країни, забезпечувати її економічну стабільність та надавати державні послуги та

програми для своїх громадян. Уряди повинні надавати мінімальні державні послуги для всіх громадян, такі як доступ до освіти, охорони здоров'я, безпеки, правосуддя, забезпечення базових зручностей, таких як вода, санітарія та багато іншого. Зазвичай уряд має політику для кожного сектору потреб країни.

Уряди можуть видавати підзаконні акти, які можуть називатися декретами або виконавчими наказами, залежно від правової системи країни. Ці підзаконні акти імплементують чинне законодавство і повинні відповідати законодавчим актам вищого рівня (міжнародним договорам, конституції, статутним законам, нормам, ухваленим парламентом).

Після того, як уряд видає виконавчий наказ/постанову, вона має бути опублікована в офіційному бюлетені та доведена до відома громадян, щоб вони були обізнані з новими правилами. Крім того, уряд звітує про свої дії перед парламентом і представляє йому щорічний звіт про виконану роботу.

Багато країн згадують/посилаються на свою національну жестову мову у виконавчих нормативних актах наступним чином:

- Підзаконні акти, що реалізують Закон/Акт про жестову мову
- Положення про професію перекладача жестової мови
- Положення про мову навчання глухих дітей, яке опосередковано надає мовні права глухим людям
- Мова навчання глухих дітей, що опосередковано надає мовні права глухим людям

Ми рекомендуємо вам і вашій організації дослідити державну політику вашої країни, щоб перевірити, чи стосується вона мовних прав глухих людей і національних жестових мов, а також чи відповідає ця політика Конвенції про права людей з інвалідністю. Визначте, де ваша організація може брати участь як організація громадянського суспільства у розробці/зміні державної політики.

Нормативно-правові акти не є найкращим інструментом для досягнення визнання жестової мови, оскільки вони є короткостроковими і можуть бути легко змінені/скасовані урядом без проходження через законодавчий орган. Дійсно, склад уряду може часто змінюватися, а його пріоритети можуть відрізнятися від пріоритетів попереднього уряду. Ось чому ми рекомендуємо вам і вашій організації домогтися визнання жестової мови на законодавчому рівні, як більш стійкого і постійного досягнення.

Домашнє завдання:

Дослідіть у вашій країні, як громадянське суспільство (національні асоціації глухих) можуть брати участь у процесах прийняття рішень.

Національний уряд

Участь громадянського суспільства	Опис	Контактна інформація	Веб-сайт
Приклад:			
Положення про державну політику	Громадське обговорення моделі освіти для глухих - продиктоване урядом попередня публікація розповсюджується протягом 30 днів для отримання зворотного зв'язку від широкої громадськості	Управління спеціальної освіти Міністерства освіти (додати ім'я відповідальної особи)	Веб-сайт консультації та електронна пошта

Регіональний уряд

Участь громадянського суспільства	Опис	Контактна інформація	Веб-сайт

Місьцеве самоврядування

Участь громадянського суспільства	Опис	Контактна інформація	Веб-сайт

Регіональний або місцевий рівень (політика, постанови, регіональні та місцеві програми)

Органи влади на регіональному та місцевому рівнях видають виконавчі акти у формі розпоряджень після їх затвердження муніципальною або обласною радою. Потім вони повинні бути опубліковані в офіційному бюлетені та доведені до відома громадян.

Мовні права глухих людей також можуть бути розглянуті в цих регіональних та/або місцевих нормативно-правових актах. Дійсно, регіональні та місцеві органи влади, як правило, вирішують питання доступності у сфері транспорту, комунікації та взаємодії в регіональній/місцевій громаді. Наприклад: регіональний уряд може видати виконавчий регламент, який гарантує заходи доступності в муніципальних службах, надає допомогу в разі стихійних лих і забезпечує доступність трансльованої інформації для всіх.

Ви і ваша організація повинні вивчити механізми участі, що існують на регіональному або місцевому рівнях, і уважно стежити за заходами, що здійснюються на цих рівнях, коли вони можуть мати відношення до мовних прав глухих людей.

Як законодавство застосовується на практиці

Усі закони є обов'язковими до виконання з наступного дня після їх опублікування в офіційному віснику, якщо в самому законі не зазначено інше, що відтерміновує його дію. Публікація закону в офіційному віснику є актом промульгації закону. Після промульгації закону чинний уряд зобов'язаний вжити заходів для його реалізації. Серед заходів, що гарантують дотримання закону полягає в

прописуванні додаткового законодавства, підзаконних актів, які дозволять ухваленому закону набути чинності. Підзаконні акти визначають і пропонують заходи, необхідні для виконання вимог закону. Такі заходи з імплементації (підзаконні акти) закону передбачають виділення бюджетних коштів.

Уряди також несуть відповідальність за інформування громадськості про заходи, які вони збираються розробити для імплементації законодавства. Отже, повинні проводити громадські слухання, відкриті для громадян. Це частина пильного моніторингу, який повинні здійснювати організації громадянського суспільства, такі як ваша національна асоціація глухих. Процес, в якому закон втілюється в життя і починає працювати, може зайняти певний час. Іноді закон встановлює, як швидко уряд повинен діяти, щоб вжити необхідних заходів для його введення в дію. Але в інших випадках такого терміну немає, і уряд може не поспішати починати диктувати заходи для його імплементації. Тому важливо, щоб громадяни та організоване громадянське суспільство не втрачали пильності, а також вимагали від чинної влади якнайшвидшої імплементації закону.

Національні асоціації глухих як союзники уряду можуть надати підтримку в цьому питанні:

1. Визначення найважливіших елементів закону, які потребують надійного та чіткого регулювання.
2. Визначте основних осіб, які приймають рішення, сплануйте зустрічі та розвивайте співпрацю, це можна зробити, заохочуючи створення тимчасового міжгалузевого комітету.
3. Будьте пильними та інформуйте ЗМІ, щоб переконати уряд у своєчасному виконанні нормативних актів

Домашнє завдання:

Завдання 1:

Розробіть інфографіку або знайдіть інфографіку про те, як організована ваша країна і які рівні відповідальності та юрисдикції повинні відповідати законам країни.

Зразок формату:

Національний (або федеральний) рівень	Назва державного органу	

Домашнє завдання:

Завдання 2:

Дізнайтеся про дії та відповідальних за них

Діяльність	Хто (законодавча, виконавча, судова)
Ініціює закон	
Визнає закони неконституційними	
Підписує законопроекти як закони	
Приймає рішення про річний бюджет уряду	
Накладає вето на законопроекти	
Тлумачить/надає значення законам	
Імплементує закон або законопроект	
Укладає договори	

Організації, відповідальні за дотримання прав на жестову мову

Підзвітність - це термін, що стосується процесів, правил і структур, які покладають на державних службовців юридичну відповідальність за дії, які здійснюють їхні відомства. Після ухвалення закону про визнання жестової мови державна установа або установи зобов'язані нести відповідальність за його виконання.

Відповідальність за імплементацію закону може покладатися на одне або кілька міністерств, відомств або секретарів. Крім того, регіональні або місцеві органи влади також повинні взяти на себе свою частку відповідальності, щоб виконати свої зобов'язання. У багатьох випадках управління, яке відповідає за питання інвалідності, є департаментом, який очолює всі питання, що стосуються людей з інвалідністю, в тому числі і тих, що стосуються спільноти глухих. З іншого боку, можуть також існувати національні мовні ради або державні установи, відповідальні за питання культури, які потенційно можуть взяти на себе керівництво або управління питаннями, що стосуються ваших національних жестових мов. У будь-якому випадку, життєво важливо, щоб відповідна державна установа або установи були обізнані з цим питанням. Якщо вони цього не роблять, вони повинні найняти зовнішнього експерта. Крім того, вони повинні тісно співпрацювати з національними

асоціаціями глухих. У деяких країнах є закони, що визнають національну жестову мову, або визначають, яка державна установа чи установи відповідатимуть за її впровадження, або передбачають створення органу, який відповідатиме за захист мовних прав глухих людей. В інших випадках присутні обидва ці положення.

У деяких випадках національна комісія жестової мови може відповідати за впровадження та моніторинг закону про визнання. Це стосується Нідерландів, де було створено Консультативну раду з питань NGT, Данії, де було створено Данську раду з питань жестової мови, та Нової Зеландії, де було створено Новозеландську раду з питань жестової мови (див. De Meulder, Murray & McKee 2019 для більш детальної інформації про це).

Фінансування права на практиці

Для ефективного впровадження закону потрібен спеціальний бюджет. Це має бути відображено в законодавстві з відповідним формулюванням, що забезпечує фінансування. Якщо законодавство про жестову мову не містить конкретних фінансових асигнувань, вони можуть бути визначені у підзаконному акті виконавчої влади. Насправді, рекомендується вставити суму, яка виділена, в підзаконному акті, а не в законі про жестову мову.

Причина полягає в тому, що легше змінити суму, виділену у виконавчій постанові, ніж у законі. Таким чином, буде легше збільшити річний обсяг асигнувань у ситуації, коли він не відображатиме реальних витрат, необхідних для виконання законодавства про жестову мову.

Оскільки уряди займаються багатьма питаннями одночасно, цілком можливо, що вони не мають достатньої компетенції або досвіду у сфері жестової мови та прав людини для глухих людей. Саме тут можуть втрутитися національні асоціації глухих і глухі науковці та/або мовні активісти, щоб надати рекомендації та досвід своїм урядам.

Процес створення бюджету для національного уряду складається з чотирьох окремих етапів. Ці етапи відомі як підготовка бюджету, законодавче затвердження або санкціонування бюджету, виконання або реалізація бюджету та бюджетна підзвітність. Цей цикл фінансування відбувається раз на рік і підлягає нагляду у формі аудиту та перевірок відповідно до законодавства, яке регулює державне фінансування у вашій країні.

Національні асоціації глухих повинні будуть впливати на уряд з метою виділення державного бюджету на розробку та пріоритети у впровадженні закону. Законопроект про жестову мову може також включати креативні способи залучення приватного фінансування для його реалізації, окрім державних заходів, це може бути у формі податкових пільг, державно-приватного партнерства, грантових програм або інших способів заохочення приватного сектору зробити свій внесок у його реалізацію.

Кожна країна має власну правову базу для прийняття рішень і розподілу коштів, а також для звітування та моніторингу їхньої ефективності. Положення про фінансування в законах про жестову мову повинні включати всі або комбінацію наступних пунктів:

- Заява в законі, яка зобов'язує уряд забезпечити достатній бюджет для впровадження жестової мови. Повинно бути зрозуміло, який державний орган буде відповідати за адміністрування бюджету.
- Залежно від вашої інституційної системи, можливо, що юридичне визнання та впровадження вашої національної жестової мови може стосуватися не лише однієї державної установи, органу чи агенції, а й кількох. Особливо, якщо вони повинні дотримуватися вимог доступності та наймати перекладачів, наприклад, деякі державні установи потребують чіткого дозволу або директив для витрачання ресурсів на наймання перекладачів жестової мови.
- Включіть перелік фінансування для конкретних заходів з реалізації, таких як ресурси для Ради з питань жестової мови, для реалізації програм з підготовки інструкторів з жестової мови та перекладачів жестової мови, для дослідження жестової мови, створення словника жестової мови тощо.
- Надавати стимули для академічного фінансування, пов'язаного з імплементацією закону. Зазвичай дослідження не фінансуються, але уряди можуть субсидювати університети для проведення безперервних досліджень у сфері освіти глухих дітей, сурдопедагогіки, навчання жестової мови, лінгвістики та підготовки перекладачів.
- Створити стимули для Національної асоціації глухих допомагати та брати участь у впровадженні закону.
- Надати директиви та інформацію про ініціативи, що фінансуються з приватних джерел, пов'язані з виконанням закону, такі як гранти, державно-приватне партнерство, гранти для НУО або організацій громадянського суспільства, а також включати стимули для заохочення приватного фінансування. Директиви повинні прямо згадувати або передбачати механізм участі, щоб національні асоціації глухих були залучені до процесу і брали в ньому участь.

Модельний закон про жестову мову забезпечить розподіл державного фінансування таким чином, щоб були ресурси принаймні для наступних видів діяльності:

Деякі уряди додатково надають державне фінансування для конкретних проектів, які здійснюються спільно з національними асоціаціями глухих, наприклад, для розробки словника жестової мови або збірника жестової мови. Важливо розвивати хороші робочі відносини з урядом на всіх рівнях: національному, регіональному та місцевому, щоб імплементація закону була успішною.

Моніторинг та дотримання вимог

Для національних груп глухих дуже важливо швидко організуватися, щоб контролювати як виконується закон. Процес адвокації законодавчого визнання жестової мови продовжиться з новою стратегією після досягнення цієї віхи.

Як ми вже обговорювали в попередніх розділах, права на використання жестової мови вважаються правами людини і також включені в КПІ. Це означає, що уряди зобов'язані залучати групи громадянського суспільства, а саме національні асоціації глухих людей, до впровадження, моніторингу та оцінки закону.

Чому моніторинг важливий:

Коли національні спільноти глухих беруть активну участь, вони можуть збільшити свою силу і сферу впливу, зробити свій внесок у побудову більш поважного і різноманітного суспільства, а також висловити свою громадянську позицію і відчуття приналежності до нації. Коли справа доходить до питань, що стосуються жестової мови, проблеми повинні вирішуватися глухими людьми та їхніми організаціями, а державна політика повинна вдосконалюватися шляхом залучення різних внесків і точок зору. Це особливо важливо для громад глухих.

Досягнення юридичного визнання вашої національної жестової мови - це перший крок у правильному напрямку. Але на цьому адвокаційна робота не закінчується. Наступний крок - процес імплементації закону. Саме тут закон зможе мати реальний вплив. Громади глухих повинні бути готові до цього завдання - постійного моніторингу та підтримки уряду в його реалізації.

Національні асоціації глухих можуть:

Висловлювати думки, пропозиції з точки зору глухих та їхнього досвіду як людей з інвалідністю та представників мовної меншини

Переглядати та обговорювати існуючу політику для просування прав на жестову мову

Спільнота глухих має право бути поінформованою про діяльність уряду та виконання законів (ми всі платимо податки)

Спільнота глухих має право брати участь як у прийнятті державних рішень, так і у виконанні законів

Спільнота глухих має право висловлювати свою думку з питань, що їх стосуються: жестові мови відносяться до спільноти глухих

Питання, пов'язані з громадою глухих, турбують нас, особливо в питаннях освіти, доступу до інформації та перекладачів жестової мови

Взаємодіяти з іншими зацікавленими сторонами в тіньовому звіті до КПІ про прогрес у забезпеченні прав осіб, які використовують жестову мову

Підтримка правозастосування та імплементації законів

Підтримка чинного уряду в розробці соціальних індикаторів для кращого моніторингу впливу законів про жестову мову у довгостроковій перспективі

Забезпечити, щоб політика імплементації ґрунтувалася на правах людини

Як Національна асоціація глухих може контролювати виконання закону про жестову мову?

Першим кроком вашої організації у цьому процесі має стати дослідження численних форумів для залучення громадськості, які існують у вашій країні. Консультації з громадськістю є важливим компонентом демократичного врядування, який вимагає від діючих урядів розробки різних тактик, після чого вони консультуються з населенням з найважливіших питань державної політики. Вони можуть відбуватися у формі публічних і відкритих форумів, офіційних письмових консультацій, конференцій, відкритих запитів на проведення спеціалізованих консультацій з питань політики, зустрічей з групами інтересів або громадськими комісіями, і це лише кілька прикладів.

Публічні консультації з громадськістю щодо імплементації або моніторингу законів є надзвичайно важливими з кількох причин. По-перше, вони дають змогу встановити базову лінію для збору доказів,

по-друге, це полегшить моніторинг і відстеження результатів впровадження; по-третє, забезпечить прозорість дій і процесів прийняття рішень урядом; по-четверте, це дасть громадянам або зацікавленим групам можливість підтвердити результати і відчувати свою причетність до них. Спільнота глухих повинна бути залучена до процесу консультацій з усіх питань, пов'язаних з жестовою мовою.

Тому вам потрібно буде провести дослідження і дізнатися про публічні консультації, які наразі проводяться урядом, а також про те, чи проводяться такі консультації спеціально для людей з інвалідністю, зокрема для глухих. З'ясуйте, чи існують якісь директиви або процеси, які вимагають проведення консультацій з громадянським суспільством та його залучення до прийняття державної політики. Зберіть ці дані та занотуйте їх прикладі діаграми, подібній до тієї, що показана нижче. Крім того, не забудьте додати контактну інформацію та посилання на ресурси у вашій країні.

Приклад діаграми для коментування існуючих різних типів платформ для публічних консультацій:

Рівень або екземпляр	Тип консультації(й)	Чи враховані розумні коригування та вимоги до доступності?
Законодавчий рівень		
Рівень національного уряду (Президентський офіс або рівень міністра)		
Рівень національного офісу з питань інвалідності		
Регіональні органи влади		
Рівень місцевого самоврядування (Муніципалітет)		

Хто буде здійснювати нагляд за розробкою нормативних актів або директив після впровадження закону про жестову мову? Хто буде забезпечувати виконання законів? Зазначте, який керівний орган буде нести за це відповідальність.

Приклад діаграми для коментування існуючих різних типів платформ для публічних консультацій:

Відповідальна інстанція або офіси	Як долучитися та взяти участь у публічних консультаціях	Контактна інформація

Після ухвалення вашого національного закону про жестову мову ви повинні мати можливість відстежувати та вживати заходів щодо деяких речей:

- Брати участь у публічних обговореннях, які будуть проводитися щодо імплементації закону.
- Брати участь у формулюванні нових вимог до виконавчих нормативних актів (указів, розпоряджень або інших національних, регіональних та місцевих законодавчих актів).
- Слідкуйте за тим, як розподіляється бюджет, і переконайтеся, що включені кошти для Ради з питань жестової мови, кошти на оплату послуг перекладачів жестової мови в таких сферах, як освіта, доступність, мовлення та інші, а також фінансування досліджень, навчання та розповсюдження інформації про жестову мову.
- Забезпечити, щоб державний орган, відповідальний за нагляд за питаннями жестової мови, мав необхідну компетенцію та досвід для виконання положень законодавства.
- Слідкуйте за координацією між різними рівнями влади, оскільки в уряді буде більше одного департаменту, відповідального за виконання закону. До таких департаментів належать департаменти з питань доступності, інвалідності, освіти, охорони здоров'я, комунікацій (телерадіомовлення) та зв'язку.
- Якщо ваша організація помітила недотримання вашого законодавства про жестову мову, ви повинні подати публічну скаргу, або публічне подання, або відкритий лист до державних чиновників з великою кількістю підписів від членів спільноти глухих, або ви повинні провести відкриті та мирні демонстрації, щоб привернути увагу уряду, щоб вони могли внести корективи та покращення разом з членами спільноти глухих.
- Розробка базової лінії та чітких індикаторів для моніторингу прогресу, фіксації та коментування досягнень і результатів програм з плином часу. Деякі країни, які взяли на себе зобов'язання щодо Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року, також здійснюють моніторинг та відстеження його індикаторів, тому вони є одними з тих, які будуть використані.
- Вести облік успіхів і невдач у сфері прав на жестову мову, а в разі виявлення порушень прав людини повідомляти про них на місцевому та глобальному рівнях Комітет з прав людини за допомогою паралельних звітів та інших форм комунікації.
- Зберігайте критичну позицію і постійно перевіряйте, чи дійсно законодавство, що регулює жестову мову, дає бажані результати.

- Забезпечити ефективне використання коштів, виділених на виконання Закону про жестову мову, на постійній основі, виступати за дотримання Закону про жестову мову.

Отже, як бачимо, моніторинг та забезпечення комплаєнсу - справа не з легких, і тут потрібні послідовність, постійна адвокація та тісна співпраця з особами, які приймають рішення.

Залучення організацій людей з інвалідністю до комплаєнс-заходів

Організації людей з інвалідністю (ОЛІ) можуть бути величезним союзником громад глухих. Вони так само борються за свої права, як і ми, і ми, безсумнівно, розділимо з ними багато місць боротьби, спілкування з представниками влади та інших заходів.

У деяких країнах поширеною практикою є афілійованість національних організацій людей з інвалідністю з національними правозахисними організаціями. Це дозволяє таким організаціям брати активнішу участь, мати більше досвіду та тісніші стосунки з чинним урядом.

Тому важливо планувати, інформувати та залучати ваших національних ОЛІ, щоб вони також могли брати участь у діяльності спільноти глухих і підтримувати вас у моніторингу та дотриманні закону про жестову мову. Тому планування, комунікація та залучення ОЛІ є стратегічно важливими.

Важливо розвивати зв'язки з неурядовими групами та академічними установами, так само як і залучати до цього процесу ОЛІ. Чим більше мереж і зв'язків розвиватимуть національні асоціації глухих для моніторингу та роботи над впровадженням закону про жестову мову, тим більше ресурсів матиме спільнота глухих.

Академічні установи можуть взяти на себе роль розробників досліджень, які дозволять здійснювати надійний моніторинг, виявляти прогрес і досягнення, а також визначати сфери для подальшого вдосконалення або недостатнього виконання. Це дає змогу безперервно рефлексувати і може допомогти розробити кращі стратегії дотримання закону про жестову мову.

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

Початок вашої адвокаційної діяльності

ВІДЕО

7.1 – Підхід, що базується на правах жестової мови для розробки ефективного законодавства

7.2 – Хто має бути залучений?

7.3 - Підготовка стратегії законодавчої роботи з питань жестової мови

7.4 - Домашнє завдання: контрольний список досліджень та перелік тем

7.5 - Виявити, розвивати та створювати альянси

7.6 - Домашнє завдання за темами та проектами статей пропозиції

Різні типи законодавства

Глухі люди та організації, що представляють їхні інтереси, виступають за юридичне визнання своїх національних жестових мов різними способами, такі як підвищення обізнаності, петиції, мирні протести, мітинги та зустрічі з урядовцями. Просуваючи законодавство, що визнає вашу національну жестову мову, дуже важливо дотримуватися підходу, що базується на правах людини.

Застосування правозахисного підходу означає, що всі ваші вимоги щодо юридичного визнання вашої національної жестової мови повинні бути підкріплені відповідними правовими положеннями та політичними документами, такими як Конвенція про права осіб з інвалідністю, а також адвокаційною підтримкою з боку відповідних позиційних документів ВФГ. Мета полягає в тому, щоб підкреслити, що це фундаментальне право, притаманне всім глухим людям, а не їхнє просте бажання.

Оскільки адвокаційна робота і кампанія можуть зайняти кілька років, дуже важливо створити сильну і згуртовану спільноту глухих з численними союзниками, щоб розробити добре сплановану стратегію для донесення послідовного й ефективного повідомлення.

Адвокація основних прав людини, таких як свобода використання жестової мови, є постійним і безперервним процесом.

Хто має бути залучений до розробки, моніторингу, впровадження та оцінки плану досягнення юридичного визнання ваших національних жестових мов?

Національні асоціації глухих повинні очолити національну ініціативу, спрямовану на досягнення юридичного визнання ваших національних жестових мов.

Розробкою стратегії має керувати основна команда організації. Ця команда повинна відповідати за розробку, моніторинг та реалізацію довгострокової стратегії захисту мовних прав глухих людей. Наявність узгодженого набору сильних принципів і правил стане можливою завдяки прийняттю підходу, який зосереджується на правах людини і правах жестової мови.

Основна команда повинна мати можливість взаємодіяти зі своєю громадою глухих, узгоджуючи свої дії та розширюючи можливості для того, щоб кожен міг взяти на себе відповідальність за ініціативу та її результати. Участь і прозорість повинні бути включені на всіх етапах, і кожен, хто

виступає в громаді глухих, повинен нести відповідальність як за свою участь, так і за повідомлення, яке він доносить. Залучення громади та відкритість повинні бути включені в усі аспекти процесу. Національні асоціації глухих повинні ретельно обмірковувати і зробити обґрунтований вибір для цієї основної команди. У зв'язку з цим організації необхідно шукати людей, які мають досвід роботи в довгострокових проєктах, володіють лідерськими та міжособистісними якостями, здатні створити мережу і розвивати зв'язки, є наполегливими і завзятими. Вони також повинні мати творчі здібності, володіти широкими знаннями та досвідом про реальність спільноти глухих. Нарешті, якщо обрана основна команда знайома з політичною ситуацією та законодавчою базою країни, це є плюсом.

Після того, як національна асоціація збере основну команду, можна розпочинати роботу та стратегічне планування.

У цьому розділі представлено короткий огляд кількох стратегій і методів лобювання, які допоможуть досягти визнання вашої національної жестової мови. Важливо визначити найбільш релевантну та здійсненну стратегію відповідно до політико-економічних реалій вашої країни. Наприклад, немає сенсу подавати петицію до парламенту з проханням ухвалити закон про жестову мову, якщо ваша правова система не передбачає можливості внесення змін через петицію. У цьому розділі ми представляємо кілька різних сценаріїв, які ілюструють, як деякі країни можуть розвивати свою стратегію

З чого почати боротьбу за юридичне визнання жестової мови?

1. Національне товариство глухих розвиває партнерство з юридичною командою для розробки проєкту та надає всю необхідну інформацію команді (дані, ситуація, з якою стикаються глухі люди...). Після того, як асоціації нададуть свої коментарі та точки зору, документ пройде ретельний аналіз та поглиблене доопрацювання, після чого команда юристів вносить до нього подальші корективи. Після цього законопроект буде готовий до внесення на розгляд парламентом через народного депутата. Паралельно з процесом з поданням законодавчої пропозиції, асоціація працює над підготовкою адвокаційної стратегії, яка включає підготовку меседжів, а також розробку комунікаційної та медіа-кампанії, що супроводжуватиме та доповнюватиме процес.

2. Національна асоціація глухих формує основну адвокаційну команду, як зазначено вище, і починає організовувати семінари, щоб доповнити законопроект про жестову мову, розроблений юридичною командою. На семінарах будуть зібрані дані, в тому числі життєвий досвід глухих людей, які підтверджують необхідність прийняття законопроекту про жестову мову і слугуватимуть доказом для членів парламенту.

Паралельно з цими зусиллями національна асоціація глухих повинна почати створювати альянси з організаціями глухих та будь-якими іншими НУО (правозахисними НУО), щоб виступати за юридичне визнання їхньої національної жестової мови на урядових зустрічах, публічних заходах та в засобах масової інформації.

3. У деяких країнах національні асоціації глухих почали виступати за внесення законопроекту через уряд, а не через парламент. Це відбувається в країнах, де існують позитивні та міцні стосунки між громадою глухих та урядом у влади. Той факт, що ця пропозиція була подана урядом, свідчить про те, що вона вже була ретельно обговорена з різними державними установами, які відповідатимуть за реалізацію законопроекту. Як наслідок, законодавча влада буде впевнена в тому, що ця пропозиція може стати законом. Однак саме уряд, найімовірніше, візьме на себе відповідальність ініціативи, з національною асоціацією глухих або без неї.

Одним з обмежень цієї стратегії є те, що вона може зменшити обсяг початкового запропонованого законопроекту, залежно від можливостей його реалізації чинним урядом при владі. Це цікава альтернатива, якщо парламентська (депутатська) ініціатива виявиться невдалою.

У деяких країнах виконавчий наказ або верховний указ може мати такий самий рівень повноважень, як і закон. Однак він слабший за закон, прийнятий парламентом, оскільки може бути скасований будь-яким наступним урядом.

4. Ініціатива може виходити від члена законодавчого органу (члена парламенту або конгресмена), який звертається до національної асоціації глухих з проханням розробити законопроект про визнання національної жестової мови.

Ця стратегія вигідна тим, що національна асоціація глухих матиме прямий контакт із законодавчим органом і зможе направляти їх, надавати їм дані та ресурси.

Асоціація також може провести медіа-кампанію, щоб переконати інших політиків і широку громадськість у важливості цієї пропозиції. Аналогічно, вони повинні зв'язатися з організаціями людей з інвалідністю та іншими громадськими рухами, щоб ті приєдналися до плану і підтримали його.

Підготовка стратегії законодавчої роботи з питань жестової мови

Створіть основну команду

Ваша асоціація повинна обрати команду людей, які очолять вашу кампанію і зроблять її успішною, щоб домогтися прийняття закону, який офіційно визнає національну жестову мову (мови) у вашій країні.

Майте на увазі, що немає обмежень щодо кількості осіб, які можуть увійти до складу основної команди, але розгляньте можливість створення групи, яка матиме хорошу динаміку та зможе працювати разом. Команда має бути достатньо гнучкою для прийняття рішень. Ваша основна команда повинна бути різноманітною і включати осіб з досвідом адвокації на законодавчому рівні.

Розглянемо наступні профілі для основної команди, яка буде працювати з правлінням Національної асоціації глухих (НАГ):

- Координатор кампанії - особа, відповідальна за розробку, впровадження та оцінку стратегічного плану.
- Юридичний координатор - особа, відповідальна за організацію розробки законодавства про права осіб, які використовують жестову мову, а також за зв'язок із законодавцями та іншими державними службовцями.
- Адміністративна підтримка кампанії - особа, відповідальна за допомогу команді у вирішенні адміністративних питань, пошук ресурсів та грошей, а також залучення спонсорських партнерств.
- Координатор з питань медіа та маркетингу - особа, відповідальна за підтримку команди з ключовими повідомленнями для кампанії, відповідальна за всі комунікації в соціальних мережах, заходи та політичну адвокацію.
- Координатор зв'язків допомагатиме НАГ у пошуку потенційних партнерів, зацікавлених сторін та політичних союзників.
- Координатор волонтерів - особа, відповідальна за набір, нагляд та навчання волонтерів, а також усіх тих, хто буде підтримувати план.
- Координаторка з питань освіти та розвитку потенціалу – людина, яка проводитиме семінари та освітні програми як у спільноті глухих, так і за її межами.

Дослідження

Важливо розуміти історію адвокаційної діяльності вашої асоціації. Це допоможе визначити, чи були ваші попередні зусилля плідними, та оцінити причини успіху чи невдачі. Це допоможе найкращим чином адаптувати вашу політику та адвокаційні зусилля, спрямовані на юридичне визнання вашої національної жестової мови.

Домашнє завдання:

Контрольний список досліджень:

Зробіть підсумок минулих та поточних адвокаційних зусиль Національної асоціації глухих	
Визначити поточну політику щодо глухих людей, спільноти глухих та жестової мови	
Збір даних: Статистичні дані, тематичні дослідження, дослідження та інші	
Підготуйте резюме або заяву про важливість і необхідність закону про жестову мову	
Дослідити графік запровадження закону про жестову мову	
Визначте цільову аудиторію (законодавці, урядовці, впливові політики та особи, які приймають рішення (потенційні союзники та супротивники))	
Визначте свої зацікавлені сторони та союзників	
Дослідіть та визначте поточні ресурси вашої асоціації для адвокації та оцініть потреби у фінансуванні.	

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

Розробка часової шкали та стратегічного плану

ВІДЕО

- 8.1 - Як розробити стратегічний план: вступ
- 8.2 - Як розробити SMART-цілі для юридичного визнання (і домашнє завдання)
- 8.3 - Як розробити стратегічні плани, часові рамки та плани пом'якшення наслідків
- 8.4 - Як розробити комунікаційну стратегію

Розробити мету для законодавства про права на жестову мову

Робота у сфері прав людини - це відповідальна, складна та трудомістка робота, яка потребує багато часу. Розробка стратегічного плану з чіткою метою та планом дій допоможе досягти стійких і значущих змін. Перш ніж розпочинати будь-яку адвокаційну роботу, ви та ваша організація повинні розробити ґрунтовний план дій та стратегію для досягнення ваших адвокаційних цілей. Згідно з досвідом інших країн, які працювали над визнанням жестової мови, найкоротший термін для досягнення визнання зазвичай становив близько трьох років, а найдовший - близько 10 років. Організації глухих людей традиційно не мають достатньо ресурсів, і дуже покладаються на волонтерську працю.

Тому розробка стратегічного плану є ще більш важливою для того, щоб ефективно визначити пріоритетність часу та праці людей для досягнення ваших цілей.

Розробка робочої стратегії та графіку починається з створення основної команди, що знаходиться у вашій національній асоціації глухих людей. За необхідності, проводьте зустрічі для перегляду стратегії з виконавчими директорами або членами правління вашої асоціації. Це можна робити щомісяця, щокварталу, раз на два роки або раз на рік. Ви можете використовувати ці зустрічі для оцінки прогресу та ініціатив кампанії, обговорення найважливіших заходів, оцінки ефективності та коригування стратегії за необхідності.

Доручіть завдання основній команді

Розробіть стратегію та графік

Заплануйте зустрічі з перегляду Стратегії

Як розробити стратегічний план:

Створіть зрозумілий проектний бриф, що включає базовий огляд, який донесе ваші цілі до відповідних партнерів.

Створіть документ, який включає всі наведені нижче елементи вашого резюме:

- Мета - юридичне визнання вашої національної жестової мови
- Довідкова інформація
- Короткострокові, середньострокові та довгострокові орієнтири
- Цілі проекту
- Часові шкали
- Стратегія комунікації та розповсюдження інформації
- Оцінка та постійний моніторинг вашого плану

Сформулюйте мету щодо юридичного визнання вашої національної жестової мови.

Для початку дуже важливо визначити основні питання або проблеми, які виникають у глухих людей під час використання жестової мови у вашій країні. У четвертому розділі цього посібника ви ознайомилися з різними питаннями, які допоможуть вам дізнатися про проблеми та перешкоди, з якими

стикаються глухі люди у вашій країні. Якщо ви виконали цю роботу, у вас будуть матеріали, які допоможуть вам вивчити і зосередитися на найбільш важливих проблемах і нагальних вимогах для кампанії за мовні права глухих людей.

У четвертому розділі (Що таке права на жестову мову) ви мали б розглянути та обговорити основні питання, що стосуються прав людини та прав глухих людей на жестову мову у вашій країні. Зберіть факти і розпочніть планування та процес. Почніть з постановки мети і завдань на основі обґрунтованих припущень про те, чого можна досягти вашій країні, беручи до уваги вашу правову систему і політичну структуру.

Знайдіть час, щоб визначити і записати свою головну мету і завдання. Джерого Т. Доран (1981) розробив техніку написання цілей, відому як SMART-цілі. Ініціали S.M.A.R.T. розшифровуються як аббревіатура, що означає: "Конкретні", "Вимірювані", "Досяжні", "Релевантні/реалістичні" та "Орієнтовані на час".

ВИМІРЮВАНИЙ:

Як ви відстежуватимете прогрес і досягнення

ДОСЯЖНО:

Чи здатна ваша організація планувати, відстоювати свої інтереси, щоб досягти поставленої мети? Якщо ні, то що вам потрібно зробити?

ДОРЕЧНИМ/РЕАЛІСТИЧНИМ:

Чи можете ви дійсно досягти цілей, які ставить перед собою ваша організація?

ВЧАСНО:

Коли ви плануєте досягти поставлених цілей? Поверніть процес у зворотному напрямку. Планування у зворотному порядку допомагає побачити все, що потрібно зробити.

Доран створив SMART-цілі для бізнесу після того, як побачив, як різні компанії намагаються встановити чіткі цілі. Його методологія пропонує командам платформу для побудови змістовних, повних завдань для досягнення своїх цілей.

Перш ніж ви почнете розробляти і писати свою SMART-ціль, важливо оцінити, які проміжні результати ви хочете досягти.

Це можуть бути дати, етапи або віхи. Вважайте їх маленькими перемогами або прогресом на шляху до мети, а не дедлайнами. До таких віх можна віднести, наприклад, наступне:

- Законопроект про жестову мову, розроблений ...
- Законопроект розглянуто на засіданні ...
- Законопроект представлений на сайті
- До парламенту внесено проєкт закону про ...

Використовуйте наступну таблицю, щоб прокоментувати їх і додати часові рамки:

Етапи	Часові шкали

Після того, як ви записали основні етапи, спробуйте розбити їх на конкретні завдання і призначити їх членам основної команди. Визначивши відповідальних, буде легше уявити та оцінити, скільки часу займе виконання завдання, які ресурси можуть знадобитися цій людині або команді, і як визначити їхню пріоритетність. Нижче наведено приклад.

Завдання	Відповідальна особа або особи

На наступному етапі підготуйтеся до написання того, як ви будете вимірювати прогрес, якого досягає ваша основна команда, а також які докази будуть використовуватися для перевірки цілей. Приклад наведено нижче.

Як виміряти прогрес	Засоби перевірки

Тепер, коли ви визначили завдання і відповідальних за їх виконання, а також те, як ви будете відслідковувати успіх, ви можете використовувати всі таблиці, щоб почати розробляти свою SMART-ціль. Після цього ви зможете побудувати стратегічний план і графік на основі вашої мети.

Сформулюйте свою SMART-ціль

SMART-ціль

Сформулюйте стратегічний план і графік.

Як ви, безсумнівно, бачили з попередніх вправ з розробки вашої SMART-цілі, ваша адвокаційна робота займе певний час. Це час, витрачений з користю. Наявність чітких пріоритетів допоможе вам визначити вашу роботу у сталий спосіб. Дуже важливо, щоб ви та ваша організація мали точне уявлення про короткострокові, середньострокові та довгострокові цілі, узгоджені з вашими наявними умовами, ресурсами та альянсами.

Коли ви розробляєте стратегічний план, пов'яжіть його з вашою SMART-ціллю та інтегруйте в нього конкретні завдання, конкретні заходи, відповідальність, часові рамки та результати. Не забувайте про довгострокову перспективу

суспільної трансформації, до якої ви прагнете. Як зміниться суспільство після визнання та впровадження вашої національної жестової мови?

Розробити план дій

Перш ніж створювати графік, почніть планувати план дій. Використовуючи визначену вами мету, етапи та обов'язки, які ви розподілили між членами вашої команди, тепер ви зможете виконати вправу щодо плану дій. Почніть з того, що запишіть свій список дій у таблицю нижче, детально описавши, як ви будете виконувати ці завдання. Використовуючи попередні вправи, заповніть колонки, вказавши, хто буде відповідати за виконання, дату та ваші цілі.

План дій			
Список дій (Напишіть речення, які пояснюють ваші дії)	Хто нестиме відповідальність	Термін виконання	Результат (ціль)

Підготуйте план пом'якшення наслідків на випадок

Як і в будь-якій стратегії, завжди важливо передбачити і мати запасний план на випадок, якщо виникнуть умови, які завадять вам здійснити задумане. Підготуйте план пом'якшення наслідків для сценаріїв, які, на вашу думку, будуть більш складними або з високим ступенем непередбачуваності.

Планування пом'якшення наслідків	
(ЩО, ЯКЩО?)	Потенційні перешкоди:
	План пом'якшення наслідків:

Розробляємо хронологію подій:

Часова шкала - це візуальний інструмент, який може допомогти вашій основній команді зрозуміти, попередньо переглянути та відстежити розвиток вашого стратегічного плану. Часова шкала допоможе вам в управлінні проектом та підвищенні його ефективності. Під час зустрічей для стратегічного огляду важливо оцінити та прийняти рішення, необхідні для досягнення цілей.

Базовий розклад, якого легко дотримуватися і який є корисним для всіх, є чудовим, наприклад, такий:

Project title		Year												
Name of organisation														
Describe objective and		202...												
Component I:		Person respor	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SET	OCT	NOV	DEC
1.1														
1.2														
1.3														
1.4														
1.5														
		Person respor	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SET	OCT	NOV	DEC
Component II:														
2.1														
2.2														
2.3														
2.4														
		Person respor	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SET	OCT	NOV	DEC
Component III:														
3.1														
3.2														
3.3														

Завантажте цю [таблицю Excel](#) з простим графіком, щоб розпочати планування.

Як згадувалося в попередніх розділах, ви можете зіткнутися з недоброзичливцями, і вам і вашій організації потрібно буде швидко відповісти їм і поділитися інформацією, щоб вони стали на ваш бік і підтримали вашу ініціативу.

Розробити комунікаційну стратегію

Створіть комунікаційну стратегію для різних аудиторій. Одна аудиторія призначена для внутрішньої комунікації всередині організації та спільноти глухих. Інша аудиторія призначена для комунікації зі ЗМІ та широкою громадськістю. Вам також знадобиться план комунікації з політичними та законодавчими органами.

Почніть з визначення того, кому і що ви хочете донести і поширити. Різні аудиторії потребують адаптованих повідомлень, щоб вони могли краще розуміти і співпереживати громаді глухих і жестовій мові. Залучення ширшої аудиторії до стратегічної комунікації спільноти глухих значно впливає і чинить

тиск на уряд і законодавців з метою забезпечення прав глухих людей на використання жестової мови. Ретельно розроблений комунікаційний план допоможе досягти поставлених цілей і виміряти прогрес і досягнення. Ще одна причина, чому це потрібно зробити, полягає в тому, що це допоможе вашій організації розвивати альянси і відносини з різними зацікавленими сторонами.

Існує кілька комунікаційних тактик, заходів і стратегій, які можна використовувати для поширення ваших повідомлень і проведення кампанії. Важливо, щоб ваша організація поставилася до цього з особливою увагою, оскільки ваш комунікаційний план визначатиме напрямок кампанії. Комунікація - це не тільки процес розповсюдження інформації, але й передача справжньої природи спільноти глухих та важливості жестової мови в житті глухих людей.

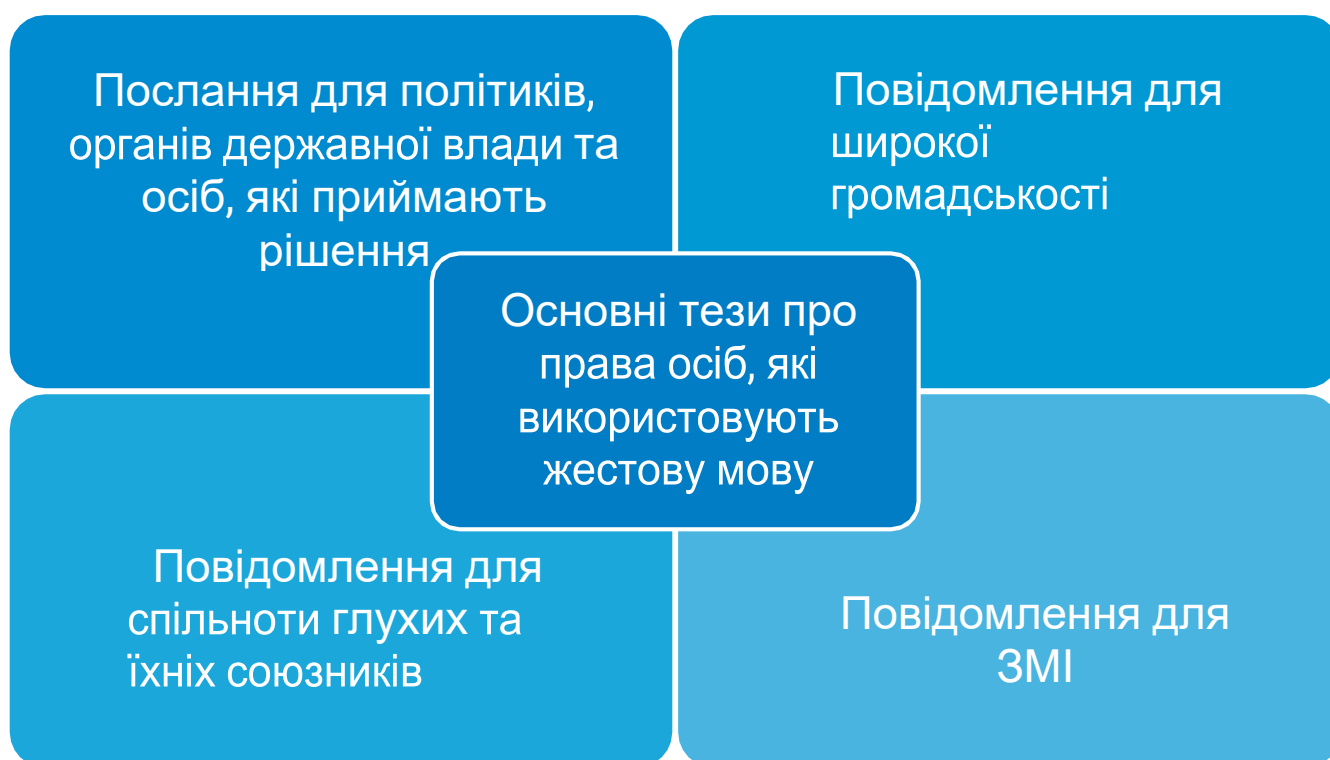
Планування цього вимагає проведення мозкового штурму та визначення основних ключових повідомлень, а також того, як і де вони будуть донесені найкращим чином. Хороший комунікаційний план повинен включати:

- Чітку мету (підсумуйте, як комунікаційний план пов'язаний з вашою метою досягти юридичного визнання прав вашої країни на використання жестової мови)
- Визначте цілі та завдання того, що ви хочете отримати від спілкування і чого хочете досягти.
- Визначте, хто є вашою цільовою аудиторією (в тому числі, як, яку інформацію, де і коли комунікувати)

- Інструменти та методи комунікації (визначте, як і де ви збираєтеся доносити ключові повідомлення)

- Розробіть графік комунікацій, виходячи з цілей, які ви визначили для досягнення.

Розробка повідомлень для різних груп і аудиторій означає, що ви повинні думати, як вони, і ставити себе на їхнє місце. Якої інформації вони потребують? Як ви можете надати їм інформацію, щоб переконати їх підтримати вашу роботу? Прийміть їхню термінологію і переконайтеся, що ви можете бути визнані легітимним експертом у цій темі.

Комунікації можуть приймати різні форми, і ви можете використовувати кілька інструментів або методів для поширення інформації, і в залежності від мети важливо підготувати документацію для передачі повідомлень в декількох форматах, таких як

- Позиційні документи з основними ключовими повідомленнями
- Брошури
- Флаєри
- Презентації
- Прес-релізи
- Прес-конференції
- Заходи спільноти глухих (наприклад, Міжнародний тиждень глухих, Міжнародний день жестових мов та інші)

- Розміщення відеозвернень у соціальних мережах
- Діяльність (мирний марш, публічні петиції, публічні демонстрації)

Нарешті, у всіх комунікаційних планах і стратегіях важливо враховувати фактор доступності як для людей, щочують, так і для глухих, протягом усього процесу. Складіть плани і домовленості, щоб зробити ваші комунікації доступними для всіх, включаючи членів спільноти глухих і сліпоглухих та інших людей з інвалідністю. Ці групи стануть частиною вашої адвокаційної коаліції, і ви хочете створити хорошу модель доступності для інших, щоб вони могли на ній вчитися. Використовуйте свою кампанію як можливість розповісти всім про важливість доступності для всіх. Повідомлення вашої кампанії повинні передаватися в різних форматах і завжди включати повідомлення вашими національними жестовими мовами. Жестові мови привертають увагу, а використання ваших національних жестових мов у кампанії підвищує її видимість і слугує фізичною демонстрацією необхідності цього законодавства.

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ

Формування

альянсів

ВІДЕО

9.1 - Як створювати альянси

9.2 - Домашнє завдання: Як створювати альянси

Під час адвокаційної роботи, спрямованої на законодавче визнання вашої національної жестової мови (мов), ви та ваша організація можете зіткнутися з кількома людьми, які можуть виступати проти цієї мети. Деякі з них намагатимуться переконати вас, що жести мови - це лише питання комунікації, інші стверджуватимуть, що законодавство не потрібне, що освітньої політики або законодавства про інвалідність, яке охоплює питання доступності, має бути достатньо.

Така опозиція може виникати через брак інформації, необізнаність або постійний вплив старих переконань щодо інвалідності та глухих людей. З цієї причини вашій організації необхідно розробити стратегію поступового привернення більшої уваги з боку інших осіб та організацій як союзників, які схвалюють і підтримують ваші адвокаційні зусилля.

Важливо створювати альянси з іншими, наприклад з рухами, такими як організації людей з інвалідністю, корінних народів або інших маргіналізованих груп, які можуть співпереживати вашій роботі. Консолідація альянсів з іншими установами та організаціями, лідерами громадської думки, журналістами та іншими може бути дуже корисною для протистояння різним типам недоброзичливців, з якими ви можете зіткнутися під час своєї роботи.

Організації людей з інвалідністю в багатьох країнах підтримують організації глухих і з великою ймовірністю підтримують ініціативи, пов'язані з проблемами інвалідності та доступності. Для цього важливо дослідити та дізнатися про національні простори участі у вашій країні. Ваша організація вже має бути членом парасолькової ОГІ. Але виходьте за межі просторів для людей з інвалідністю та шукайте підтримки в будь-яких існуючих коаліціях з іншими недостатньо представленими та маргіналізованими групами, а також у правозахисних організаціях на місцевому, регіональному чи національному рівнях.

Висвітлення у ЗМІ може відігравати ключову роль у залученні широкої уваги та підтримки вашої кампанії з використання жестової мови. Зверніться до лідерів громадської думки з різних засобів масової інформації (телебачення, преса, радіо, подкасти та інші медіа), які мають вплив на громадську думку. Наявність повідомлень на підтримку від людей, які не належать до спільноти глухих, свідчить про те, що ваша ініціатива має широку підтримку.

Щоб підготуватися до висвітлення у ЗМІ, ваша організація може підготувати документацію та досье з основними пунктами про те, чого хоче досягти ваша організація. Крім того, ви повинні мати можливість зателефонувати або зустрітися з представниками засобів масової інформації, попросити їх запросити вас на інтерв'ю в їхні програми. Ваша мета полягає в тому, щоб представники ЗМІ отримали інформацію з перших рук від вашої організації про ваші цілі.

Комунікація та засоби масової інформації мають вирішальне значення для підвищення обізнаності, а також для винесення питання на порядок денний громадськості та отримання підтримки в цілому. Використовуйте час, проведений з лідерами громадської думки, щоб обговорити і розвінчати міфи про жестову мову. Це ваша можливість викласти факти і спростувати міфи про глухих людей і жестові мови (див. Розділ 2 про поширені помилкові уявлення і способи їх спростування). Ви та ваша організація повинні поєднувати соціальні мережі, та особисте спілкування для створення громадського тиску, громадської підтримки та підвищення видимості. Все це допоможе привернути увагу політиків та осіб, які приймають рішення, до вашого законопроекту.

Особи, які приймають рішення, більш охоче підтримують ініціативу або змінюють політику чи законодавство, коли вони вважають, що питання є економічно чи політично життєздатним, а також коли існує громадський тиск, який вимагає сильних аргументів щодо необхідності змін. Тому так важливо заручитися підтримкою громадськості з боку різних груп, які будуть підтримувати ваші цілі.

У цьому розділі ми представляємо низку ідей про те, як розвивати та консолідувати підтримку з боку різних груп, що не належать до спільноти глухих. Створюючи альянси, ви можете створити широку коаліцію на підтримку прав глухих людей.

Насамперед, зверніть увагу на ініціативи, заходи та кампанії інших груп, таких як корінні меншини, жінки та інші, які історично були недостатньо представлені. Спробуйте долучитися до їхньої діяльності, налагодити стосунки з повагою та підтримкою, а також поінформувати їх про те, що в громаді глухих також є особи, які належать до цих недостатньо представлених груп. Наприклад, є корінні глухі люди, які потребують підтримки від організацій корінних народів, а також від організацій глухих. Таким чином, організація глухих може знайти спільну мову та спільний порядок денний для обох організацій.

Союзнитво працює в обох напрямках. Запрошуйте інші групи до участі в заходах спільноти глухих і підтримуйте їхні адвокаційні зусилля, а також просіть їх підтримати ваші. Це можна зробити, попросивши їх публічно схвалити і підтримати вашу ініціативу у формі відкритого листа або публічної заяви, а також поділитися своїми контактами в законодавчих органах і ЗМІ. Впливові журналісти можуть підтримати громаду глухих, поширюючи новини про важливість досягнення прав на використання жестової мови.

Діяльність, спрямована на залучення союзників і отримання від них підтримки, нескінченна. Вам потрібно визначити, якої саме підтримки ви можете потребувати від інших (і чи зможете ви її надати). Нижче ви знайдете кілька вправ, які допоможуть звузити коло союзників і визначити конкретні альянси, на яких ви можете зосередитися при створенні коаліції.

Ведіть облік і звертайте увагу на ініціативи, заходи та кампанії, в яких беруть участь потенційні союзники

Визначте спільні напрямки адвокації, такі як права жінок, корінних народів та інших недостатньо представлених груп.

Підтримуйте їхні ініціативи, товаришуйте з ними та запрошуйте підтримувати зусилля глухих людей з адвокації у сфері визнання жестової мови та прав глухих людей.

Вивчіть та проаналізуйте, з ким ви можете співпрацювати, і створіть міцні стратегічні альянси

Взаємодійте з різними групами та створюйте стратегічні альянси. Лобіюйте на різних рівнях і в різних сферах суспільства з чіткими меседжами та цілями.

Попросіть підтримати кампанію спільноти глухих, допомогти в поширенні інформації або доступатися до осіб, які приймають рішення.

Використовуйте створені альянси та продовжуйте свої адвокаційні зусилля, зосереджуючись на законодавчому рівні та органах державної влади високого рівня.

Отримання підтримки від уряду та законодавців

Державні органи влади та законодавці є важливими партнерами під час вашої адвокаційної подорожі. Чим більше ви будете спілкуватися з законодавцями та представниками органів влади, тим більше ваші цілі набудуть легітимності, довіри та підтримки.

Якщо ваша ініціатива також залучає державні органи влади, вони також можуть надати консультації та офіційні висновки на підтримку ваших потреб.

Розслідуйте та знайдіть час, коли найкраще звертатися до політичних лідерів, дізнайтеся про участь громадянського суспільства, громадські форуми та інші простори, де ви можете брати участь на видимій і послідовній основі.

Законодавча підтримка необхідна до того, як настане час дебатів у парламенті чи конгресі. Законодавці, які знайомі з проблемою і потребами спільноти глухих, з більшою ймовірністю проголосують за закон.

З розширеною спільнотою глухих (клубами, організаціями, НУО, сім'ями глухих дітей тощо)

Успішні адвокаційні кампанії залучають широкий спектр ключових зацікавлених сторін до процесу захисту прав людей, які використовують жестову мову. Одним з ваших найважливіших союзників є широка спільнота глухих. Ваша національна асоціація глухих повинна переконатися, що всі ключові зацікавлені сторони в національній спільноті глухих підтримують це законодавство, а також рядові члени спільноти глухих.

Не забудьте зв'язатися з потенційними донорами та потенційними партнерами з технічного співробітництва, щоб доповнити ресурси вашої організації. Наприклад, університети можуть підтримати вашу кампанію, провівши дослідження щодо легітимності жестової мови як природної мови. Шукайте осіб та організації, які можуть надати допомогу або кошти для підтримки вашої кампанії.

Домашнє завдання:

Організуйте та ідентифікуйте альянси і нанесіть їх на наочну діаграму, щоб ви могли скласти план контактів і розвитку відносин з ними.

Опис потенційного союзника	Хто це, контактна інформація та види діяльності, якими вони зазвичай займаються	Визначити пріоритети або ідентифікувати впливових осіб чи організації та, якщо можливо, виміряти їхній вплив або потенціал

Тепер, коли ви визначили потенційних партнерів та союзників для вашої адвокаційної роботи, підготуйте та сплануйте мету контактів із законодавцями, високопосадовцями, особами, які приймають рішення, та визначте, як ви плануєте достукатися до них, і хто з попередньо складеного вами списку найбільш ймовірно підтримає вашу організацію:

Ціль (приклад)	Як зв'язатися з цільовою аудиторією	Яка підтримка вам знадобиться від цільової аудиторії	Вплив або охоплення цільової аудиторії	Хто має часті та/або дружні контакти з цільовою аудиторією	Цільова аудиторія може потребувати підтримки громади глухих
Законодавець у сенаті					
Державний службовець в офісі з питань інвалідності					
Лідер громадської думки (журналіст)					
Лідер корінного населення					

ГЛАВА ДЕСЯТЬ

Поради щодо успішного

проведення

законодавчих та

загальнополітич-

них зустрічей

ВІДЕО

10.1 - Перед зустрічю

10.2 - Під час зустрічі

10.3 - Після зустрічі

Особисті зустрічі з урядовцями, виборними посадовими особами, членами законодавчого органу та іншими є важливими для адвокаційних зусиль вашої організації. Завчасна підготовка має вирішальне значення для проведення ефективних та успішних зустрічей.

Для глухих людей дуже важливо ретельно спланувати зустріч і підійти до неї так, щоб потреби у спілкуванні та доступності були задоволені належним чином. У цьому розділі представлено кілька міркувань, які допоможуть вам і вашій організації спланувати роботу до, під час і після зустрічі, а також те, що робити у випадку, якщо потреби у спілкуванні не будуть задоволені.

Перед зустріччю знайдіть доступний для вас і вашої організації спосіб комунікації, адже це буде перша з багатьох тривалих комунікацій, які ви можете мати. Важливо, щоб під час першого контакту ви надали достатньо інформації та пояснили, як би ви хотіли, щоб з вами зв'язувалися, а також ваші комунікаційні уподобання, щоб досягти взаєморозуміння в майбутньому. У багатьох випадках доцільно використовувати вашу національну жестову мову під час особистих зустрічей з перекладачами, яким ви віддаєте перевагу, щоб урядовці могли відчути цю жестову мову у реальному житті.

Зразок контактної пошти:

Шановний (ім'я законодавця або державного органу)

Ми звертаємося до вас від імені (назва національної асоціації глухих), яка захищає права глухих людей в (країна), (надайте короткий опис вашої організації).

Наша організація хотіла б зустрітися з вашим представником, щоб обговорити питання, що стосуються нашої національної жестової мови (назва мови). Ми також хотіли б звернути Вашу увагу на важливість ефективної комунікації під час нашої зустрічі та майбутніх комунікацій, щоб ми могли мати інклюзивне та змістовне партнерство.

Щоб гарантувати ефективну комунікацію, потрібні професійні перекладачі жестової мови (назва країни). Жестова мова - це окрема мова зі своєю граматикою та синтаксисом, і її переклад вимагає спеціальних знань і підготовки. Професійні перекладачі жестової мови відіграють вирішальну роль у полегшенні спілкування між глухими та чуючими людьми, забезпечуючи тим самим рівний доступ.

Цього разу ми прийдемо разом з нашими професійними перекладачами жестової мови, щоб забезпечити повний доступ до спілкування та участь у зустрічі. Крім того, на майбутніх зустрічах ми будемо колективно розглядати питання доступності, і ми сподіваємося, що ми будемо координувати наші дії відповідним чином.

Тим часом, якщо вашому офісу необхідно зв'язатися з нами по телефону, будь ласка, надайте перевагу альтернативним формам телефонного зв'язку, таким як написання текстових повідомлень (SMS), використання інших додатків для обміну повідомленнями або електронної пошти. Спілкування буде прямим і без посередників, що ідеально підходить для наших потреб.

Ми цінуємо ваш час і заздалегідь дякуємо за увагу та розгляд цього питання.

(Доповніть це повідомлення запропонованою вами темою зустрічі і тим, чого ви очікуєте досягти).

Тепер, коли ви ініціювали контакт, поінформували про важливість прямої та доступної комунікації, важливо також послідовно відстежувати ситуацію до зустрічі та під час неї. Ось кілька ідей щодо того, за чим слід спостерігати і що робити:

Перед зустріччю - планування зустрічі

Коли ви звертаєтеся до осіб, які приймають рішення, повідомте їм про ваші вимоги щодо доступності. Ви можете використати зразок контактного листа, наведений вище. Після того, як зв'язок встановлено, і ви почнете планувати зустріч, візьміть до уваги, що ви та ваша організація повинні бути гнучкими щодо часу та дати зустрічі. Також будьте готові до того, що зустріч може бути перенесена через відсутність професійних перекладачів жестової мови. Підготуйте список вільного часу, а також імена, ідентифікаційні номери та контактну інформацію осіб з вашої організації, які також можуть взяти участь у зустрічі. Можливо, вас попросять подати офіційний письмовий запит перед зустріччю з детальним описом того, що ви будете обговорювати.

Також підготуйте матеріали, які вам можуть знадобитися для зустрічі, наприклад, резюме ключових моментів, які ви підніматимете під час зустрічі, коротку презентацію в PowerPoint або досьє про права людей, які використовують жестову мову, і важливість наявності правової бази. Заздалегідь узгодьте зі своєю командою, як і хто буде доносити ідеї під час зустрічі, щоб усі учасники отримали чітке і пряме повідомлення.

Все це важливо підготувати перед зустріччю, тому що людина або люди, з якими ви будете зустрічатися, зазвичай виділяють на зустріч від 15 до 30 хвилин, як мінімум.

Дії з дотриманням норм	Дії без дотримання норм
Заздалегідь повідомте про свої комунікаційні потреби. (Перегляньте зразок контактного листа)	Переконайтеся, що офіс, до якого ви звертаєтеся, знає, як або забезпечить врахування комунікативних потреб глухих людей.
Надішліть запит на зустріч у письмовій формі або в інший спосіб, як вам зручно.	З'являтися в урядових чи законодавчих установах без попереднього узгодження.
Заздалегідь скоординуйте свої дії з вашою організацією та особами, які братимуть участь у зустрічі, щоб донести до них чітке повідомлення про права осіб, які використовують жестову мову	З'являтися зі своєю командою без попередньої координації та підготовки стратегії зустрічі.
Будьте гнучкими в координації зустрічі, майте під рукою інформацію про кожну особу, яка братиме участь у зустрічі, на випадок, якщо вона попросить про це. Якщо в розкладі відбуваються зміни, будьте гнучкими і дипломатично пристосовуйтеся до змін, які вони пропонують	Наполягати на певних датах і часі зустрічі, а також не висловлювати свого розчарування чи роздратування через раптові зміни у призначенні зустрічі, якщо такі трапляються.
Якщо можливо, спробуйте заздалегідь ознайомитися з офісом урядовця чи законодавця, якого ви відвідуєте	До останньої хвилини збирайте інформацію про те, з ким ви зустрінетесь перед зустріччю.
Підготуйте досьє з презентацією в PowerPoint, письмовим викладом ключових моментів або іншими матеріалами, які можуть знадобитися вам для зустрічі. Будьте готові надати копію на вимогу. Також спробуйте передбачити питання, які можуть виникнути, або додаткову інформацію, яку вони можуть запросити, яка може бути пов'язана або не пов'язана з темою зустрічі - наприклад, загальну статистичну інформацію	Ідіть на зустріч імпровізовано, не маючи під рукою матеріалів і не маючи визначеної стратегії того, про що ви просите.

Під час зустрічі

Почніть зустріч у дружній манері, подякувавши за запрошення та час, виділений для зустрічі, а також розповівши про заходи доступності, які були розглянуті, та про можливості, надані під час цієї зустрічі. Потім спробуйте зорієнтувати розмову на спільні точки дотику або спільні інтереси, поясніть свою зацікавленість у зустрічі, свої цілі, а також те, що ви знаєте, з ким маєте справу, і що ви розглядаєте їх як потенційних і стратегічних союзників у ваших адвокаційних зусиллях.

Розпочніть роботу з інформації про права людей, які використовують жестову мову, та про те, чому важливо мати законодавчу базу, яка визнає вашу національну жестову мову. Не соромтеся використовувати всю відповідну інформацію, викладену в цьому посібнику. **Будьте чіткими, короткими та конкретними.**

Під час зустрічі заохочуйте людину, з якою ви зустрічаєтеся, до конкретних дій. Це може бути прохання про спільну розробку законопроекту, про співавторство, про голосування за або проти заходів, які не підтримують права глухих людей, про підтримку або проти поправок, реформ або законодавчих ініціатив, які відповідають або суперечать потребам громади глухих.

Важливо, щоб ви та ваша команда спілкувалися ввічливо, а дискусії відбувалися з повагою та дипломатичністю. Якщо урядовець, законодавець чи хтось інший не погоджується з вашими твердженнями, не сперечайтесь так, щоб не втратити підтримку, натомість використовуйте фактичну інформацію, докази, а також реальні історії з життя, щоб вони побачили факти та людську потребу в законодавчій базі для жестової мови.

Добре сплануйте, хто з представників вашої організації буде виступати з якими тезами. Ви повинні мати чіткий план того, хто і коли виступатиме, а також хто і з яких питань буде говорити. Одна людина повинна бути головним доповідачем.

Користуючись послугами перекладача жестової мови, пам'ятайте, що існує певний часовий проміжок між тим, як ви закінчуєте розповідати, і тим, як перекладач закінчує озвучувати. Дайте співрозмовнику час на відповідь. Не дозволяйте людям з вашої організації говорити один за одним, не даючи урядовцю часу відповісти між ними.

Коли зустріч завершиться, підведіть підсумки. Запитайте, що вони думають про вашу пропозицію і чи можете ви та ваша організація розраховувати на їхню підтримку чи схвалення.

Якщо ви та ваша організація хочете мати візуальний запис цієї зустрічі, ввічливо запитайте, чи можете ви зареєструвати кілька фотографій або коротких відеозаписів зустрічі, щоб ви могли поділитися ними з вашою організацією. Швидше за все, вони також захочуть мати свої власні фотографії або відео.

Не робіть жодних особистих подарунків, не намагайтеся переконати або отримати щось натомість, що має особистий характер або про що вас не просили. Краще, щоб не було ніяких інтересів і щоб під час взаємодії зберігався нейтралітет. Однак, це нормально, якщо ви передаєте брошури або матеріали від національної асоціації глухих.

Дії з дотриманням норм	Дії без дотримання норм
Будьте готові надати узагальнену інформацію про вашу мету - домогтися визнання вашої національної жестової мови. Підготуйте письмову інформацію про вашу організацію у вигляді роздаткового матеріалу або брошури з чіткими контактними даними та інформацією про те, як з вами можна зв'язатися.	Покиньте зустріч, не надаючи контактної інформації
Візьміть документ з ключовими пунктами, які повинні бути в законодавстві про жестову мову, і з фактами про жестову мову у вашій країні.	Приходьте на зустріч з нечіткою інформацією та ідеями
Складіть чіткий план презентації, хто і що буде говорити під час зустрічі.	Випадковим чином розмовляйте з урядовцем у різний час і перебивайте один одного.
Дайте людині, з якою ви зустрічаєтеся, час поставити запитання і висловити свою думку.	Попросіть людей з вашої організації говорити по черзі, не даючи співрозмовнику часу на відповідь.

Після зустрічі

Надішліть листа або електронного листа з подякою урядовцю або законодавцю за зустріч і час, приділений вам і вашій організації. Повторіть теми, які обговорювалися під час зустрічі, і, якщо можливо, проконтролюйте виконання взятих на себе зобов'язань. Так само, якщо вам пообіцяли надати додаткову інформацію, надішліть її.

Якщо було вирішено продовжити діалог в іншу дату або заглибитися в діяльність чи пропозицію, призначте дату наступної зустрічі і почніть готувати все необхідне для цього.

Будьте готові наполегливо, з повагою і доброзичливістю йти до своєї мети.

Дії з дотриманням норм	Дії без дотримання норм
Складіть стислий виклад нотаток зустрічі, щоб поділитися ними з вашою організацією для звітності.	Уникайте розголошення чутливої або конфіденційної інформації, отриманої під час зустрічі.
Підготуйте формат листа-подяки або електронного листа для відправки законодавцям, урядовцям та іншим особам	Утримуйтеся від прийняття несанкціонованих зобов'язань. Несанкціоновані зобов'язання можуть призвести до непорозумінь і поставити під загрозу довіру до вашої організації.
Прослідкуйте, чи були досягнуті якісь компроміси під час зустрічі, наприклад, додаткова інформація, дослідження, надання більш глибокої інформації тощо.	Уникайте непрофесійної або конфронтаційної поведінки. Навіть якщо під час зустрічі виникли розбіжності.

Ресурси

ЧИТАТИ

1 - Ресурси ВФГ

- Позиційний документ ВФГ щодо мовних прав глухих дітей
- Позиційний документ ВФГ щодо інклюзивної освіти
- Хартія ВФГ про права жестової мови для всіх
- Інструментарій ВФГ з прав людини

2 - Перелік **76 країн**, які прийняли законодавство про жестову мову, та рік (в алфавітному порядку)

		Країна	Рік визнання жестової мови
1		Албанія	2014
2		Ангола	2016
3		Аргентина	2023
4		Австрія	2005
5		Бангладеш	2013
6		Білорусь	2022
7		Бельгія	2003, 2006 та 2019 роки
8		Болівія	2009
9		Боснія і Герцеговина	2009
10		Бразилія	2002 та 2005 роки
11		Болгарія	2021
12		Канада	2019
13		Чилі	2010 та 2021 роки
14		Колумбія	1996
15		Коста-Ріка	2020
16		Хорватія	2015
17		Кіпр	2006
18		Чеська Республіка	1998 та 2008 роки
19		Данія	2014
20		Еквадор	2008
21		Сальвадор	2014
22		Естонія	2007
23		Фінляндія	1995
24		Фіджі	2013 та 2018 роки
25		Німеччина	2002
26		Греція	2017
27		Гватемала	2020
28		Гондурас	2013
29		Угорщина	2009
30		Ісландія	2011
31		Індія	2016
32		Індонезія	2016

33		Ірландія	2017
34		Італія	2021
35		Японія	2011
36		Кенія	2010
37		Косово	2010 та 2014 роки
38		Латвія	1999
39		Литва	1995
40		Люксембург	2018
41		Малайзія	2008
42		Мальта	2016
43		Маршаллові острови	2015
44		Мексика	2005
45		Монголія	2016
46		Намібія	2004
47		Непал	2015 та 2017 роки
48		Нідерланди	2020
49		Нова Зеландія	2006
50		Нікарагуа	2009
51		Північна Македонія	2009
52		Норвегія	2021
53		Панама	1992
54		Папуа-Нова Гвінея	2015
55		Парагвай	2020
56		Перу	2010
57		Філіппіни	2018
58		Польща	2011
59		Португалія	1997
60		Республіка Корея	2015
61		Румунія	2002
62		Російська Федерація	2012
63		Сербія	2015
64		Словаччина	1995
65		Словенія	2002, 2021
66		Південна Африка	1996
67		Іспанія	2007 та 2010 роки
68		Швеція	1981, 2006 та 2009 роки
69		Туреччина	2005
70		Уганда	1995
71		Україна	2004, 2017 та 2019 роки
72		Уругвай	2001
73		Сполучене Королівство	2022
74		Венесуела	1999
75		Узбекистан	2020
76		Зімбабве	2010

Примітка: Цей перелік включає національне законодавство держав-членів Організації Об'єднаних Націй. Сюди не входить законодавство про визнання на субнаціональному рівні. Косово та Палестинські території, згідно з рішенням XX Генеральної Асамблеї ВФГ, є звичайними членами ВФГ і також позначені на цій карті.

WORLD FEDERATION
OF THE DEAF

За підтримки

